

Biratangaje kumva nyamugabo avuga biliya. Umugore wese s'isoko y'ubukungu n'ubuhewe. Aha rero, nta mugabo nta mugore.

-Iyo nta rukungo bakanatekereza gukora, bigera iwa Ndabaga. Umugabo yaba agize ati: "Tujye guhinga- Umugore ati: Ndagacibwa ibere da! Tujyane se niduhingura uze kumfasha gutashya, umugore se cyangwa unyogereze iyo nkono, undahulire, ungire ute? Mbwira ko uli bubimfashemo, maze mugabo mwiza umva data ko wahize, nshorere tugende." Ngo ubu bali mu rwabo da! Nk'aho bakoze ikibagomba, umva ibyo bibereyemo. Baraburana bagasigana rukabura gica. Iyo nteko, ni iy'iki? Hali n'ubwo bacyocyorana; umugabo ati: "Dore uko gisa." Ubusanzwe ibyo bivuga abana b'ibitambambuga, Umugore ati: "Cyo se kirasa gite, ko mpumutse ubu ngubu!

Umugabo ati: "Wahora n'iki! Sinamenye

Umugore ati: "Immana igira amaboko! Iyo uza kurongora undi utali jye ngo agutamaze wumve.

Umugabo ati: "Nta nkumi yagaya babivuze ukuli. N'irwaye umufunzo isa inzaratsi! Wa mucanka we uyicira ubusa. Bahu! N'aho ndetse nali amabuye.

Nali kugucishaho agapanga ntibazamenye iyo warengye

Umugore: "Ishime rero warekuye amaka. Akamasa ngaka karwaye nyamukuka! Sinamenye. Uwarushye abungira umusazi."

Umugabo akungute agatoki: "Nd'umusazi shahu ntubeshye kuko nashatse wowe."

Mpega agasuzuguro! Mwene aba uzitonde urebe, uzasanga ntawe usheborera kugira undi inama, bikeza hilya no hino boshye bwa bunyugunyugu maze ntibagire icyo bageraho, barakazwa n'ubusa bahindagura udutekerezo twabo. Ejo rero ukumva ngo nyiranaka yahukanye! Ubwiza bwamurangaga akili umukobwa ntabuteze ukundi. Ye! Ntazanaburabukwa. Azabwifuzaga yicuze kugeza ugupfa kwe. Ntawe uzamupfapfanyiliza. Nagira Imana azabona agasaza kamwirehereza. Naheba azafasha imikenyerero hasi, yegure amagutiya, n'uko. Nanyabura ya mikenyerero ayicemo amajipo n'amashata, afate inzira nta gakoni agane izindi pefegitura. Nagira ya Mana noneho bamurebe kuko azaba yihinduye umukobwa. Wowe mukobwa? Dore ingaruka y'ibi ndabana ari wowe izonga. Nusabwa udakuze ngo na none usabwe n'ugaragara ndavuga ukuze nawe, uzakakanire mu maguru mashya. Abakuze barahanwa bakumva, ndetse bakabyigerorera ubwabo. Uramenye ntuzahakane wageze.

-Iyo bagize tombora bakagira urukundo ntibatekereze gukora, ibi^{bi} birarutana aliko na none baba bataragera ku cyifuzwa. Urukundo rugira rutya rugatwira neza neza ibibi umwe akora undi ntabibone. Hali nk'umugabo- nk'uko hali umupadiri wigeze kubyigisha, yaba yagulishije tuvuge igitungwa, ati: "Ubwo urugo ari urwanjye, n'igitungwa ni icyanjye. None, kiraguzwe kandi ngikiliya barakibaze. Ngiye kulyaho." Akagenda akalyaho ku mugani we/ Nta cyaha umugore azafinduramo; Nyamara se, yagiye mu ihoteli ajyane n'abe? Yashyiliye nde mu nda? Ubundi yagombye kugira ati: "Ndakigulishije yego si icyanjye ni icy'urugo, kandi urugo si jye; ibivuyemo nabyo n'iby'urugo.

None rero, uwaliwe wese agomba kubonaho. Ninjye mu ihoteli yego, aliko se n'abandi babe babonaho ikindi kintu cy'indishyi ya byo: umwambaro, icyo kwisiga..."

Umugore ashobora kuba we ate umugabo yifitiye inyumba aliko akabura aho ataha? Muti bishoboka bite? Agize atya inzu ayigira itongo: maze ingarani ye ikibera umwo, isahani yabuze ibyo ilya ngo ntikoze; ibyo wahanura ko ali iki? Abongaba usanga bameze nk'abitungirwe n'Immana, barahagijwe n'umwuka, bitungirwe n'iminsi. Ni abanebwe cyane aliko umutima wabo uli hamwe. Bagacishamo bakalilimba, ntibiguzze kuba batandukana.

-Abarongoranye bafite gukora n'urukundo, usanga babaye umwe kandi ali babili. Ni abasangirangendo: bakora kimwe bagatekereza bimwe. Ntacyo bakennye. Bafite gukora bakagira n'urukundo. Ni abana baranakennye, aliko bali imbere y'abandi. Mwebwe, twabwe, bo, n'awe muntu wa mu giturage? Umutima mwiza wizuye urukundo mbere ya byose. Wowe wahalilizaga, jye ndabona hano hali urufunguzo rwo kurongora icyo ali cyo: murongorane muli bakuru kugira ngo mugire ibitekerezo byinshi mukoresha, mukunde gukora, noneho byose bigengwe n'urukundo.

Mushobora kwibaza icyatumye nibasira giturage sinvuge kig gikire. icyambere n'uko byihanganirwa. Bilihanganirwa kuko urukundo rudakunda kubura. Ntirukunda kubura kuko ubusanzwe umukobwa abanza kwirebera ubukire bw'umusore; agira ngo aho nta mpaka zihali. Abanza kwirebera ubukire bw'umusaba, ubwo urukundo ntirukunde kubura, kandi rukarama nk'ubwo bukire. Bagira ibyago bagakena, ubwo bakamera nka baliya bo muli giturage: urukundo ba rukabura bagakora cyangwa se ntibakore, rugakomeza kubabamo bakanebwa cyangwa bakagira ubwira. Bakora, batakora, ni hahandi habo.

N'abahungu ubwabo, babyirukana igitekerezo cyo gukora. Uko gukora rero kwabahira, bisa ngo niwe urukundo, ubwo bibereho. Ibi byose, biragengwa n'urukundo, aho wanyuza hose usanga ko urukundo rubuze mwaba mukora ubusa.

Dore uko abaharaye bibagendekera, bagahubukira kubana umugore ngo ubwo bararongoye, ngo ibye gusa birahagije.

BATERELIYO: abo nabo babona ko hilya yo kurarana n'umugore nta kindi kindi gihali gisobanura kurongora. Akivugira ati: "Gusambana ni ibyanjye, naho ngo kanaka yarongoye! Yamuzanye ndabyumva. Bali burarane yego aliko nanjye simbura uwo nsambanya; nta n'umunsi ntarongora. Ntibinanamare ntacyo anashije."

Abandi ni inyema zabiciye. Bali ukwabo kuko haruguru basambana, kuko uwiba wese ntasambana, kandi usambana si ngombwa ko aba yiba. Aravuga ati: "Ntuzayarongoye. Ali inzara isa n'iteye akajya kwiba, yagira umugore gusa cyangwa akagira n'abana, ntakabwira agomba gufatwa akabohwa hafi no kubambwa, ugasanga ata ibitabapfu boshye hali uwamuraguliye ngo naramuka atazanye umugore azapfa."

Uwakulikiza ibi yasanga bifuzaga kuba ukwabo kwa bonyine.

Abandi bandi ni abo numva ngo badafite umubili umeze neza bitwa IBIREMBA. Kulibo, kuvuga umugore, mbese igitsina gore ni nko kuvuga igiti cyangwa

ikindi kibonetse cyose.

ABIHEBYE: uzasanga umusore yivugira ati: "Kandi njye sinzazana umugore." Abivugiye iki? Tubyumve tubicengere.

Uwa mbere abivugiye ko ali umukene, umukene uyu bita umukene, wawundi ukingisha akabando. Amaze kubona ko nta n'inzu ashobora kugira amwegekamo, ngo byibuze bizamuhe kugira ati: "Mfuye kubona museseranamo. Nacana rugacumbura mba- ~~xxxxxxx~~ kuko afa kubona rucumba, abali ku musozi ndikumwe nabo, bazi ko nta n'umuboyi nabonera ayo muhemba, bazavuga bati dore umwotsi, kandi ngirayo nguyu, haliya hali umugore." Uyu aho ali hose uzasanga asebya umugore, alicyo kiganiro yagilira, amuvugaga nabi cyane rwose ngo: Umugore! Ibi n'ibi, ibi n'ibi.. nuko. Uyu nawe ashobora guharara, aliko ubutindi bukamubuza intama n'ibyuma. Uwa kabili ashobora kubona atabasha na busa gutunga umugore. Akabona ko kumuzana al'ukwikorera umusaraba, ali ukwigerezaho. Yabona atabaga ngo yifashe, yamara kumuzana akaba amunyagiye ubusa ubukobwa bwe, amabonye ko ibyo aba amukoreye ibyo aba amugeretse hejuru atabibonera igihano cyaba indishyi ~~xxxxxx~~ ^{cyava} ku Mana cyangwa ku butegetsi, agahitamo kwifata. Ubwo akiheba aliko yishimiye ko atahemukiye uwamuvuye mu rubavu. Jye nd'umushima cyane. Uwa gatatu nawe yihebera ubukene nk'uwa mbere, aliko afite gutsinda agahararo katuma azana umugore imburagihe. Kuko na none umwe aba atazatungwa n'ubwiza bw'undi, bigatuma noneho abanziliza ku gutsinda ubukene agakora amaze gukura, afite n'ubukire, yazanye n'uko akunda cyane, azanezerwe mu rwe abena rutsuka neza rutamunyeganyeza rugana isoko y'amahirwe n'ubukire. Akamuzana amuzanye. N'ubwo badakunda gusazana, afite ubukire yizeye kuzongera bidatinze. Ubundi kuko yali umutindi nyakujya, bibuze akamuzana amaze kubona ifatizo ly'ubukire, ifatizo azongera ali mu rwe s'umugore, kuko azaba azi icyo agamije mbere, azi n'ako afite aho kamugajeje agashaka. Ubwo rero akiheba agira ati: "None ntashira hasi ubu bukene, maze nkazapfa ntabaye! Uyu, we akivugira ati: "Kandi sinzazana umugore vuba." Vuba kuki? Kuko kuba umutindi byamubuġije kuzana umugore vuba aliko ntibyababanyije icyo gitekerezo.

N'ahandi narabisanze. Uyi wa nyuma ameze nk'umusore Sebuto. Yabwiye se Kabibi ati: "Dawe, nashakaga umugore, none nta kuntu." Bali batuye i Rwesero ho i Nyanza muli Komine Nyabisindu ya Butare. Arongera ati: "Ngiye guhaha amafaranga- Se amera nk'ukubiswe n'inkuba: ego mafaranga we! Bamara akanya bacecetse, Sebuto arongera: byaba byagutangaje se dawe?- Undi yivugisha gahoro: ayo mabura gasani! Yongera ijwi aramubaza ati: amafaranga agenda ate? -ati: yo kuzanisha umugore nk'uko byavuzwe haruguru. Aho si byo byagushyize mu kantu? -Se amusubiza avuna ijosi avuguta intoki: aliko se wowe, ntatangara rwose umwana w'ejo ngo ngiye guhaha amafaranga! Yego ndabyumva ngo s'ayo kugura umwambaro ni umugore ushaka. Ali se kandi... Njye ndi so, nkubwiye ngo "Yihorere uzaba uyashaka ntugejeje igihe cyo kurongora"- Nanjye nzayabona bishyize kera. Mbonye n'aho nkorera igihumbi ku munsi, nareka bigatinda nkagwiza n'ubwo ntaw'uyagwiza, nyina n mbonye umubare wegeyeyo ngo hato ntazazukanwa n'ubukene-

Erega mwana wanjye sinzi! Bajya baca umugani ngo "akabuza umukobwa inzu baragendana" Ngirango wa wumvise. Jye rero ndabona nta mahirwe, nta no kuronka ufite- Ibyo ni Immana ibigira, niyo ibigena. Narabatijwe nitwa Yohana umubatiza. N'ubwo ali wowe ali na mama Mukarukaka /mutabatijwe, ngira ngo nta uyobewe ko Rugira ibaho- Ibyo simbirwanya bati! Niba wumva ukuze, uli umusore uhamye, ul'igikoko wabaye ubaye ubukombe, bijyemo. Ura- bizi ntaho nagukinga mwana, uzi kandi ko nta wifuza kutabyara. Ndabizi ibyo birasanzwe. Birasanzwe byibuze na banyarwanda kuko ntamahanga nakandagiye ko kubaho al'ukubyara, ko upfuye atabyaye aba agiye nk'amahembe y'imbwe- Cyo se mwana wanjye- Naho ibyerekeye gukura ndabiguhakaniye. Gusa sinshaka kwitera akazana ntazi akazaba kaliho ejo. Ndashaka kwitega iminsi- Rwose ku- muzana ukuze nawe akuze ni byiza ureka kwandavufa utararenga umutaru ngo urashaka umugore; aho nshoboye kuguhagalika. Ndetse unapfuye uyabonye na barumuna^b bawe balimo Seromba bayenderaho bakazamuka- Nkunze ko duhuje ibitekerezo- Se yivugishe: ubu kwabaye kubinyuzaho. Aliko se... amubwire ati: nta dufaranga tw'impamba nakubonera. Gusa umugisha nguhaye ukubere impamba. Nta kindi nakwifuliza uretse uliya mugisha.

Yongeza ijwi ati: aho ntuzaba nka Sebwegugu sha? -Jye mfite iki cyanshika nshaka kucyongera? -Utwo uzaronka uzashaka kutwongeza imbuto z'akazi, mbese z'akalimo- Siko? -Ndabyumva; None se waramuka uzanye ukulira yicaye byakugendekera bite? Utwo naba nali mfite twaligita- Ni aho rero- Ibyo umuntu arabyiyibagiza. Ko mbatije nkaba ntaterera inzuzi uwo nzashaka ngo ndebe uko azaza ameze! Nizeye ko uwo nzashaka azaza ali isoko y'ubukire. Hashize iminsi abibwira na nyina Mukarukaka. Biramutangaza aliko ntiyabye- rura. Ashatse kwanga yibuka ijwi lyinginga Kabibi yamubwiragaga bakili bato ngo aramushakaho umufasha; nubwo n'ubu atali yemera ko yali amufitiye inyota koko, dore ko abakobwa baruhanya cyane: Umubwira umwinginga, ati: "buliya aranyinja biragaragara ko alyalya, wamubwira nk'uko usanzwe ~~ni~~ wivugira ati: "nta kwilirwa nshakira kure dore ntibinamushishikaje"; ubwo ukabura uko ubyifatamo, wenda agapfa kwemera kubera abona uje wese niba atavuze nk'uwa mbere avuga nk'uwa kabili, ati: "Genda Immana ikugeze ku cyifuzo." Bukeye Sebuto, arahambira. Abe baramuherekeza bamugeza i Nyanza aho ategera imodoka. Kabibi: "Yeweee Sebuto we?- Karame- Rama nawe mwana wa- Ndakumva- Ko ugiye tukaba tuzi ikikujyanye, ugannye mu ruhe Rwanda? -Ngiye i Burundi- Se akuka umutima, amubaza bwangu "ngo ugiye iki? -Ngiye i Burundi- Aliruhutsa cyane ati: nagize ngo ugiye burundu- oya nawe ngiye i Burundi- Mukarukaka: nangwa namwe muracyalimo akuka ko kuvuga. Jye ibitekerezo by'ugutandukana n'aliya mwana sinabona uko mbirenza akanwa." Ako kanya aho hagera itagisi, Sebuto ayibaza aho ijya bamusubiza ko ali i Butare. Ahamagaza umuntu we. Mukarukaka; "Ngo ni he? -i Butare- Jye nali nagize ngo ni i Burundi- Sebuto ahindukiye kumusubiza aramuheba alivugira ati: n'ubundi- ubwo undi yali yasumye ajya gusoma ku milyango kandi atabizi! Abuze icyo atora ati: mu bigenze bite se kandi? -Ni yo nzira yawe nimpagera ndafata indi." Abasezeraho yinjirana n'abandi batanze amafaranga nkawe.

Iragenda. Bayikulikiza amaso, ikubanuka i bumoso, igana i bulyo yamuka. Abandi barahindura. Kabibi: "Urabizi Mukaruka? -Ibiki? -Sinalinzi ko uliya mwana yagira ibitekerezo nka biliya -E! Ibyo se? Jye byarantangaje cyane. Yansanze aha nicye mboha umuce, abinkojeje nibuka ibintu bya kera cyane mfite imyaka cumi n'umunani ahali. -Yee! E eee. Niba ukibyibuka byaragutangaje cyane. Aho ntiwal'ugiye kumuhakanira kandi nyine uzi neza ko (...)

-Byali byabaye nyuma nzakwibaza icyo naba mbishakira kiranyobera kuko niba ufatanyije impamba y'amafaranga n'urya itabi utalinywa, utazamubuza kuligura." Abana bo kwabaye kuyavundura gusa.

Sebuto yageze i Butare ahita abona indi imugeza icyo aya. Icyo joro arateseka arabwazabwera abura aho acumbika. Aragendagenda yikandagira ahura n'abantu batatu, ubwoba buramutaha ashaka asubiza ntacyo abajijwe: "Mvuye mu Rwanda." Bigize icyo bamubwira ntiyagira icyo atoramo, agirango bamubwiye gusubiramo, ati: "Mvuye mu Rwanda." Yongeraho ibindi ati: "Ngeze ino nijoro, naje mu modoka". Bajya kugira icyo bamubwira bagasanga aliyo aravuga ibidasobanuye by'ibitabapfu, bagira batya baligendera. Igitima kiradihaguza akumva gisimbuka gishaka kujya i bulyo. Ubwoba bugira nabi ubundi ikirundi cyegeranye n'ikinyarwanda. Arabahengerereza, abonye barenze agana mu nsi y'umuhanda, yikuba mu kanivo ati: "Ubu se mbaye uwa nde? Bazumva ngo naheneye umugina! Halya ngo ushaka inka alyama nkazo? Ubu bwatsi natemye nzabwikorera? Tuvuge ko Immana igize iti: "Byose bizakubera bihire" Yali asigaranye amafaranga makumyabyili. Arayapfana arapfuka, ~~na~~ utwambaro twe tumera nk'utw'umucuraguzi, yicalira agatinsino ashinga ~~na~~ amagofe mu nda ngo arebe ko yakomera. Ahunyiza nk'ibihunyira abumba amaso yongera ayabumbura, agacishamo akiha akanyabugabo agahengeza hanze. Inyota iramukuba yambaza Lyangombe lya nyina. Arebye hasi abona utizi turanyonyomba. Aratureba ashaka kutunywa, bigeze aho arabuyora ati: "N'utu ngutu ntacyo natuguze nawe Mana, aliko kandi ndagushimye ubuntu bwawe buratangaje." Adusubiza hasi, dutemba aturuzi turaminuka. Hali zaa kumi n'ebiyili n'igice kirenga kandi inzu ye irarangaye. Hali hakinabona gahoro agira n'Immana ntihagira uca hepfo ngo amubone. Arara yicaye buracya. Mu gitondo asobokamo. Mu gihe agihingutsa igihimba imodoka, iba itungutse nk'ilijya halimo umuzungu. Arabukwa icyo kintu ahagalika imodoka. Aza asanga Sebuto yanga kwiruka ati: "Nihahandi ha Yohana, aho nagana hose ni uburundi." Umuzungu amubwirana ijwi likanika amurembuza ati: We! we! we! Undi arazamuka- Abwirwa igiswahili reka da (ku muntu utuliye umugi!" Umuzungu avuga igifaransa biba iby'ubusa. Bigeze aho, umuzungu n'umujinya wose amufata ukuboko arakugonyoza basigara bareba epfo bese. Hashize umwanya amubwira ikirundi biba hahandi. Yumva noneho yamushinga n'amenyo, aramuhindukiza amusingira amashati n'imitsi yose aramukunkumura. Uwacu yaraye inkanda itagira umweko, none n'akabaraga kamushizemo. Arembye agiye guhwehwe avuvura ikinyarwanda, aragisuka, sinakubwira: "Nje gusaba akazi, none nabuze icumbi, mbabalira." Umuzungu yali yaranyuze mu Rwanda aya iwabo yiga ikinyarwanda amezib icyenda. Ibyo bigambo bigira icyo bimubwira nubwo avuga kubura icumbi kandi ali mu gitondo nta ulisaba ku manywa avuga ko byabaye ku ijoro ly'ejo.

Yumva ibambe liramusaze aliko ntiyabimwerekako. Aroroshya ati: "Urava he? -Mu Rwanda- Mu kahe gace? -Nyanza- avuga amwerekako umuhanda: feuille ya rute ili he? -Agira ngo abajijwe icyali cyo ati: Umuhanda- Umuzungu avuga cyane rwose ati: feuille nyine umuhanda w'inzira ulihe? -E! Ntawo- Aramwerekura yifata mumanyankinyo, azunguza umutwe: kuki rero. Wageze ino ugiye he?

-ka...li...ku... kuli gasutamo. -Amuhilika amusubira mu kanwa: ugomba kuba uli igisambo- Sebuto amuguru yabaye inkwi kandi akabeho ka mugitandoko kamuliho, n'iminywa yafatanye ati: oo oya!!

-Waciye ute kuli gasutamo rero, mbwira se? Naje mu modoka y'ino, igeze kuli gasutamo- Yee! Aho niho nifuza- Babona ifite icyemezo, igomba gutambuka- icyemezo kisha? Cyogucuruza abantu? Niko we! Basi zana icyemezo ko ul'umunyarwanda- Akura irangamuntu ye mumpaga: nushyikire- Ayakira amureba ba ikijisho, arasoma: "Sebuto nyina: Mukarukaka, se : Kabibi, Komine Nyabie sindu, Prefe.. Butare". Kugira ngo amwereke ko muli ako kanya amwifitiye arayimuterera ati: "Fata niwowe uzi uko ulibubisobanure." Yumva ababaye cyane. Agwa mu kayubi, agaranzura amaso, akamwira karahoboba atangira gushoreza. N'aho ndetse byali byashyize kera! Ati: "Karabaye ntabwo kamberoyeho ntikigeze kaba." Ashimira uwo muzungu, arayitora arabika. Umuzungu ati: "Nagiraga ngo menye ko utambeshya- Undi yumva akatima karasa n'akagarutse. Agiye kugira icyo avuga umuzungu aramucekeshesha ati: "Reka se kandi utansakuliza. Aho ntiwagize ngo byarangiye?" Uruhago rw'ijuru rwali rwuzuye, bigiye kubanyara hejuru. Umuzungu alibaza ati: "Aliho ko atambeshya, namuhaye amahoro? Amuzekuye abona imvura iratonyanze. Amugarura atekereza ati: "Amaraso y'uyu muntu yoye kuzambarwaho, reka byibuze mukize iyi mvura." Amwicaza inyuma y'iyi modoka y'ivatili.

Aramujyanye ga! Bageze imuhira amwinjira mu iyo nzu nziza cyane, batera intebe balicera. Sebuto mu mutima ati: "Nkoze hano nkakorera n'icumi ntacyo byaba bintwaye." Umuzungu abaza neza Sebuto ikimugenza. Amusibiza uko bimeze n'icyo anambira. Umuzungu abanamo uwo mwana umwana utakwimwa n'uwaliwe wese. Aramubwira ati: "Nta kindi ntumva mu nzara. Nkaguha akazi- Yikiliza vuba n'ikinyabupfura cyinshi: waba ukoze ukoze urakoze ndagushimye Yoo! s'aho waba unkuye- Ukajya umesa imyambara ugatera ipasi-

-Yee! -Biracyaza, ukajya unansigira inkweto siraje. Urabyemeye

-Ndabyemeye- Ku munsu nimakumyabili- Rwose- Abanye ko abyemeye nta gushidikanya, ati: nzaguha makumyabili n'atanu." Ahamagaza amafunguro.

Bose baza kureba ufungulirwa. Mu kanya abakobwa bahungu ndetse na nyina baba buguye aho. Baramuramutsa. Aralya aranywa aliko biramutonda. Bigeze aho umuzungu: ati: "Nyabusa nali nazindutse njya gucuruza nyura mu nzira yo hakulya ya halya nagusanze, ho nagarukanye mu igaruka njya kureba urufunguzo nali nibagiwe. Nkubonye nshaka mvuga ko uli ibandi, mbigenza kwa kundi utali wibagirwa, rero uli hano- Mbonye n'akazi- Ni ugupfa na gupfa nta kazi kalimo- Nako sinakigeraga- Ndagiye rero sigara wiruhikira. N'ay'uyu munsu ndayandika ndetse wahamenekeye wivuganira." Sebuto asigara aganira n'abandi.

Bararenga. Mukarukaka abwira Kabibi ati: "Umukobwa w'umujoyambere wa-
Wahora ni iki! Kuba umusaza birakamburwa yewe (alimoza) se icyangira
umusore nakigororeka iki? (alivugisha) Alike ubundi (ashikura umusatsi)
ndebera nawe. Hali imvi uruzi? -Imvi nizo zerekana ko umuntu ashaje?
-None se. -Nyereka rero ikindi cyerekana ko nshaje. Ngilira vuba kandi
ndihuta- Abuze igisubizo ati: "uwakugira umusore?- Yegowa- Maze? -Maze se
nk'uliya mukobwa.... Halya ngo ni Gatarina?-Wabimenye- Umva ko bavuga ngo
iki! Namurongora nta shiti- Nakubwira iki. Uzinyare mu isunzu upfe kubimukosha
za wumve- Ntawazarubara. Erega yamufashe ukuboko asetse! Ni ipata n'urugi
buliya nta ushobora kubanyura hagati- Wowe ho urateta." Halya Gatarina
afata ukuboko kwa Sebuto nk'ufata igitiyo agikoresha, ati: "Wabaye umusore
cyane. Simvuze igisore utabyumva nabi, aliko ubundi uli igisore- Nawe
kandi wabaye igikobwa kandi igikumi cyahwana n'igisore- Abandi bavugira
limwe nk'ababisezeranye: reka se kandi! Twese hano tuli ibikumi- Gatarina:
ibyo tubihigike. (akomanga Sebuto) Halya ngo kuki dushigutse iwanyu?
-Niko se- Karame- Kuki mutanganilije? -Ndagusubiza kugiti cyanyje. Halya
hantu mbwira ukuntu twali kuganira byimazeyo- Ubwibwira neza cyane.
Jye ngiye kukubaza: icyo tutahyigiyeye twavuze tuhavuye ni nk'ikihe?
Nsubiza aho- Ibyalibyho byose, nti twajye nk'ibiragi. Ntuyobewe kandi ko
nta kantu twavugiyeye keretse niba uhakana ko utal'igisore." Aho hali
n'uwitwaga Polina wasaga nk'aho ari we ukulikira Gatarina ati: "Kuki
mwumvise ntavuga mugira ngo ntacyo mfite navuga cyangwa nasubiza?
-Gatarina: menya ko umuntu wese afite uburenganzira bwo kuvuga. Ubwo
utavuze rero ntiwabiramutse. Ubundi niba hali aho bikulya, bishake noneho
ugire icyo utubalira -Reka se kandi! Mwanyimiliye. Aho wavugiye wiyongeze
(yimoza) icyo uzabyishyura ni wowe ukizi. Umuntu avuga icyo azasubiramo,
kandi agakunze ababili karabateranya- Ndabizi -menya ko ntalira inyama
gutukura nkawe. Ndibaza niba twe tunuka bikanyobera. Mutatwibetanye igipara
di! -Se icyo ubona uvuga wenyine ntacyo bikubwira? (amutungaurutoki) kandi
uranduranya! Nanjye ndibaza niba twajye twongorerana bikanyobera. Uragira ngo
ngo tubwire n'abo hakurya? Niba utavuze n'uko nta kigushimishije cyalimo.
Ibyo gusa kandi. Turapfa iki ko bitezera!" Abandi batalimo Polina banumye
kuva kare barasezera. Polina abonye ko asigaye, nawe aboma inyuma atazi
icyabajyanye. Agenda yitota ati: "Gatarina uliya kuntambamira buli gihe,
ni ishyano!" Mubagiye bali imbere umwe aramwumva, ati: "Nka buliya wali
kumwihorera, noneho wazahura n'uliya muharanira, ni ukubeshya na kubeshya,
ukamubwira amagambo asanasanyye nduzi nta jambo, maze ukamwigarulira.
Nbabalira ngusenyeye. Wabyishe kare, kandi n'ubundi ntacyo nkubwira, byara-
vuzwe koko kugendana nawe agenda useba nta utarabihaze ku bulyo no muli
Kapitali walihataye. Uliha ibyo udashoboye kandi uli imfubyi. Ubu nyoko
ali he se di? Nyamara igihe uta icyo ugita utwoma inyuma muli foyere utazanyu
we no kutubwira ubusa. Reka nkwihe: umuhungu ararwanirwa boshya ikijumba
mwagabana! Nabwo ntumushobora kunganya nk'uko na Gatarina amufiteho
uruhali runini.

Cyangwa haliya mu mugu si bo basa! Aho si we wabonye wishyikiraho? Iyo ubuze icyo ukora ntunasiguza abandi cyangwa ngo ubigane, aliko utasigara uhagaze! Dore ntiyali akuzi none arakumenye nawe hose hose. Agahenge uzagakura he? Iby'isi biraruhanyije biragoye kandi biremereye bene nkamwe nje nkubwire;

-Alitsibatura agenda agira ati: ntacyo cy'ibyo uvuze kuko umuntu wese agira igihe cyo guseba- Uragaseba yego nta udacikwa, aliko usebere n'abandi! Lite wagambaga kulijugunya ni ukuvuga byakugwiliye wibe ko uzasekwa. Mbega ra! "Polina arenze, abandi basigara biganilira ibindi.

Gatarina aho yasigaranye na Sebuto ati: "Polina uliya uko wamubonye! Uliya usakuliya, uliya udasa n'abandi ni indaya mwilinde- Aho rubanda nabibonye kare yajya azamura amagutiya (abivuga aliko na Gatarina atamushilira amakeke, yibaza iby'uwo muntu uvuga ugasanga nta soni ali ku maso, ku munwa no mu magambo) ni bwo abwiye ati: dore nageze mu muhanda, igikenya turahura kirankulikira nshaka nshavura, nshika intege! Ngira ngo wabonye nkemeza kuvuga. Bulya namubuzaga ijambo. (aculika icumu ati:) Nanze ko akwinja mbigenza kuliya kuko nzi ko akunda kuvuga wenyine ntakamuvugiramo, mbere nk'uhawe ijambo. Naho ubundi agira ngo intiyumvwa gaceceka- Ibi bihuje n'ibigubizo cy'ibyo yatekerezaga yumva umutima n'amaso biratwawe, arabyirengagiza ati: reka uliya ntiyanyinja ngo anshobore- Yagushobora ye! Maze mbe ntumuzi? -Sinabihamya- aba ino niba yarabatijwe sinz- Akora iki? -Banza umbwire niba umuzi- Naramura-butwe- -Polina rero wowe uhakana, yabashije kumwinja kandi ali ibandi -Nyuliramo- Biratangaje ntiwabyemera- Nyabuneka mbwira ntazamugwamo akanyifatira. Gatarina abaxxxx uw'ejo aba amasonisoni gusa, alya intoki araruca. Sebuto arongera ati: "Bite?" -Ce. Yiyimbikira amaso- Undi amwegera umutwe ati: wabyumvise ute? -Yoroshya akajwi: sinabashije kubifindura- Nkulikije uko namwumvise namugize umutego. None rero atazanshibukana- Yihindura umuntu ati: ibyo ntacyo! Kiliya gikonya cyibereye n'amaraso mabi- Ate? Nyine yahuye na Mazembe, baraganira bya cyane... bigeze aho Mazembe amubwira ati: "Tujye kurarana- undi ati: ukampa angaha? Uwacu ati: nzaguha makumyabili- Uzampa cyangwa urampa- Nzaguha -Polina mu mutima ati: uyu mukene. Ndetse n'imbeshyerwe yali make. Ati: singukundire- Umusore ati: bite se diso we- Polina yumva kumwangira bimuli kure, aliko abanza kumunaniza: ni make, kandi nzaguha yawe ntinogeye amatwi- Avuga yinginga: nzayaguha rwose ahubwo nongereho atanu- (atega amashyi akomeje) yampe- undi yumva bimushyuhije umutwe, arateshaguzwa ati: ibandi nkanjye Mazembe ngo sinayabona! Ni wowe ubashije kubambwira bwa mbere."

-Ibyo bitangaza Sebuto ati: Yooo! -Gatarina ishyushyu ntilyakunda: Oroha se. Ibyo byatumye amwerulira ububandi bwe kandi nta wali ubizi. Yiviliye i Kigali aciye ibintu, agira Nyanza ho ubwubwagamo. Yee! N'ubu bali bakimubaliliza- Noneho avuga ibyo ngo yemererwe- (alikeliza) Nyine ngo yumvise agiye kuvamo umwuka ateshaguzwa kuliya- Baralyamye rere! Birumvikanayaje kuyamuhaha se? Yamusunikiye cumi n'atanu undi arayanena- aho- Abonye yaregwa agatahurwanietse akaba yananyongwa ahitamo kumwibira udukama-

ma- Koko se? -Neza da- Bwoko ki se kandi- Nta~~k~~ kajipo k'umuhondo n'agashati ka bururu wamubonanye- Yee! Binwe yarunzemo none- Bilya biranajyana yabyemeye bwangu- Nyuza aza no gukeka ko Mazembe yabitanze yikiza iby'uwo munsu, ko ashobora kuzamuteza amabandi. Ashya ubwoba, aradagadwa ashaka guhungira i Kigali, he Mazembe yavuye yibye atazasubirayo. Abuze icyamugurukana ararorera~~w~~ Noneho abantu bose baza kumenya ko yagerageje kwigira indaya y'akataraboneka asa kwa kundi, abasore baramwigurutsa bavuga, bati ibisa birasabirana sanga Paulo- Paulo nde? -Kazigashya- w'i Nyamagana? -Utyo- na se Kabwa? -Yu- Kazigashya ka Kabwa niwe musambane we? -Neza! Abonye ko rubanda rukabije kuryota, umunsi n'ijoro akiretera Kigali. Sinzi aho yayagobotoye aratumuka. Kubera kubura uko yifata asanga ni hanyuma y'aho avuye. None usanze aliho akivayo, yakomeye ku izina

-Yooo.! Yahungiyeye ubwayi mu kigunda- Jye aliko arambabaje- Ntuli muzima wowe ubabazwa na bene baliya! -Kuki? -Namwangiyeye yaza kunyoshya ngo mbe imalaya nkawe- Sebuto yamva byali kuzamushavuza koko ati: "oh! Disi we. Ko wali kuba umbabaje di! oh! Ndagushimye di. (aramukurura aramwiyegereza) Ubu rwose ub'ulihe Gatarina? Amukorakora mu bitugu hose undi ashinyikira hilya nduzi harasetse Kabibi- Amurambikaho umusaya aramusubiza ati: mba ndi mu mwobo." Sebuto amwikura atabishaka kubera urukundo, undi amurebera mu biheneheme nduzi haba haligeze kurora Mukarukaka: arahindura noneho amurebera ku rutugu. Sebuto yitegereza indoro ye ntiyagira icyo amenya, ahitamo kumusezeraho.

Gatarina agenda avuye ati: "Icyali cyaragimiye kirabonetse. Sebuto uliya ubu mufite mu kwaha nk'akana kanjye- Bajya bavuga uburozi; buranjwa buliya mukwitse nibwo bwo. Ndamuhinze koko azarara hashi iminsi. Umuliro wa rugi nsize mucaniye mu mutima, waka urukundo, nimbona ugiye gucogora nzajya gukoranya.

Sebuto we ahaga ibitekerezo, biramusindisha biramuzengereza, biramuganza bimwicaza ahagana haruguru mu gacaca: "Ubu mbigenje nte? Uliya mukobwa ko ali mwiza, akankunda nkamukunda, nkamunyura akanyura, akambwiza ukuli nkamubwiza ukundi, nkamwizera akanyizera (alimyoza) Uzamushaka we, uli we koko ntaho babeshye, izina nilyo muntu. Ndagushatse yewe nzakuzindukira- azunguza umutwe yifata ku mpanga) Bulya kurambagiza bilizana. Nkabona ngiye kuzongwa! Isaha imwe nganira n'umukobwa ikangira itya! Nshobora kurahira ko ntazasubira! N'uko nta wizera ak'ejo kandi hakaba haguma ubuzima, nali kwizera Gatarina uliya. Ashobora ndetse agomba kubasoko ya kujya mbere. Amaso arampaye, jye azanshyikiliza. Nta-zanshika azamusingira. Urukundo rugira nabi! Arankabilije aranzonze. (ashinga inkokora ku kaguru afata ku munwa) Uzamusha? Uzamushaka we? Wogere uti "Uzamushaka?" Gerageza kunyumva unyitabe n'ikinyabupfura cyinshi, umaze gusuzuma uko naba narakunambiye, mbese ukuntu waba warampanye ngayitse byonyine, unyemerere icyo. Winyerekeza umugongo hindukira undebe, tuyahangane tuyavunduye uko dushoboye, hato utazasanga tuvuga ngo icyo gihe ntituzi ibitotsi byali byatugiye mu maso. Uzamusha? Ndagushatse mu nzira z'uwakwise agira ati: "Sinshaka ko Uzamushaka azashakwa n'utamushaka, ubwo akaba ahobewe adakunzwe,

umutima we ukagira intimba. Akaba amunyaze ugushakwa yali yisanganiwe, hato bacana batanye ugasanga yabaye nk'icyondo cyali kigenewe guhoma inzu bakakibuza ubulyo gihura n'izuba kiruma bakibuliye n'amazi, yo kukigira nka mbere. Uwo munyazi ngo ni umugabo umeze nk'uliya mwubatsi waponze kiliya cyonso, atacyifuza cyane, ntagire icyo akimaza nk'uko Gatarina yabura kugirwa umugore nyawe, akagitererana nk'uko Uzamushaka yazasendwa akakibulira amazi yo kukigira nka mbere nk'uko Uzamushaka atabona icyamugira Gatarina wa kera." Ahonda agatoki arahaguruka abona Gatarina nguwo ararambagira umuhanda. Arebye ingendo asanga ngo ni isugi. Amaso ye yo ngo asanzwe aranygwa n'urukundo. Asa n'uwigururaza ati: "Aliko ubugambo bw'uliya muntu bwo si amahoro? Haba hal'icyo ankinze nazabikika nte? Bigeze aho ati: "Pu! Ubu nkomeje kwibaza byinshi nanamubura"." Ubusanzwe koko, ushatse inshuti itagira inenge yazapfa ntayo abonye. Sebuto uyuhira aliba byinshi k'uliya mukobwa: arashaka kuzamurongora; agomba kumumenya bihagije. Yagerereza yego, aliko abuze ibisubizo ntiyatimiza; arahebye atangiye kureba ingendo. Ubwo bukolikoli bwo kwitegereza ingendo akamenya umuntu yaburaruje he, yabutoraguye he, yabukuye kwa nde umuntu ataravaga imuhira?

Aragendaagera

Aragenda agera imuhira mu ma saa kumi n'ebyili! Nyina ati: "Ko watinze shabu? -Nali nkiganira- Baliya bagukumbuye shenge. Bamwe banazaga kugusura bakakubura- Kabibi ahamagara Mbarubukeye, undi mu bakulikira Sebuto) Mbarubuke? Yewe sha? -Rama- Enda ntekerera agatabi. None se mwana wanjye kuko wowe utaganira- Buba bulije, Mukarukaka yanura ibintu, n'ihene zali zatashye. Ahasigaye ati: maze tujye mu nzu- Sebuto: na lindi lihe ra? Njye kwicaliza inkono! -Kabibi: s'aho unkuye rata. Akabeho kali kamaze kungilira nkana- Mukarukaka: ngwino nawe uhicara byibuze ilyamne utuganilize." Basanga Kabibi yahageze kare, yashinze ku gitebeli cye akundabwira byasaze. Abandi bafata imice. Bakomeza guterana amagambo, noneho umutware w'urugo afata ijamba ati: "Maze Sebuto yohana mwana mwana wanjye, jye ndagushima. Ujya kugenda wabinyujijeho uti: "dawe ndagiye ku mpamvu izi n'izi. Haba impaka zoroshye z'ingirakamaro. Muticumugambi unadusezeraho ugenda turanaguherekeza. I Nyanza tukubaza agace ugana, uradusubiza mbyumva nabi. Umpumuliza ugira uti "Oya dawe, ngiyeyi i Burundi. Haza kugebodoka imodoka bamwe turasoma, utubwira ko Butare igana ali na yo nzira. Cya nyo kirajunjama. Yehehe! Ibyo yalimo ntiyakubwiramo na kimwe. Mu yaho magambo se da! -Ukwokya kugenda ko kwaranyumije. Koko bulya icyo umwana ateretse ababyeyi be ko akuze akomeza agafatwa nk'akana, aho anyarukiye, akaba yakwabizwa anatukwa ategukwa imilimo, akanabuzwa kuganira n'abo banagana. Kabibi avugana ijwi linini: nakuretse uravuga se waba warangije? -Warangije- Wavuze iby'ukuli twashimye aliko si byo siko bigenda. Ngaho re, wamvugiyemo. Ubu se nongere ntangire?"

Mukarukaka abura igisubizo akurwamo na Sebuto: ibyabanje ~~nta~~ turacya-
byibuka komeza- Yee, icyuma kirakunyarukana dusigara tukigutengalira-
watabarutse utubwira iby'iyoye nzira ifunganye, y'amahwa masa, idafungura
nticumbikire. Invaho nziza iba iy'uko uli amahoro kandi waronse.
Ul'umugabo biragaragaye, uracakura bitagira nabi, ulihangana nongeye
kugushima. Uhawe uburenganzira ~~nta~~ rongora (yivugisha gahoro)
Nk'uliya Gatarina (alikorozza) "Mukarukaka yibuka ibyambwuzweho kare
araseka yenda gutulika. Sebuto asa n'uwirakaje, aramwenyura,
ahasigaye asekeshya ubwonko yibuka uko kare yasekaga. Abasigaye
bo kuba gupfa gutatamura batazi icyo banaseka." Kabibi arakameza
reba rwose uko wamugenzereza. Maze numara kumubona, ari byo nk'ibyo
wamukuye mu gitugu, umukuye mu bandi nka Sakabaka ikura agakoko
mu tundi, mutagiye kulyana ahubwo mugiyeye kugirana mutavugaga ngo n'iyoye
ntilirwa ngusanga nali nihagiye, uzajye wiruhutsa cyane uhore kurota
uko wakongera ubukungu bwawe. Mudatenguha we? Nzagufasha mu gusaba n'ibi
ndi ku bulyo butegeyeyo cyane hatwo ntazanacikwa nkanashaka kugufasha
mu bitagenewe babili bigenewe gusa uwo byatumye arara mukanyo!
Baraseka. Ahindukilira ubundi bwana, ati: "Nkamwe mwa bushwilili mwe
ninde wiyemeje kuzajya guca hagati? Ko nje byandenge se. Rero
ubanza bitakibaho- Umwe ati: "ni nje" undi n'uko- Kabibi ati:
uwaboneka wese yajyaye. Nka Mbarubukeye uliya hali icyo yahungabanyaye-
Mukarukaka: ni uko muvasuzugura ejo ugasanga mutangara- Kabibi:
aho ho. Ubundi amagambo yanjye akaba ari ayo." Bakoma amashyamba. Sebuto
ati: -Ngiye kugusubiza aliko kuvuga umuntu atabobeye umuhogo bilica
-Kabibi: ashya! Wal'utegereje se ko mbikubwira ka ndi nzi akalimo
ugomba gukora uko kareshya? Sebuto ahereza Mbarubukeye igicuma
cy'amacupa yaba nk'alindwi n'amafaranga ijana na mirongo. Agiye
Sebuto ati: "Sinategereza igihe agarukira, none ngiye kugerageza
-Mukarukaka: reba reba nta umenya byose- Sebuto: ni koko mubyeyi
-Kabibi: Ni koko mubyeyi- Sebuto: Ni mubyeyi kuko nsubiza uwavuze
-Kabibi: noneho vugaga "mubyeyi kuko, navugiyeye na nyoko-
-Sebuto asubiramo: ni koko mubyeyi natekereje ikintu (yumva nta kindi
yakongeraho, areba hasi no hejuru, yishimaga umubili wose, ateshya
ibyo yavugaga ati:) Ninshaka kubura ijamba ndakorora lize, alikorozza
cyane abura ijamba maze baratulika baraseka. Bahugira muli ibyo,
bagiye kumva bumva umuntu arakinguye ati: ndabasanze -Mukarukaka:
mwebwe wavugaga! Biliya arabihambaye? Hali uwali uziko abizi?
-Kabibi: jye namufatiraga mu rwera da! Musanganywe sha- Mukarukaka:
naho rero yibitse azi gusanya- Kabibi amwaka inzoga ngo arebe ko
ayimuhereza nta muheha: nyihera in inzoga rata iby'amagambo ya Sebuto
byatumye- Mbarubukeye: ba uretse mbone umuheha- Kabibi yifata ku
munywa: ni igitangaza ye! Inkumi isuzumwa n'inkanda koko! -Mbarubukeye:
none se udahawe ikizami ngo bamenye ko ul'umuhanga bazabibwirwa n'iki?
Kabibi: yampaye inkanda dutaramye! Ye! Azi n'icyo bisobanuye-
-Mbarubukeye ahereza se inzoga amaze no gusomaho: shyikira

-Se ati: Soma sha, soma! Wowe untangaje kare (arangije aramuhereza)
-Ntasomyeho! Ati: mbega inzoga ilyoshye! Enda Sebu, umva- Mugize neza
(arasoma) Irabyoshye bya (barakomeza barayibisikana) -Kabibi: Sebuto
kuki wacumbikiye amagambo yawe? -Inzoga ikora ibyayo, ndumva ngiye
kuvuga ibintu -Kabibi buhoro: ni ibintu nyine- Sebuto: natekereje
ikintu, none Immana yaramfashije ndakijyanye. Ntuzamfasha byegeyeyo,
none ngusabye ikibanza- Ni n'ijambo lyo ra! Uzajye aho ushaka: hepfo
aha cyangwa ku Gakenyeli- -Nzafata Gakenyeli ho hanegereye ishyamba
-Imilima yanjye n'urutoki biliyo uzabikame kugeza ubwo tuzatanga imi-
nani.-Urakoze cyane (amuhereza intoki). Nzitwereza nishuti zanjye,
none ngaho nyibutsa n'abo twagiye dutwerera, nabo nzababwire -Uwambere
ni Bukikaweho, inshuti yacu magara ituye Gakenyeli itulimo ebyili:
iy'urwagwa niy'amarwa mu bibindi by'intango; n'abandi (...)" Igihe
cyo kulyama kigeze bajya kw malili.

Sebuto ageze ku bulili asubiza amaso inyuma azeba uwo
yazarongora, agasanga agwa kuli Gatarina gusa. Arashakisha asanga
mu bakobwa halimo babili mu ako karere kose bataje kumusura- Alibaza
ati: "Abaje ni ukuvuga ko bankunda? Cyangwa abo bataje ubwo baranyanga?
Ndetse have ~~nkwereke~~ nkwereke: nzafata umwe muli abo babili: Beyatrissa
Nyinawumuntu na murumuna we Sipesiyozza Mujawabera.

Tombora rero yaje kugwa kuli Beyatrissa. We n'uwo murumuna
we bali bafite imico imwe nk'amaraso yabo, gusa ni uko atali kubarongo-
ra bombi. Mu gitondo, abibwira se, Kabibi ati: "Shahu rero nali
nagutoranyilije. Iyo haba kera wali kumurongora nta kabuza." Umukwe
mukuru bamugira Butitaweho. Inzu y'ibati yali yaruzuye yaranatatswe.

~~nkwereke~~

Arahamurongorera aliko ubukire burarama.

Hashize iminsi Sebuto aza kumenya ko Gatarina yali indaya. Yubakaga
urugo, alicara hafi no kulira ati: "Sebuto nagira impanga nagira
impanga! Umuntu wal'ugiye kwizanira Gatarina bikaba byarapfuye!

MBega Immana ngo irakinga ukuboko, mbega amahane! Mana yanjye nzaguko-
rera ndinde ngera i kuzimu wowe watumye ntekereza bilya mu bigezo.
Kuko habaye ahawe Mana, nzajya ngutura ibyishimo n'imibabaro byanjye".
Gatarina aza kumenya nawe ko Sebuto yarongoye kera ati: "Koko kandi
Icyizere kiraza amasinde ndetse ntigishishwa kikabigilira n'inta-
bire. Kiliya cyago ngo ni Sebuto cyakabura ubuto bwacyo rwose igi-
kenya yantahuye ate? Aho ntiyahuye na Polina? Aliko umugambanyi
wambujije Sebuto narushaga, imilya nali kuzajya nitegekera
yavuga ngashyira hasi ni nde? Kurushywa n'ubusa we (alimoza) ubu rero
nali niteguye kujya gukoranya! Arabeshya ntacyo nzakena mfite imali
idakama. Nzakomeza mbike nshaka nzagure umugabo.

Ngo tureba ubukungu da! Bo ntibabuteraho imboni. Se nsaba ngura
uw'iki? Ashyiga we! Ntacyo amaze aliko ~~nka~~ nka Sebuto nali kuzakalya
iyo nda namara kuyegura n'iyo myenda nyishyikiliye nkagasiga aho
iheruheru gasambagulika kashaka kakazaharuruka kagana umugi wa
Bujumbura.

Aho imbwa yarenkeye n̄ihacika! Kakajyayo wenda kakazagwayo." Beyatrisa amenye uko Sebuto yarushye ati: "Kuva ubu, nakira nakena niyemije kumwumvira. Iteka nzagerageza kumukorera icyamunezeza cyose. Nzamufasha kujya inama zazamuba urugo rwacu, kandi icyo umwe avuze tugishyire hagati turebe ibib n'ibyiza bikilimo.

Mukobwa urahamagarwa, uguhamagaye atakumva ijwi lyawe akakubaliliza. Kukubaliliza bitagira icyo bigeraho agahitamo kukwishakira, akemera akanyura inzira yuzute amahwa, idacumbika ntigabure; mukobwa urashakwa, gerageza urebe urugero Beyatrisa aguha. Niba uramutse witabye itaba nka we. Bamwe rero ingeso mbi zirabubikira zikabigarulira, zikagarukiliza ubugingo bwabo kuli zo, zikabokama ntibabe bareba kure.

2. UBURATA.-

Sipesiyoza nawe ni inkumi. Afite imyaka cumi n'ilindwi. Mukanya yali ali imuhira na mukuru we, nyina Marigarita Nyirabundi na se Bibutsuhose. Nta bandi bana bahali! Bagiye bapfa inkulikirane; na Beyatrisa s̄imfura. Gusa; basigaye ali babili kandi bakulikirana. None Marigarita alitabye. Hali hashize ukwezi Beyatrisa ashyingiwe. Sipesiyoza yibazaga ukuntu azakorera urwo rugo wenyine, none na nyina ntawe. Ntacyo yam̄fashaga aliko byibuze yapfaga ku murora iruhande rwe,, yumva n'ibyo bihimbazo yamuturaga, ndetse n'Inama nyinshi yamugiraga, none arapfuye. Abitanywe n'iki? Ni mwambi? Sipesiyoza yaramurwazaga, byageraho akamureba mu maso agira ati: "Aho ni mama ndwajije?" Agasanga ni we ati: "Twali kuzajyana hehe na he byashoboka tukagerana kure mu mva." Aliraze bȳ apanye n'ubukungu bapfaga kugira; nk'inka, ihene, urutoki ruli mu rugero, kutulimo n'utundi. Wagiraga ngo yali agashumi kan̄biranyije inkombe ebyili bȳ s'uruzi, kaliho ibyo byose none kakaba kacitse, byose bikisukamo bikaba bijyanye nako. Koko kandi, urutoki ruracitse hasigayemo insina ibihanda nka cumi na bitanu gusa! Bya ruvuvu kandi! Inka ashwidata, imilima nticyera. Abantu batakigira n'ihene mu rugo! Inkumi yacu rero iherutse akenda yabatiranywe none nako kajangaye nta sabune gaheruka kuva icyo gihe. Umubili we wabengeranaga ntukibona twa tuvuta. Yarahindutse ku bulyo usa nk'umuheruka nyina akiliho utamumenya n'iyi washishoza ute; imisatsi ye yareshyaga nawe yabuze ivuta isigara ntaho ihuliye n'injwili ali mu bwiza ali no mu ndeshyo. Ibyo byose biramuzitira yewe bimubuza na Misa. Agacishamo nko mu minsi mikuru nyine mitagatifu akanyarukirayo. Nabwo ntagereye ku gihe, yazamutse umugi wose areba abasilimukazi nk'abalimukazi n'abandi. Kuli Kliziya, yakundaga inguni y'ibulyo, ho yarebaga uwali we wese aho yaba aturutse hose. Yabona iyo nkweto, icyo gitambaro, iyo saha, akumva yabisingira. Ndetse igitangaje akifuza n'imisatsi yabo, hafi no kureba ibyo baba bambaye imbere.

Ntiyinjiye! Bose bakamuhulizaho amaso. Hali abambara neza ngo baze kure kurebwa, aliko niba baba bashaka kurebwa gusa bajye bambara nabi. Uwambaye nabi n'uwambaye neza bagiganwa mu kurebwa. Ubwo rero bayamuhulizaho nk'uko, hakaba n'ubwo asitara ku ntebe; ali nako kumucenga. Yajya kwicara bakenda kumwinuba, Immana bajye kwegerayo bagasanga haruzuye. Siwe wabonaga Misa ihumuza. icya mbere yabaga yabereye mu bitekerezo byinshi. icya kabili yahugiraga gushoreza ako gahumuro keza abandi bakobwa barekura. Ubwo rero ntiyalilimbaga, nta n'ubwo yumvaga icyo padiri avuga, ntikwabaga kumva Misa. Yamara kubona ko al'igitotsi mu bandi akifuza gutaha. Misa yaba irangiye, hanze bakamuseka bakongera bakamushengerera. Baba barambiwe bagataha, nawe agafata iye nzira. Akibaza ati: "Ko ibintu bivugwa bigasubirwa, abandi amafaranga adashira bayakura mu yihe soko?" Limwe abwira se ati: "Nta ddfaranga wagira twacuruzwa ngo ndebe ko nazunguka? -Ni umugaza wawe rero ati: umwanya uzawukura he ko bigira ukunda kuboneka?"

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nibamara kumenyera bazajya bansanga hano." Amuha tungahe, undi utugura ikilo cy'umunyu. Birumvikana ko atalya ibitarunze awufite. Na se yarashaje aba nk'umwana buli kanya "ngo ako kulya" Umukobwa akamuhereza agira, ati: "Iyo umugabo ajya kumera nk'umugore uli kunda biba byakomeye. Ubundi singugumiliza ntacyo nbigilira. Umva uliya ni data n'uwabimbalisha umuhoro namusubiliramo ijambo ku ijambo. Uko mama yangiliraga neza kandi uko mukuru wanjye uliya uko ntacyo yansigisha ni nako nzemera ahubwo mukikire azangwe mu ntoki. Noneho se nzajye ngura ~~ni~~ nkuhishe ni byo byazatuma nunguka? Reka da. Umunyu ukishwe inyama uratabwa. Ngomba gukora uko nshobo nka mwereka ko ali data mu gihe akiliho aliko ntiteranyije ngo nsigarane imivumo, ngo abambonye bese bajye bakomera igikobwa cyaliye se." Umusaza arararuka ntiyaba yarota arenza akanwa ibitagira umunyu, kandi agakunda uw'urusolyo, Umukobwa rero akamuhereza ati: "Ishyiliremo." Umusaza yaramuka aliyemo urubuye rw'umunyu rutashonze ati: "N'uko noneho." Ushira yungutse abi:i. Asubirayo kurangura. Mu mataha arasitara arawumena wose wose. Waraguye igipapuro ulimo kirashanyuka urasandara. Arahagarara yikorera amaboko. Arawureba bishyize kera aratulika aralira, aralira rwose arashoka. Ararangurura, ati: Yekoye we! Ubu se mbigize nte bigenze bite mbigize nte kandi we! Uhu hu navugaga ntaronana." Ayora akishashe ku gipapuro kaba imiteko ine. Yali asigaranye amafaranga atanu ayaseseka hilya cyane mu muguno wo hahunguru w'ingutiya. Ingutiya ki! Mbere yali iy'Amerikani, iza kuba kaki hataho umukara. Imyanda, imbyiro, ibyondo, byose bikagenda bika-yikoranyiraho. Naze imvura yaba igitonyangiye bikeguka bikamera nk'inzara za Sakabaka. Akayimesa yatijwe isabune n'abandi bakobwa bajyanye ku mugezi. Baba batagiyeyo akegura intobo akotsa cyangwa agateka nuko akaba abonye isabune. Yaba nta nkwi akareba ikindi cyamubera isabune, yakibura akajya gucundagura icyo gikoba. Hali n'agapira yambaraga kabaye ipata y'iyongutiya.

Aragenda ageze imuhira asuhuzwa yakwa umunyu. Ntibyamukanga aramuha. afashe imilimo! Aciye imyeyo arakubuye ararangije. Nguwo gutashya, arazituye. Kuvoma ni nde? Ni uwarushye. Ngicyo ikivomesho ku mutwe nguwo kuli kano. Yuzuye araterura atereka ahitaruye. Yumva akagongo karaguutse, alicara ati: "Yekoyo kuvuna umuheto we! Nta kibi nko kubura kirengera. Aliko Nyagasani! Muntu udafite nyoko menya ko uba uliho amazi. Ubu se ~~nan~~ ali he? Ali ahagana he? Nzi alihe azi ndi he? Birababaje kulilira utakumva. Gukunda umuntu yapfa ntimujyane bilica bikazonga aliko nta bundi bukire nk'icyapfa kongerera kikamunyereka. Byambere umuti bikankura umuravumba wageze ku mutima. Byaba umuti sinasubira kuba umugata rubanda runerega ngo ni ubukire bwangize ko. Byanyurura agahinda kagahosha Najyaga kuvoma agashima, nazana igishilira agakoma yombi. Nibaza icyo nshimiwe kikanyobera, hakaba ubwo nagiraga ngo baba badashaka ko nsibuka nkigendera cyangwa ngo ni ubulyalya bundi, naho ni utulimo twinshi tuba tuli imuhira tugukoza hilya no hino ukagwa agacuho ukabona akalimo kose ukorewe kagomba ishimwe. Ambwira ko kera ntakubaganye nkabona umugabo nzabimenye igihe nzaba ngabayagaya ndi ku nda nkururuka gakoko n'utuzi tuli mu nzu nta twiha. Ngo nzashima n'iyo kwa kera na kare naba nali gito. ~~nan~~ anambwira ko n'imfubyi imera ibyo. Nkumva mama avuga ngo aha ageze icyamuha umukorerera utulimo utwo yali kulya akajya atumusunikira nkagira nti: "Ntiyalya ndeba. Nabimuteraho cyangwa ibyo ashigaje nkamuca inyuma nkabimulya simenye ko al'akaruho na gukecura bibimutera. Bakambwira umugabo, gukecura no gukubagana nkayoberwa ayo mahomvu icyo ashaka kuvuga." Yicara umwanya yiyumvira, arahaguruka ashyira igatwara aragenda.

Bamutekererezaga uko abakobwa bajya bacikira abagabo ati: "Ese baba barambiwe iwabo, cyangwa. Inzu iba ibavira ahali da cyangwa n'ikintu kiba kibajemo kigatuma bijyana." Akibaza akamaro k'umugabo kakamwihisha ntamenye akaruho nta bibi kadakurura.

Gukecura akumva ntacyo bisobanuye, uretse n'ibyo akumva no gupfa atazapfa. Ni mu gihe.

Gukubagana akabura icyabitera nyamara dore ikimenyetso cya mbere cyamugaragayeho igihe yifuza kwambara byacyane. Noneho yaranahombye.

Sinzi uko yahise ajya mu Misa arabukwa n'abakobwa babili balimo uwitwaga Felisita uwamaliya habera impaka zitoroshye: "Umwe ati: "bulya n'abatwakazi basigaye bajya mu Misa- Undi ati: "bajyaga baniga da. Aliko ubundi ali he? -Bamutungira urutoki! Singuwo- Felisita ashaka kumara impaka aramuhamagara. Araza atinya kubahobera abahereza imikono bashaka bamenya atal'umutwakazi: Urajya he? -Ndagana mu misa- Ko utameshe? -Isabune ntayo -Felisita yibuka uko yigeze kuruhana ishuli ati: Nyabusa witwa nde? -Sipesiyozza Mujawabera- Kubona umeze utyo uli inkumi birambabaje nyabusa kandi atali wowe- Narabatijwe rwose ngiye mu misa. -Felisita abwira uwo bali kumwe ati: nyamara ukuntu yali afite akazina keza- Nanjye kali keza siniyangaga -Umeze nk'uliya disu we? -Uko ameze kose. -Ameze ukwe nanjye meze ukwanjye gusa ntitumeze nka we

Felisita akurura inote ebyili z'ijana, ati: Sipesiyo? -Karame -Enda nyabusa reba uko wakwigira." Sipesiyoza aramushima cyane.

Bulya umukobwa wize atirase akigilira umutima ukunda ashobora kugilira uwaliwe wese akamaro.

Sipesiyoza ashaka aho yabika izo note arahabura. Uwa bene n'ntiyaburakujya mu misa Azifata mu ntoki. Sinakubeshya noneho arayavundura cyane! ati: ni hahandi erega! Nahozwa n'ibihumbi byaba nka bine. Nzacuruza noneho amamesa." Bukeye abigenza uko. Ayajyana ku isoko ahura n'abandibakobwa, baramenyana igipara bakagisunika umunsi ijoro. Ejo ni uko ejo ni uko, umukobwa arararuka. Atangira kuba indaya bitewe n'ibintu bibili, byamukoranyeho: UBUKENE n'AGAKUNGU. Na kimwe muli byo kirabishoboye n'imbeshyerwe yahuye n'abandi abasambanye kera nka ba Polina na Gatarina.

Polina yabigezemo ate? Polina yali inshuti magara ya Gatarina aliko yasuhuzwaga ate? "Habari gani gicicu." Ibyo kuki? Haracyali akabazo. Limwe arabimubwira undi ati: "Kuki wowe wenyine umbwira utyo? -Ceceka. Ubwo urabona uzafatwa he? -Ndi mubi, narananiranye cyangwa. -Koko- -Ndakubaza impamvu rero -Sha, no mu Ijuru ntuzagerayo. Ubu ni munsi ndibujye kugatera muli bare. Ayayaya! Nk'ubwo uraba usigaye he? -Uraba wagiye gutera agaki? -Nta wakurenganya. Wamenya al'agaki se nyabu? Ni akarahure -Jye rero nta nyota mfite. Ngirango turaturanye haliya ku Gatsinsino ntuyobewe ko tutabura umusururu. Uretse n'ibyo, n'uwacu turawucuruza. Nta kuntu rero nagira inyota. -Umusururu! Maze ntatekereze nk'abandi -Umusururu na byeli bigirana iyihe sano? -Ngo? -Hoshi ~~haha~~ igirayo. Kuba wenyine utagiye aho abandi bali ngo mutarama mugire n'icyo mwageraho: naho ngo mutaramira ku kigage! Ntimutarama yewe muraturama -Bagera se bagera kuki? -(amwereka ibyo yambaye) Niho ubwenge bwawe bugeze Wowe amaso ntaguha! Iyo ubona wambaye ubusa utekereza iki? (Nyamara Polina yal'ayifite) Sinambaye rero! -Nta ugusetse shenge. Ibyo biteyiteyi biharabaze ngo biradoze. Jye ntukomeze no kumbwira amahomvu ndumva akajinya kagiye guseruka -Polina kugira ngo amuhoshe) Nanjye se nayifuza amaherezo akazaba ayahe -Dore nk'ibi bikwembe (akoraho) niba ntibeshye urabiruzi. -Uponye aho tubyambaye tuli benshi, duceza, wanakwitanga ngo nawe ubibone -Humura nta shyali ly'uko mubyambaye. Jye nkubwiye ko nta mwambara w'indaya ndalikira -Uranyishekereje. Ushoboye kuba indaya aba yataye, aba ahiliwe, aba atabarukanye ibyivugo. Reka kwirata ufashe hasi kuvuga nabi uburaya. icya mbere wowe ugiye umeze uko ul'uko ntiwabishobora utambaye neza ukulikije amajyambere agezweho, ayamavuta utayitotobete; unyamve neza, s'ay'inka kandi siniliwe nkubwira impumuro yayo niba ubishaka utunganya amazuru neza uli bwumve amwe muliyo. Iyo misatsi utayirambuye neza ngo uyifatishye utwuma ntiliwe ngutakaza nkubwira amazina yatwo maze ngo icyo fiyeli ulinambire ugana abasore ubiyereka, nibakubona bahumbye icyo jisho bongere balifungure, umenye ikigomba gukorwa ubasange utera maremare uruhura izabo ntambwe, ubagereho utagononwa maze ngo mufurahishane ku cyali cyose ntawarota kuba indaya. Igya kabili: utazi ubugiro bwinshi bw'ubukolikoli bw'amarenga ntiwakumva

icyo ubwirwa- avugana ijwi lishaka kumenya) Ni nk'utuhe disi we? (amwerekako uko yigize bitishimiwe) Oya! Oya Boshi genda. Genda ndetse no kuba tukivugana sinamenya icyo wanguliye cyangwa wantamitse. Gusa menya ko nuramuka uhamagawe n'umusore, cyangwa, uramutse unagiye ntukore icyo nkubwiye uzaba kinenwa hafi no gucibwa kuko uzaba uzitiye, uheza, wimira kandi ubuza abahazaga n'abatekerezaga kudasanga. Ubundi tundi nudushaka tuzakuzindure(-Polina yikomeze) Erega igitsina gore kiramutse gitegetse watubera mukuru! Ndabona washobora. Gushaka kumbuza kurara mu rwo data na kumpatira icyo ndashaka! Have. -(yoye gucogora) Komeza kutumva kwawe -Immana ntiyampaye amatwi yo kumva n'ibidafashe -(Ahatilize) Nakubwiye ko Ijuru lizagerwamo ukinali ku isi. Sinzi ko unyumva. Ubwo koko urandeba ukireba ugasanga hab'amahuliro? -Nanjye mbifulije gutaha icyo Juru lyanyu amahoro -Amahoro koko. Nkubwiye ko umukobwa utazwi n'abahungu n'Immana ntiyamumenya -Nta utazwi izina. Ubwo rero nta utazwishyikira. Hanyuma se umuhungu we azalishyikira yemenywe na nde? -Yumva aguyemo, gusa ati: urambabaje rwose disi weya urambabaje di. Dore n'ibyo byali ibyo kuzindukirwa. U'inyuma cyane rwose cyane aliko ibi bya cyane. Twagutanze ubumenyi uracyakeneye byinshi byo kumenywa. Gira uve mu bujiji kandi ngusezeranyije kuzabigufashamo." Uko bahuye nuko Umva Gatarina afite ababyeyi bombi n'abarumuna be akangali. Reka yitere hejuru nta kimugomba. Yakora, atakora ni cyo kimwe imilimo ntibura gikora. Polina we ni ikinege. Ni we musa nta kandi k'epfo ka ruguru. Nta na se agira.

Limwe umusore aza gusanga Gatarina na Polina mu byerekeye ku cyuzi, igitega kinini cy'amazi wagira ngo ni ikivu. Niho boga ni ho bamesa, niho bogereza imodoka kandi ayo mazi aratamba. Kili ku muhanda ugasanga amashuri ya Birambo na Rubengera... Umusore ahita ajya kuramutsa Gatarina; amugwamo rwose pe pe pe! Bagahinduranya imisaya, bagakandana, maze Polina aho ari agira ubwoba, arahindagana, ati: "None yaba amufatiye ko, ku gasozi mbal'iruhande, namenya ntaka nte ntaka ngb'iki? N'abanga ndabigira nte wee! Ndamukunga da." Abonye barekuranye yumva umutwari uroroshye. Umusore ati: "Yezu akuzwe Gatari -Iteka lyose gira abakobwa -Aliko ntaburamo uwitura Gatarina Uzamushaka ra? -Yeee! Ni nk'ibyo. Gatarina Abagamushaka. Iwanjye inzugi ntizikingwa -Nuko nuko." Noneho agana Polina. Undi ati: "Ndahungira he? ko nta mbavu amfite nkaba ntali bunamwikure?" Koko nawe wareba ugasanga hal'icyo yaba abuze abiyirega ubwe, ukibaza icyo yaba arwaye kikakuyobera nyamara umuntu ari mutaraga. Amukora imbagara birarangira. Umusore agira umujinya. Gatarina aho ari ati: "Nanjye nzarore. Umuntu wigize Bikira Mariya! Wenda yamunyorohereza." Bombi barayamuhanga, bageza aho banicuma baramwegera. Polina areba hasi, ari areba imbere asanga amaso ni karibu ati: "Ko aho hose nta kajyamo, umumilize? Ndebe hejuru?" Abuze icyo akora yikurugutura ugutwi. Abonye ko atali ko byakomeza atangira kwihumura amaso. Nabyo birakama afata akazi ko gufangi ibipesi by'agashati ke kandi bifunze. Biba amazi noneho yishimagura umubili wose maze abandi batulikira limwe ngo kweee! Umukobwa yumva yaba agayitse koko, biramuyobera alihangana ati: "Hal'urubanza mushaka ko nshiraho? Nategereje ngo aha hal'icyo muli bwongereho ndakibura, niko gutangira kwireba no kwisukura-

Gatarina, ati: niba wumvise ko utameze nk'abandi n'uko sinakoreye ubusa." Gatarina yali yarabwiye uwo musore, ati: "Haliya ha! umukobwa Polina wigize Umutagatifu, wigize muka Nyilijuru. Nyamara atazi ko ali ukwiye! Baramubwira ikintu ati: kiliya kili hasi. Nta utaramutambutse n'umwe. Ejo rero, saa munani, uzaze urebeho nawe wowe wavugaga ngo nta mukobwa nk'uwo wali wabona." Undi ntiyapfa ku masezerana araza.

Umusore ku byo amaze kubona byose ati: "Ntabwo ni aho babuze- Gatarina: ureba ukuntu al'igikenya, aralivuze ni limwe aliko lya gahanga. Ubwo dusanzwe tumuzi, ibyo nta gaciro byamuhesha rwose ni ikigolyi." Umusore agenda ajya gusezera kuli Polina, undi asa n'ushaka kwanga kumuha umukono, ati: "Hal'icyo wambwiraga? -Polina cy'iki se -Gatarina aba arabyumvise, ati: aho guhana umupfu wayoby'umuvu. Ubwo iyo utaza kumubaza ngo abe aguhakaniye mu maguru mashya, wali guhita ujyayo ugasanga kirataka. Wikwimena umutwe yabigize bimugwiliye -Umusore areba Gatarina ati: nyine (atunga urutoki mu mug, akubita intoki ku munywa) -Wivunika." Umusore aragenda. Ako kanya haruguru haturuka ikimodoka, umusore aragihagalika kiramujyana. -Gatarina, abwira Polina, ati: "Umva ko wahize. Wumvise iki? -Muravuze iki? -Ahamagaye! Nta matwi ngira se? Tubireke tubirorere (Ubwo Umusore yatunze urutoki haruguru bihuza n'imodoka ati: niyo amwereka, ya mubwiraga ko ayijyamo nta kabuza. Igihe yakoraga ku munywa, iwacu ati: dore disi ngo kiraly'iminywa cyo gapfe. Ibyo bituma yemeza neza ati: si nk'igicucu cyo kutanumva) Aramukeniliza, ati: ibeshye ko uzi ibintu byinshi, aliko wikubitiraho no kubeshya ngo byiyongere bibie byinshi cyane. Nta kili nka haliya cyavuzwe -Gatarina aligendera, ati: Jye nakugiliye akanama gira wisubireho." Agenda agira, ati: agakenya gashaka kunanira abagugunnyi! Buliya se ni umutima wo kwilinda! Ntawo ahubwo ni agacucu ntikazi ko no gusambana bibahe. Iyaba jye nal'agahungu, nagafashe ku ngufu. Nijoro Polina arara arota uwo musore, arota balyamanye, akangutse aramubura. Yumva abaye ukundi. Ako kanya yibuka ibyamubayeho, ati: "Ubanza koko naba ntameze nk'abandi. Gatarina ni we utangaje gusa. Bega ukuntu azi kwitegereza! Yarandebye aransesangura, uwa bene aranabimbwira ntiyampisha, agira inyota yo kungira akanama ndagahigika. Ndibaza rero igituma nshaka kunanira umpama. Yifitiye umutima n'ibitekerezo bye bihamya. None rero, kuv'ubu ndagerageza ndebe uko bazanyikuramo." Kuv'ubwo ntiyongera kulyama. Yashutswe byarangiye yajya guhimbaza Gatarina mu bulyo nka buliya. Aragenda n'iwabo. Inkoko ziranaga ni mu gitondo cya kare cyane. Aragiye aliko si we! Umutima wabaye ibili; igice kinini cyasanze wa musore, akasigaye kamutanze iy'ajya: we asigalir'aho. Ageze yo ati: "Yewe abahano? -Gatarina amubaza n'ijwi ly'ukangutse koko ati: uli nde? -Ndi Polina -Yoo! Mbe mwaba mwaramutse ra. -Twihanganye turaramuka (Gatarina ashoka afindura ko ibye byose bikulikira ikiganiro cy'ejo, ntiyagira icyo amubaza ahubwo abigilira amatsiko. Yambara iglisso na sutiye arabyuka, ahulira na Polina mu gikali aho yali atangiye gusumaguma agana.

Amuha umukono aliko ibitwenge abitangiliza ukundi kuboko ku munywa) Waramutse! -Yego. Umbabalire/ ntuseke. Wankoreye ibyiza byinshi umbyitekerereje nsa n'ukwima amatwi ntiwacogora. Sinaba mbikubwiye ngo noneho bitume utantumikira kandi warabashije gukora biliya (Gatarina amuhamize) Ndakumva si bwo bwa mbere nkumvira. Ndabona usa n'uwibabaliye ahasigaye bimpe bigishyushye- Disi wega rero ntiliwe ntindiganya, naraye ndose ndyamanye na wa musore nkangutse ndamuheba. Bimbabaza umutima, ugira intimba wegurwa n'agahinda maze numva namena ngo musange -(Gatarina ibyo bijya bibaho yananiranywe n'abasore yemera ko Polina afite agahinda gasaga amashyi, agira n'ubwuzu. Ukwemera n'ubwuzu bituma atarushya umwana w'abandi) None urakeka ko yaba ali hano? -Anahali wabimumenyesha ukabonana kuko mushaka, yaba adahali ukantunganyiliza intabo ngo mubwire ibyago naraye ngize tugitandukana -Amusubizana ishyushyu amwe-nyura: icya mbere yitwa Paulo Kazigashya. Wal'umuzi? -Ashwi! -Ni mwene Kabwa rero -Icyo kabili atuye haliya i Nyamagana. Ikindi cyaba icya gatatu ni uko inzu zabo niza mugongowatumbo: zishakaje amategura kandi inin/ si ifite amadilishya y'ibiyo. Ubwo ali wowe ntuzi ikiyo icyo ali cyo. Dore nihilya ya foyer; uzagenda igitambitambi cyo munsu yayo." Polina wamwumvaga adakoma nk'ifuku yumviliza imilindi y'amasuka y'irangira ashoka asubira inyuma nk'ubwuzi wal'ugeze aho yahemutse. Gatarina asubira mu nzu. Afata ibya ngombwa aroga arasokokza. Arambara maze yicara umwanya. Aratekereza, ati: Immana ikora ibitangaza. Polina uliya yaba yagaruye agatima! Ubanza atali we da! Umukenya aliko ambajije udutotsi twali tugeze aho tulyoshye (Ejo bataha, yahitiye ko mu mugu guhura n'uwe- tutayobewe, ataha ijoro aligabyemo kabili) Umutindi ajya gushya bigeze haliya hafi no gushilira, ntazi aho frigo iba. Ikimbabaje ni uko yaba yahililiye akanuka. Ndabona azajya yinginga abahungu! Yabaye amakara rero kuko yarengeje urugero. Nagira Immana bazajya bemera, nibatemera kandi azaba/ yarashililiye akanuka. Imwakazi gusa itazagira icyo yimalira, itagira n'ubuzayijyana ku musarane! Kw'ubu amenye ko uwejeje imyaka itabura kilibwa kuko adafataho, asunikira abalya bakalya." Yigira kubeyabeya. Polina ageze imuhira ahura na nyina avuye guca imyeyo atali ko kazi ke. Nyina ati: "Uvuye he? (n'ukulikose) Mvuye gusaba Gatarina urudodo rwo kwidodera ijipo yanjye -None? -None ngo ntarwo. Ngiye rero kuli foyer kurusaba -Upfe kwihuta umvomere utuzi. Umukeduru yalilingiye Polina; yaramukoreraga, ntiyigeze amubeshya. Umukobwa wal'umeze kuliya ngo hal'icyo abuze ra! Yal'Inyangamugayo none dore atangiye kubeshya! Niki karusho? Uyu we ndabona nta rutangira. Yagiye ntagitangiliwe. Atera ibitambwe aragenda. Aratekereza ati: "Nk'uliyi mubyeyi mbeshye Immana ibimbazeho iki? Ntakundi aliko nali kubigenzea. Nabeshye byali ngombwa." Agashaka kugarura/ agatima, bikaba iby'ubusa. Aratekereza nde? Uwo amaze amasaha nk'ane akunze cyane akumva yamwimalira. Urukundo rw'impu- butsi gutya! Amazi yo abira atabanje gushyuha! Uwamubaza icyo amukundiye yasubiza iki? Ntacyo. Ageze ku cyuzi. Abenye umuntu umanuka hakulya mu muhanda ukikijwe n'ibiti ashya ubwoba.

Uwo muntu yali yambaye neza ngo nk'ibyo Paulo yali yambaye ejo. Uwacu agahengeka imbavu amurunguruka, ibiti bikamutambamira. Ubwo umutima ~~hwi-~~ bereye muli yapi! yapi! Akibwira ati: "Nans yanjye aramutse abaye we! Nagenda nkamugwamo ntaseka. Nakuba inshuro cumi uko Gatarina yamuramukije, nkamumarana iminota yagera ku itanu! (ahonda agatoki) Ahirwe ntabe we. Ndazitoneka nzibabaze niliha ibyatakaye ejo. Acyibereye mu ibyo, wa muntu aba ageze kuli metero mirongo itatu. Polina asanga ni Paulo musa; imyambaro, ingendo, gusokoza.... Byabindi yibeshyaga byose ngo hwiii! Biraguruka. Noneho ati: "Se ali bundebe ate? Aranshokoza ndabizi." Yumva isoni ziramuraga, amaboko arahuhutwa ku bulyo atafata ikintu ngo agikomeze. Umusore yakomeje kuba Paulo ga! Yaje amugeze iruhande Polina utal'uzi guseka icyali cyo alihangana amwenyura ~~amusanga~~ aliko umutima ukidiha intoki zatutubikanye. Umusore alitambukira. Nyamukobwa yumva agatuza karabyimbye, arahagarara areba inyuma, yifata ku munywa. Atekereza ko akinishijwe ari bugarukirwe, umusore yikomereza urugendo, uko ateye intambwe agahinda k'umukobwa kiyongera. Umuhungu muguhindukira abona umukobwa aracyamureba ndetse uwo Polina ashaka kongera guseka ngo akubitireho no kumurembuza. Mu gihe amasonisoni atali yabimukundira umusore aba arongereje bidasubira kurora inyuma. Ararenga ageze mu duturusu duhali umukobwa atera intambwe amuhengereza. Aranga agira ati: "Umukobwa wal'ugiye kunsekura aho ntabwo akaba yashakaga kundamutsa? Kandi sinzi aho nigeze kumurabukwa. Agiye ari ambaraho iki?" Aramushinyaguliye! Agenda ajya hehe ko yamaze kubona umusore yigendeye abura n'aho agana. Gusubirayo adashizwe byamubereye kure abura n'aho yicara. Kubeshya ni kubi yarababaye, byo guta amalira, agira ishavu limuca intege. Biramuyobera ati: "Uturuho ko tuba twinshi tukanasumbana mwakabyara mwe, nturuhire ubusa tumwe ukagira icyo udukomoraho cyiza, aka ndiho karuta ako gufata umuhini gashingiye kuki? Guhinga ni imitsi ibabara. Ahaho ni umutwe uzamba ugasobekeranya amaganya. Nzabona kavuro ~~ki~~ ki? Halya ni ukugira ngo badakomeze kunyita ikijibwe! Ntacyo byali binantwaye kuva ubu ninshaka mbe cyo kugeza gupfa kwanjye. Akakanya abona umusaza inyuma ye. Aliyumanganya ntiyakoma. Umusaza ati: "Waramutse muko? -Yego! (barahoberana) Ko wasaga n'uwitota? -Ni akana nalinze none nkaba narushye! -Nta musore wakunyuze ho? (Umukobwa alihe? Alitekerereza ati: aho umutindi Paulo ntiyibye bakaba bamuliho n'agasuti? Aho si byo byatumye ambara icyo namubereye ejo?)" Adashubijwe arongera ati: "Mbe ko utanshubije ukaba unkanuliye gusa nk'utazi umuntu wabaye ute? (asa n'ukangukiye hejuru) Eh! ngo? -Mbwira- Nibagiwe musaza ntimugire ngo nabashize isoni (Umusaza wal'umaze kulya karungu aligarura aliko alimyoza) Ati: nakubajije nti ese nta musore wakunyuzeho? -Arenze haliya mu duturusu musaza (Agiye gushyingura ngo yigendere, Polina amufata mu mashati, ashoka amubaza n'ijwi lyoroshye lyazuye iki nyabupfura kugira ngo adakeka ikindi cyangwa ngo arakare) uwo musore muli kumwe se? (Umusaza ahindukira aseka) Ni kuki? -Nagize ngo ntibili bubakereze ngo bibavune munsubiza nk'uko ntabyifuliza data umbyara- Tuli kumwe rwose ndi Sekuru mbyara se Kabwa -Oh! Ni mwe Kabwa numvise? (Yikubita mu mutwe)

Umva kandi iby'urubwiruko rw'ubu! Ndi Sekuru naho Kabwa ni se -Murakoze kunsobanulira -(amagambo n'ijwi by'umukobwa bigiye inzira imwe bituma umusaza alyoherwa) Ndetse uwaguciyeho yitwa Bugirawenda Matiyasi. Ni murumuna wa Paulo Kazigashya -(umukobwa yumva ibindi byavugwa hanyuma ntacyo byaba bimubwiye kuko amaze kumenya ko watambutse atali Paulo) Ati: mbaciye mu ijambo. Mumbabalire mubifate nk'aho mbakiliye -Nguteze amatwi Nyampi, hato ntazabura ahonabira abahungu banjye- Ndabinginze mugire mugende -Nuko mwana wa (amuhereza umukono amwitegereza cyane) Urabeho -Utuye he? -Ku Gatsinsino -(ahonda agatoki) Ndashaje nta mugabane ku by'isi ngitegereje. Hano hali ~~inyaha~~ imyishywa kandi inzo-ga ntizibuze. Nali kuyigucira mu maso nkaba ndakujyanye mwa. (afata inzira ye yiruka amagote amucika) Arahagarara, akenyera, avuga ati: aho ntiwagize ngo njye ndoroshye? (Byose kabyikuramo, karabyiyibagiza karagenda)" Umukobwa yumva agashema kabaye kose. Agenda atishisha. Akomeza umuhanda, hilya ayoboka akayira haruguru, kamuta mu gitambitambi cyo mu nsi ya foyer, icyo shuli ly'igitsina gore. Bali hanze badoda, alikomereza. Ageze hilya arangaguza amaso abura kwa Kabwo. Umukobwa mu mutima ati: "Hapfa uwavutse. Nzapfa rwakomanze." Yiyibagiza ibibazo ashobora kubazwa ajya haruguru ku rugo ruhali kubaliliza. Ahasanga akana k'agakobwa kagira nk'imyaka ilindwi: "Mwaramutse? -Yego -Duhoberane di (karaza aragahobera) Hobee! Gira So- Yego -Iwanyu ntabo? -Yego Uli wenyine? -Yego ye -Nta Paulo wabanyuze hano? kiruka kajya kuzana umuce, kagarutse gasanga Polina hihebye yagiye yageze mu marembo) Ko wal'ugite utacye? -Urakoze ahenge ndagushimye. Nta mwanya mfite -Nkoze se iki da! Ntuzi ko mu isi kubaha ali byo bil'imbere? Ko nakubashye wanga kwiyubaha? Kuko ntacye se? -None! Iwacu batubwiye ko uje hano wese agomba kubona icyi yicaraho, akaba yanasogongezwa ku nzoga iba nk'ihali -N'uko nihuta- Abubwo da! Paulo we ntiyatambuka adashuhuje. Nta wahanyuze rero uretse murumuna we na sekuru Hal'icyo mupfana? Ni kwa mukuru we- erororero! Namashenge- Biragutangaje? -Biranshimishije Iwabo ni mu rwo rutoki rw'ishyamba aho hepfo. Ndetse iwacu batubujije kuzimur^a icyo tubumvanye ntikigomba kunw^a ahandi, n'icyo twumvise ahandi cyose si ngombwa kukibabwira keretse udutumye, utuvuze nabi cyangwa neza (atangare) Ntiwumva se masha! (amusezeraho undi aranga) aramuherekeza amurenza irembo) Ndakugeza aha (amuha igiceli cy'atanu) Urabeho Yego (umwana aragifata, kubera ibyishimo yiruka ajya kubika. Agezeyo agira ngo ntiyasezeye aragaruka, Urabeho urakoze -Yego."Umwana aho agiye hose ajyana igiceli cye. Iwabo baje arakibaratira ababwira aho yagikuye gusa ntiyagira icyo yongeraho. Bamuha ibilyo kimubuza kulya. Kimubuza no gukora nyina aramubwira ngo akimubikire. Undi aremera noneho ibintu birashoboka. Ubwo Polina yageze hepfo aranyerera, isigutiya irazamuka agwira akabuno. Arakebaguzwa asanga nta umuruzi. Arahaguruka ahanagura intoki. Aho hali agasenyi kanoze niko kalimukoze. Arakomeza ati: "Mpakana he? Ay'ubusa ngombe ngereye."

Agezeyo abura ijwi ngo asuhuze, arakorora reka data. Yonge-
ye kumvikana tse gusa. Umusore akaba yamwumvise kare mu igorora ly'amajwi.
Yumva ngo umuntu aliyatsamuye. Yali ageze mu ruhavu aza. Ararunguruka
arashishoza ayoberwa umuntu. Umukobwa ati: ~~mwana...~~
mwana... akanzwe n'uwo Paulo kuvumbutse aho yali ari. Umusore biramu-
tangaza ajya kumuhobera yanga kuvuga ko alicyo kimwe. Koko kandi ingeso
ibera umukobwa ibamba, amukozaho ubutoki ngo aramuramukije. Ibyo
birangiye, umuhungu yihutira gutera intebe. Akingura idilishya lireba mu
rugo aramurembuza. Undi aza yitega, yumva nta kajyamo amagambo yamuka-
manye rugikubita atali bubone n'icyo avuga. Mu cyumba cy'uruganiliro
Paulo amwereka intebe. Balicara maze bose ngo ce. Umusore ati: ndaba ~~ndete~~
ndete kumuvugisha nze kurora. Umukobwa we akibaza aho yamuturuka akaha-
bura. Bigiye kuburana neza neza umukobwa n'ijwi lititimira ati:
"Iminwa yawe ko yakomeje kunyeganyega kandi nkabona usa n'uli mu
bitekereso, utekerasha iminwa? (umusore wihanganye kera araseka) Umukobwa
yiha akanyabugabo, yihaga ubwoba avuga nta burakali nta ki mbese nkuko
abakundanye babigenza: ko nakubajije ntunsubize? -Yee! Reka da! Ntabwo
simbyumva -Hal'icyo ku mvwa kilimo? (aramwitegereza asanga undi ntagi-
humbaguza amaso) Bati simbyumva! Ntabwo byumvikana rwose. -Icyo utumva
ni ikihe? -Ndeka Immana ikora ibitangaza -Aho -Ni wowe? Nijye
(amwegereza amaso) Ni we Polina (araseka) Twataranye! Nijye ye -N'iyi
na he se Poli? -N'iyi n'aha -Aha? -Aha -Ntabwo uje ino uje "aha"
Nta handi h'epfo na ruguru ni hano nje -Murakoze neza. Nizeye ko n'uruge-
ndo rwabaye ruhire. Nyuliramo neza ishyushyu lyanjye -Nkubwiye ukuko ko
tumaze gutandukana ntaruhije ntora agatotsi. Ndakurota inkugu ziracika.
Ndota tulikumwe nzakukubura. Mu gitondo nihutira kumenya aho utuye, none
nd'ukuli iruhande -Wavuye mu nzara za nyoko mu bigenze bite ra? Namubwiye
ko ngiye kuli foyer gusaba urudodo -Ntabwo waje umwihishe? Oya -Reka ye
si nali nabyumva! Yakwemereye? -Neza -Yaguhaye amasaha angaha? -Amanywa
atarenzaho idakika na limwe -Mali ngize ngo ndi bugutinze -Humura -Nibyo
niduhumure. Nda n'ugiye kubyumva. Noneho intego ni igihe? -Ejo duhura
uzi uko byangendekeje -Ndabizi -Kuva ubwo kumera kwakundi numvise
binyanze mu nda -None? -None ndashaka kwikosora -Keretse niba wishaki-
raga gukabya inzozi ma! -Uko bimeze kose napfaga kutiliga uyu muni ntaku-
bonye! (yifata ku munywa) Naraye nshatse kumena umwijima urangota
sinasubira no kulyama -Halyanye nde se di? -Kuvuga ni ugutaruka mugenzi
ntubuyhutane -Ndakwemereye. Ukwikosora se? -Ni ukuganira nawe kubulyo
bushimishije bitali nk'iby'ejo (azunguza umutwe) Nanakuramukije ugira
nk'ejo sinabikulikirana nti: ndi bubimenye uyu muntu si gusa
-N'ubundi si gusa -Kuli bya bindi bya bya bindi se? -Nabyo -Bali kintu
kigira irigirima yacyo. Nanatangajwe n'umuntu twahuye musa, ngiye kumu-
hobera aligendera (amubwira byose) -Erega ufata vuba! Ibyo si igitangaza
kuko n'ikeke ifata -Sindabyumva ye -Nyine iyi nilirwa ntakubonye nali
kurwara nk'uko utagira uwo atekerereza akababaro ke yicwa n'intimba.

Birumvikana ko ari urukundo rwanzanye -Immana ntirenganya. Urayigize urahansanga. Nali hano Ajyenyine nsinzira mpagaze nk'umudeyi none irungu nayobewe aho lyarengeye -Ubwo nawe ntubuze utwo walimo -None se Nali mu by'ukuntu nagiyeye i Kigali mpura n'umukobwa mwiza cyane, cyane aliko mubwira akazigira kanjye mushakaho urukundo. Igitangaza bakabwira mwe ilye ntiyalimbwira mbanza kugira ngo n'isoni zabiteye. Sinanibajije ubwo ko bw'isoni budatinyuka kuvuga izina. Nkabona tunganira bya mfura nziza, duseka. Turakundana bitalyalya byibuze muli ako kanya. Urukundo amfitiye nkabona rukomeza gutsuka cyane, akayoberwa ikirutsura, aliko jye najya kugira icyo ntuma ngasanga ni we ngiyeye gutema, gusoma nkabona ni we. Ndanabyibazaho mbura ibisubizo. Duhura bwa mbere naramuramukije, noneho twongeye guhura twahoberana, mpobere n'abandi ari kumwe nabo, nkabona asumasuma kumbwira "Yezu akuzwe", jye nkamureka kubera ko n'ubusanzwe n'umwana w'imyaka ibili kubimubwira bimba kure. Ibyo ubwabyo bifite icyo bisobanuye; arabona anduta mu myaka ku bulyo twongeye guhura ari kumwe n'abandi turahoberana, arandamutsa aragenda byo kwerekana ko nta na kimwe ajya aganira n'ako kana. Bikongera kwerekanwa n'uko twongeye guhura mu kagoroba agaragiwe. Turaramukanya birangiye baradhingura nti "Ese ko mwihuta murataha i Nyanza? Ati: "ntubona ko bwije? Nsa n'usaza nti: "Nkamera nk'uwo mwungutse najjye nkabaherekeza. Aho rubanda, ati: "ntitwanga abadusanga" Ngenda ubwo, nkabona batanganiliza kandi bansiga ninaniliwe. Ikinasetse ni uko alijye watahaga kure. Mbazezeraho nditahira. Mbonye ko nta kundi guhura ndaperereza menya izina lye ndamwandikira. Ntegereza igisubizo reka data, mera nk'akarondwe kumiye ku mwite kagira ngo inka iracyalimo umwuka. Nkabona ankunda sinabimubaza ngira ngo yabuze umwanya. Twahura twembi gusa nkabona nta kibuze mu rukundo? Nzagufindura ko aba ashaka kwiyerekana uko atali; ankunda aliko ashaka kubihisha abandi ngo batavuga ko yuzura n'akana. Afite ubwirasi nk'ubwa wa wundi wamere Immana, aliko mu bandi, ati: "Na Yezu ntiyigeze abaho. Ni ba yaranabayeho ntiyadupfiliye nta wakwemera kubambwa. Hali n'ubona akunzwe n'umuhungu, ati: "Sinzilirwa nita ku rukundo; ruransanga rwiruka. Uliya n'iyi namusuzugura ntibyatumye atanyirukanka inyuma nk'agahene mvuye gucyura kakankulikira ntiliwe nkurubana ikizilikiko. Aho ni abirasi. Hali ingero nyinshi z'imico y'abali nk'ubulyalya... Gukunda umuntu nk'uko twikunda ni akashyamba kandi si ngombwa gukunda ubonetse wese aliko nyabuneka ntugashake kwereka umuntu ko umukunda ubeshya. Tuvuye nk'umuhungu; ashobora gukunda umukobwa ku bw'umubili, kubwo kumukunda gusa kuko amushimye cyangwa ku bw'uko nta kindi kindi amushakaho kital'icyo kuzamugira umufasha. Urukundo rugashobora gukura ruva ku urw'umubili rugana urwo kubana. Reka ndekere aha. Ndavuze se noneho bese barumvise! Iyaba babakoranyaga bese ngo jyewe Paulo mbihanangilize. Ntaba umwe agatukisha bese? Ntiwumve ibyo. Hali abagira urukundo ruhamye. Uwo yagira ati ntiyatukisha abakundanye ari abanyeshuli umwe aratsindwa ntibyacogozwa urukundo bafitanye cyangwa abali ku kazi ngo undi ufungwe aze gufungurwa undi atavugaga ko atakundana n'uwambaye umukera.

Ntiyanatukisha abakundanye bakarongorana na n'ubu bakili kumwe kugeza ubwo bazahenuka... Nzi aho rwangejeje ndwirukanka inyuma n'icyo rwankuruliye. Ntugomba kumbwira gukundana rero byanakuzinduye ngo nyavuniremo ibiti nk'uwashize impumu. Rwarampumagije ku bulyo ngikumagira. Aho rero ntiwavugaga uti: "nta cyo mubwira yibagiwe icya mwirukanshije." Abantu bafahuye igitsina iyo baganiliye cyane, umwe ashobora kwinyagambura undi akagira ngo hali ikindi bisobanuye. Paulo rero isazi yamuguye ku zuru arayiyama. Ni Polina wawe utali wabijijukamo, yibuka amagambo Gatarina yigeze kumubwira y'utumenyetso ngo bakoresha bavugana, n'iby'uko yabwiye ngo n'atibaba umusore cyangwa ntakulikize ibyo uwo musore amubwiye ko azacibwa, aratangira arahangayika. Paulo anyeganyeze undi agira ngo arahagurutse, aba yamutanze ejuru. Paulo nawe arabyumva ntiyamuhemukira. Agahungu kali gasigaye gacanye kararambirwaga kaka-jya gukinisha ibinyugunyugu aliko kikazira kujya mu cyumba Paulo alimwo.

Ubwo ni mu ma saa Sita. Paulo abwira Polina ati: "Mbere yo kuguherekeza turabanza tujye ku meza (abonye ko abibwiye akunzwe nawe ntiyahemuka) Keretse icyo udashaka -Inzira ni icyo nta gindi. Naho ibyo bya Matiyasi na Sekuru. hilya icyo hali hatembye inkya bahurubajya kuguraho. Jye rero nali nagize ngo wibye none bakaba bakuliho -aseka ajya gufungura radiyo. hazamo utudisike twiza) icyaguturuka cyaguturuka he? (amufata ukubokeho bajyanamo. Uwacu ntiyamenya icyo byerekera, akinyuzamo agatego, akikandagira gusa akabona al'ibintu bishekeje nyamara ngo bishimishije aremera arajandajanda ati: "Ntaho bambeshye. Natanzwe ibyiza koko." Undi ntiyamuseka ahubwo aramwigisha. Kumuhindukiza rero bikamera nko gupinifura cya Gitega! Ubwo abazi guceza bamenye ubwoko bw'indilimbo. Bananirwa vuba cyane. Paulo ahamagara ako kana: "Yewe ntu? Niko sha nyabu? -Yee -(amwigisha) Gabahurwe! Ko ul'umugore wanjye sha watebutse -Ko mutali mwambwiye se reka nze mbijyemo -(yivugisha) ni aho babuze -(Polina bise nk'ibimunyura mu gutwi) N'ubundi da! Ibintu bilya abaramye kandi aho abakobwa bitali ibikona bikuba amaboko." Ibyokulya biba barahageze. Paulo ati: "Gira vuba ubu n'iwanyu barakwifuzaga (icyo ngo ni inama ra! Babyibutse se agakungu kabakundiye! Impitagihe bishe ibintu babiruzi) -Ni byo -Dusenge se? Ngo hakire iki hoye gupfa iki? -Immana iduhe umugisha -Nuko da! Woweho uracyayifitiye ubwugamo -Aliko simpamya ko icyo nzu wayubakiye itagira nahato hava. Iyo Mana yawe ivuze ngo ntiwasamanywe icyaha nasbinga nkarahira nti: "Urabeshya ngirwamana uliya muntu aho tumenyaniye nakubwirarira ko niba yumvira menshi akulikiza umunani." Wowe ubeshya na nyoko! Hal'icyo utakora! Imigisha se data, yayiduhaye iduhuzaga ngo twishimane (barafungura bararangiza) Polina: uze kunsabira urudodo di -Ndabyemeye rwose." Polina asezera kuwo mwana. Baraherekeranya no kuli foyer. Paulo aragamuka undi asigara aho. Abasanga aho bicaye hanze badoda, ati: "Mwiliweho? (Bose hamwe ngo kwee! Ni uko yali umuhungu nyine yihanganira ayo maso mirongo ingaha.

-Ntibamusubiza) Ko mwanyihoreye ra? Yemwe? -Bose bamukanuliye. Yee Ko mundeba cyane? (Ni igitsina gore aho cyahuliye! Hilya hino uwali we wese arashaka gusubiza) -Halimo umugore waba ubyaye nka kane; wazamutse u udusanga tugira ishyushyu ly'icyo uli butubwire. Udushhhe duti ese ni biliya byali bimuzanye? Ni ko guseka -Ibyo gusa! -Ibyo ngibyoye -Reka da! Ibyo icyo gitwenge gitwikiliye ndabona kizaca imbuga (abyirengaga gize) No gutukwa byaba kandi uhowe ubusa -Neza da! Ashobora kugutuka atabitekereje. Ibyo byangiyemo ku bulyo ahantutse abishaka ntamenya ko yali yabitekereje -Umva diso simenye aho abeza baba -(abandi baramutwama) Ubuho ugiye kutuyagira urukobwa. Nta wakubwiye ngo ube umugore. Wambaye ruvuga, umwana arakunyara mu mugongo akaguhindanya aho unyuze hose ngo nimubise umubyeyi ahite! -Paulo bese arabahagaliye: ibyo mubivemo tugane ibyacu. Halya ngo boye kujya babasuhuza -Wamugore ukomeza kubavugira: ngo yego ra! -Aha! Ngaho nitwumvikane. Ubuho aho mwe muri buseke! Imuhira mpafite imbutura yacitse- Utyo- None ndabasaba urudodo. Ndashaka runini kandi -Bose ngo kwee! Umugore ahindukilira abandi: ngo nimutange urudodo ra (Babuze we ubwe yikuba mu ishuli azana ikidongi. Paulo aradodora arangije arasezera aramanuka, asanga Polina baragenda. Abandi baza kurunguruka na wa mugore! Bakabwirana bati: abandi bana." Nkubikije ibisubizo by'uyu mugore, nshobora guhamya nti: "Kumva neza kandi vuba biterwa n'akarere." Aho gusambana babigize agakino, usanga n'umukecuru nyaminaga atiyitaye we ku bulyo anashuhujwe byonyine agira ngo hal'ikindi bisobanura hilya yo kwakura.

Paulo abwira Polina ati: "Nka buliya nagiyeye gusaba urudodo, nawe wali kuza ukajya kubasuhuza -Nigiliye isoni -Ni aho rero wireze -Ibizavugwa hilya hino uzabitege amashyi. Gusa sinzabe nshinganwa yabyo uraramukeho rero." Paulo aragenda, ageze kuli foye bashaka kumuhagaliye aranangira. Polina we arumirwa asigara ahagaze.

Bulya gupfa ntikuba kure kandi amahanga abyara amahano. Yabonye uwe yamindukiye none dore yiteje abo bakobwa. Umunsi Paulo amusangana na Gatarina ~~Abal~~ Waralimukoze. Ntabwo yaruhije agoheka yaryamiye amajanja boshye wa musilikare witeguye kurwanilira igihugu. Aho nyine we afite ikimushishikaje. Undi we yashakaga kugera kuki? Ako akoze kose karabyara ibibazo ngo aha arashaka ko bamwikuramo. Ubuho alibaza noneho uko baliya bakobwa bazareka kumwishyiramo, mbese uko yazagenza ngo abibateshe. Nyamara ni ejobundi amakuru ye akamusanga iwabo nkaho ayayobewe. Ageze imuhira abana nyina aramureba nabi. Asanga atali nabyo gusa ahubwo halimo n'akububyeyi. Afata ikivomesho ajya kuvom^a ngo amwurure. Reka amurebe igitsure aho mu gihe. Yali yaramwizeye buli gihe akamushtira igorora none yumvise ngo arashaka kuba malaya. Abona ko yakoreye ubusa nta na kumutonganya afite akamureba nabi. Nk'uko byavugwaga ba bakobwa baba bateregaranye hose. Nyina arababara ati: Ndabona kutamubwira haba havukiramo kumutinya kandi aho nta rutugu rukura ngo rusumbe ijosi.

Ni jye wamwirereye ni umwana wirerera mbabona atarakura. Ubwo aliko wenda abandi babona yarabaye inkumi. Niba atali yanakura, nzashyigashyiga, se yewe ngo nakura noneho nzafunge amayira! Hoshi! Kuva ubu nzajya mubwira." Limwe amusanga aho ali mu gikani acanye: "Mwana wanjye ibyo numvise bakuvuga ni ibiki? -(avugana ijwi lyoroshye) Bamvuga! -Bakuvuga -Bande? -Oya se kandi urensibizana ijwi lyiza winamvuna wa (Polina mu mutima ati: Umubyeyi aba al'umubyeyi koko. Iyi nkota inshegesha amaraso akavilirana mu nda ho hatava n'izuba, ataruzi aliko akanga akayabona! Arambabaje aliko kubera nta n'umutima ngifite wo kureka umwuga. Nzabigenze nte se Mama yanjye? Musubize iki? Nta kundi nzahunga rubanda mbe nkize kimwe nsigaranye icyo ntakwikuraho. Igisubizo ni ukujya i Kigali kandi rero sinabimubwira. Ntiyasubiza. Nyina abonye ashubigwe abona ko byakomeye, ishavu liliyongera, asubiraku cyo yali yanze mu mwanya atangira guhoza) Rulihose ni umwana w'umunya-rwanda. Nta ukundwa na bese ubwo na ko ntibabuze icyo bagushakaho. Abanzi baragwiliye mwana, n'abo ni bo ubwo nta kundi bakuliho n'agasuti. Agahinda ntikica ngiye kwilyamira." Bulira baralya baralyama. Mu gitondo cya kare umukobwa muzima aranduruka. Nyina yumva abyutse nk'uko bisanzwe ati: ntacyo. Hashize umwanya yumva nta kantu gakoma nta tweyo tuvuga nta ki. Arabyuka aragenda, akubise ku bulili abura umuntu. Aratangira aravuma sinakubwira: "Umuzaheka amaboko yakajya aho umugabo wanjye yagiye yakajya aho batamushaka anjijije iki ye? Ubu se yagaku-bitwa n'inkuba ankoreye byiza. Yuu! Bahungu mwe namwe bakobwa mwe nababwira iki? Babyeyi mwebwe nimujye munyegera tunganire twabonye rumwe. Ubu ndumiwe rwose akumiro kaza umuntu areba. Ntacyo nakwilirwa mvuga kizavugwa na rubanda. Umubyeyi alihoreye abyara umwana w'umuhungu cyangwa umukobwa- Jye rero mbyara kiliya gikenya cy'umukobwa, ndagipfira ndacyinigira, kingira umusarani kingira inyama gihora kiguguna ngo kironka, ndabyihanganira ndabizinzika ngo aho kera muza bukuru azandengera azamfatira uruhali runini, ndashyigashyiga nk'uwangura ikibindi none ngiye gusubuma nsanga umwana yararumbye kera rwose nsanga naranguraga ikimuga! Ni ishyano babyeyi twararushye. Nitujye tubagalira yose ntituzi ilizera mbere. Dupfe kurera. Iyaba Immana yadufashaga ngo tubakuze gusa ahasigaye bitekerereze icyo bashaka aliko itazatubaza icyatumye dutererana nwo mwana. Byaravuzwe koko umubyeyi arerera umwana icyo yamubyaliye ntibigilira icyo azavurwa. Umugapfa adakize! Bahu! Umuzaheka amaboko mbyuka ntanabanje kubabazwa n'uko agiye ahubwo ngira nti none yaba yapfuye." Aligumanganya ajya ku milimo. Immana agira ni uko nta gasuguto rubanda ruzamushyiraho rumuningura rumubaza aho umukobwa we yagiye kuko nta n'uhagenda.

Inzira ntibwira umugenzi. Umukobwa abaye akigerayo asanga ho ni kure kubi. Ahura n'umuhungu ntiyakurwa. Yigira inama yo kumusembura umusore aranga amukubita ku rutare. Nyamukobwa wacu abaye n'inshinzi yee! Yarabeshye arabyalya.. none dore. Abanza ndetse kugira ngo ni uko al'umushyitsi yigira gushaka icumbi amusabira ko akazi.

Nyamara n'iminsi ukulikira imubera kimwe ndetse birakomera aza kumenywa na bose banamwerulira ko batamushakaga muli Kigali akitonganya cyane, ati: "Igiyicu cy'icyo ntazi cy'igihungu nakubitanye nacyo nkigera ino ni cyo cyampeneye kirawuntera cyakirwa n'igisebe. Iyo ntaza kuki-vugisha mba nd'amahoro. Ntaho ndi iby'isi bifanyoboye. Imyatsi ngira inyaka abantu ntizatuma mbaho neza uko nabyifuzaga. Ngomba gusubira imuhira nta kabuza." Umukobwa alitahira ndetse ku bulyo ab'imuhira bagira ngo hal'uwo yali agiye gusura. Asanga inzu irakinguye, aseseramo nk'inturo. Agezemo ashakashaka aho utulyo twaba araheba, abura n'aho alyama ubulili bwe bwarasasuwe. Arambura umuce yegekaho imbavu. Nyina yali yagiye ku mugezi. Araza atura amazi atatura inkwi aranika. Araruhuka yigira guhinga. Ibyali biteganyijwe byo kulya \$ ni utujumba twali twanitse aho ku mbuga. Aza gutaha n'umunanira wose, yicaye akanya ikintu kiragonera mu nzu. Yibaza niba al'injangwe biramuyobera. Yegura ikibando ngo cyo kuza kuyikubita nyamara agenda acyicumba. Asanga umuntu alyamye ku muce. Amwitegereje aramumenya, yumva umusatsi wo ku mutwe urahagurutse. Ntiyamukangura, imivumo yose yavumaga ku munywa umutima utamuvumye ilibagirana ubutazanayibuka ahali afata udusaka araskya. Polina aza kwicura. Abumbuye amaso abona nyina. Isoni n'umunanira bivanze n'inzara bizamuganza bimubuza ubwahaguruka ngo ajye kumura ramutsa si nakubeshya rwose arayahombeka arasinzira pe! Ghiye aramukangura, undi aranina bidasuzugura yanga kwitaba ku nshuro ya mbere. Ku ya kabili abona nyina yamugeze hejuru. Yaje gusonga? Oya rwose umubyeyi aca inkoni izamba. Muntu ubaliliza umubyeyi icyo ari cyo ukaba wasomye aha haruguru utalya amagambo ngo uyasimbuke utayumvise ndetse ukaba wanasubiyemo uliya wihanganiye Polina yaramubyaye ni we mubyeyi we. Yali agiye rero kureba ko agatima kagitera. Bararamukanya Polina aramugundira cyane ndetse umubyeyi we abibonamo icyiru cy'ibibi yakorewe byose, bimwibagiza n'inzara yifitite ubwe. Amusanira igikoma ntiyanilirwa amubaza aho avuye ahubwo akamureba yumva atamuvulira. Aramubwira ati: "Menya ko icyo ukoze kikakubabaza jye kiba kimbabaje kalindwi ka mirongo ikindwi. Nyagutunga nyabuneka nyabuna nyakubyara rwose wal'ugeze aho kwibabalira kandi akaba umbabaliyekalindwi ka mirongo ilindwi." Umukobwa mu mutima ati: "Nababare nanjye ntako nabigenza. Umva nta gatima ko kuguma hamwe mfite kandi n'iyi mahaguma sinakora." Koko kandi abigenza uko. Arahaguma aliko ntiyakora, ati: "Ni hahandi ha Polina uwakomye uruskyo akoma n'ingasire. Mama yanze kunyahakana ngo azanyemera uko nzaba ndi kose kuko nd'amaraso ye. Ndabizilikana aliko kuba nka mbere simbitezwe." Agasiga kandi ye imfusha gahora karekereje. Kubona kugeza ubu atali yemera ko akazi kamunaniye nyine ngo agasezerere, ahubwo akaba akibutabuta mu icyo nzira. Baracyanamubwira ni uko yanga umugabo. Umusore bahiye wese aramubwira, ati: "Sanga Paulo we Mudacira akabishye." Aza guhura na Gatarina, ati: "Disi weya jye nabuze icyo mfata mbura icyo ndeka. Sinabaye indaya kandi sinabiretse. No gukora bisigaye bintonda. Ndemanze birarangiye- Somaho wumve. Ni uko bitaguhiliye nyine ubundi wali kuzanagura itoyota."

Uyu wabaye nk'ingata imennye YAROHEJWE.

Sipesiyoza acyuruza amamesa nk'uko nabivuze. Akomeza imilimo ye y'imuhira yamenyereye. Hashize iminsi umusaza arayafunga. Asiga araze Sipesiyoza inzu n'imilima hafi yayo^{se}, mukuru we ajyana udusigaye. Sipesiyoza ni we wamuhambye. Uwo munsu Sipesiyoza arababara hafi no gutaka. Areba aho asigaye, ukubaho kwe kuramuyobera, ati: "Mbaye uwande? Ngiye kuba indaya ahali byambara umuti. Ubuliye mu kwe ntako aba atagize." Mukuru we aramubwira ngo bajyane, amusubiza ko azakaza, ko ari burare abitekerezaho. Agerageza kuganira na gukina n'abandi ngo abiyibagize biramunanira. Abasore bali bamenye ibyo byose, nijoro barahurura. Mu gitondo Sipesiyoza anigumira aho habe no guteka. Abasore baramuneka baragaruka baramugomesha. icyabikora bakajya kumuha urumesa mu mugiribye gusa bituma yishima ngo yafurashye. Nijoro biba uko ku munsu wa gatatu Beyatriza araza amusanga aho mu rugo yicaye, amubaza icyatumye ataza iwe undi ati: "Jye birankomereye kandi hano nahamenyereye." Biragaragara ko Beyatriza yatinze. Iyo aza kumujyana ku munsu wa mbere ni uko nyine yakenzwe ubwenge. Nawe, amajoro abili umuntu yibonera abaraza! Sipesiyoza ahama aho. Mukuru we ati: "Maze bamuraga inzu ngo aho azashakirwamo! Ukuntu yari mwiza byonyine. Ubwiza yarabuvukanye uretse ko atalimbaga. Bwiza bugiye gupfa ubusa."

Mukobwa. Baragenda amahanga bagapfa bagapfuka ari wowe bashaka, ariko ingeso mbi zikaguhisha, IHANGANE uzazilinda. Niwihangana uzihanganira ubukene bwatumye Sipesiyoza ahabara, uzanilinda ndetse n'agasuguto ababyeyi bawe cyane cyane so, agushyiraho abonye watinzeho gato gusabwa. Ilindi AMOSHYE Polina yaguyemo, uyilindi utegera uwitwaga indaya. Menya KWIFATA: Gatarina ntiyabashije kwifata. Yasambanye ari we ubyitekerereje, amaze kubona ko ari icyangombwa umubili we ubuze, atashobora kuba aho gusa. Uzilindi utazabera gito igihugu n'abagukunda balimo ababyeyi bawe n'inshuti zumvise uzinogeye. Uzanga ko ujya kubana n'abawe ngo babone uko bakulinda, ariko aho uzagana hose ntibazacogora bazagerageza bakugenzeho ijisho.

IGICE cya kabiri: URUGO.

=====

1 na ruliya rwali rwo.

Ba Beyatriza ubukire bwabaye nk'ububasuhuza. Babaye bakirugeramo hashize amezi make cyane, baratangira aho bakubise isuka hose habapfira ubusa. Birabayobera bashaka gusakambura inzu ngo bayagulishe babone icyabaramutsa. Barabireka barabyiyibagiza. Ntibacitse intege barakomeje balimagura imisozi. Mu rutoki inyamunyo zali zarashizemo bafatira ibya mazizi hafi no kwibuza ingoga ^{ba} ngo babone icyajya mu nda. Bakazindukira imilimo n'agashumi mu nda.

Iyo babaga bagiye gukora ahagana i Rwesero ~~ni~~ ho Kabibi atuye nibwo bapfaga kunyarukirayo bajya kubaguza. Bo se ki! Nyamara na ba ni abakene Sebuto arabisuzuma, ati: "Ubukene bujya buba akarande. Buragatsindwa ni ubukenya. Wali ntangaye ko nshobora gukira mu mulyango w'iwacu wose ntawakandiyeyo abe umukungu byibuze. Abwira umugore, ati: inzara yaratuganyye. Nakubonyemo umuntu dushobora guhwana none ngusabye ku tujya i Burundi (Beyatrisa ashaka kwerekana uko ubukeke bwal'ubwo gutsindwa) Mu ijwi likunze: n'iyo haba Bugande nta nzu turara mu kigunda bwacya tugasohorarokamo tujya gupagasa ntibyakanga umutima wanjye. -Ashima) Erega nakubonye nakwemera kukurongora. Naho ubundi ubwugamo bul'i Burundi. Ntituzabura aho ducumbika -Koko se? Immana ishimwe- Hal'umuzungu twapatanye. Nabibwiye papa amvugisha menshi ati: "Ubu ndagana ubusaza bunsharera iwe w'urupfu. Wali kuzampamba rero none umva. Mubwira ko mfa numva ati: si bwo bwa mbere unyubaha hama aha. Bishyize kera, ati: Umugabo Birenge ntumuzi? Nti: ndamuzi data ~~ura~~ wacu w'i Bugesera. Ati: abe aliyo uzagana. Uzaba umvuye iruhande aliko uzaba usanga andi ~~amaraso~~ asa kandi ho ni hafi? Ndabimvisha ageze aho ati: Ngaho nubona urembye uzakomeze ugane iyo ngiyo sinashobora. "None rero sakuma ibyo kulya ngiye gutema ibitoki bisanga biliya nitwereje kuko ku wundi wa mbere tuzashyira nzira -Nguteguje ko na Sipesiyoza tuzamujoyana tumuhungisha biliya yatangiye. Hose nta hatali abasore aliko azaba atwegereye -Ashyu! Ibyo na byo. Umva nitugerayo ntituzakema icyitwa ikilibwa ndabizi neza. N'aho ubundi ndagatara ako na nzaha abaturage noye kuzafungura cyane ako nzagulisha ngasuruze. Data ~~ya~~ yangiliye inama ya kuzagamba gusezera ku baturage." Arabica arangije abitegeza akazuba ngo bibe byahongaho bukeya. Aragaruka baraligata ngo baraliye. Birangiye ajya gutara. Acanamo umuliro nk'uwo mu ziko ndetse agira ubwoba ko bili bubabuke. Arareka amakara ashiramo abona kubi-vumbika. Hashize iminsi ine birashya. Bebuto yilirwa abyenga Beyatrisa ajya guhiga Sipesiyoza. Amubwira ko amwifuza cyane iwe kuko ngo azanywe/ sha akaba adashaka kuzamubura. Ashaka kwanga undi aramwinginga. Bigeze aho Sipesiyoza ati: "Inzoga ko nyinywa buli muni nzajyayi kumara iki? (aza kwigarura) Aliko ubundi ntawanga ijana mu lindi. Si byeli aliko reka nitabe." Barazana. Bamuha imineke n'imitobe, bajya kuguza n'ama-faranga, ngo atazabura icyo alya akiyandalira. Ku cyumweru inzoga zirashy ya. Abantu buzura aho ku rwina. Bahabura umuhogororo. Birangiye babatwaza ibintu n'amayoga yose balikorera bajyana imuhira. Igenewe abaturage bayica ibicuma. Barayisoma Sebuto aza kubaka ijambo: "Abantu muli aha nta bintu byinshi mfite mbabwira. Ibyali kuvugwa mwabikoze. Mwashyize mu bikorwa. Ngirango n'usenga ntarondogora. Jye mfite kubabwira duke ngo muze kubona n'umwanya wo kwica inyota: ku wa mbere ejo mutagira ngo ni kera, nzasubira i Burundi kujya kureba ko nazigorora n'ubukene. Abantereye ibitoki bali babizi. Iyi nzoga ni n'iyo kubasezeraho, ibibutsa ko twabanye umuntu arebye abayisoma byonyine. Nkaba ndangije-

Butitaweho ushyenga akaba n'inshuti yabo, ati: ugomba kuzaronka da. Simperuka ubushize wararonse kandi waragiye wubitse umutwe nk'igitama nka wa mwana ugendagenda mu isoko cyangwa mu mayira yandi agenzwa no gutoragura ngo amafaranga! (Baraseka kandi amagambo ya Sebuto yali yabashyize mu kantu. Banakoma amashyi." Bamwe mu bali aho, batabwiranye nta n'ubibukiye, biyumvamo gufasha uwo mugenzi. Baruhanya udufaranga abandi baboneraho nabo bagira icyo batanga, n'abatagize icyo bahereza bamera nk'aho hali icyo batanze bishimana n'abandi. Bahereza Sebuto. Alishima ati: bika ajya mu nzu. Butitaweho ati: "Mureke nzajye kureba aho ayabika." Aranyaruka asanga Sebuto arakingura amadilishya aramubaza, ati: "N'iki? -Have! Ndahsaka guha abavandimwe, inzoga reba umusore aho hanze aze amfashe (Arasohoka abibakojeje bati: shwi! ashwi da! Yali kuzongera amafaranga none ngo iki! Asubirayo) -Ngo shwi! Ku mpamvu z'amafaranga (Beyatriza alinjira) Na none wabitekereje shyira mu gicuma kwinini ubahe (barabigira baha Butitaweho ngo abashyize) -Ageze hanze agacigatiye n'umuheha ku munywa) Ngo dore akana k'iyi bali bagiye gutaha! Ndayigotomera niniga bampereze ibijumba nimpashwa banshishe mu misoto (Baraseka cyane barayinywa balinda bataha ahali bagiseka)" Aho hasigara bene urugo, Butitaweho na Sipesiyoza. icyali gisigaye bacyeho ^{cyane} gicuma hasigayemo indi muli cyo igasagura amacupa alindwi. Hali hali n'indi rero mu kibindi cyuzuye kuko batumuye bitatu. Abo bagabo barazikorera bajya kuzigurana amafaranga. Abasigaye basigara bareba iby'umwanya wa nijoro banaganira. Beyatriza amubwira ko bazajyana, undi aremera aliko ababazwa n'uko atasezeye ku nshuti. Nijoro baza gutarama uko nabavuze haruguru. Butitaweho aza gutaha.

Mu gitondo bose bahambira utwabo mu ivalisi umugore yatahanye. Sipesiyoza arayifata bajya i Nyanza. Babona imodoka y'abo mu Bugesera. Irabanyarukana n'i Gako. Bahasangaga nde? Inosenti Birenge. Yali ahazi? Yali ahazi kuko akali umwana bali bakize bakajyayo bose n'ababyeyi be n'abavandimwe be. Barakize barahinga amasaka ibishyimbo iki, niba benze bavunura kandi batare! Ni umukungu wibereye aho. Ntibagize icyo bifuzaga al'ibyo kulya, kunywa cyangwa se ibiganiro aliko ntibabaye nka wa mutwa wahinze bwambere areza bitali bya cyane aliko nyine birenze ibyo yatungaga bilibwa abihashye, abwira umugore, ati: -Twejeje biteke. Teka biliya bishyimbo ubyumvishe koko, gdashaka kulya." Umugore abigenza atyo. Nijoro baralya, balya nk'ababitoraguye ameze bose abagwa ivutu baranezerwa. Umugabo abwira umugore, ati: "Genda byose ujye kujugunya cyangwa ushumike uliya mutiba -igitebo gisanzwe ~~cyane~~ cyuzuye -wacu." Umugore abitundira iwabo dore ko batura uzusisiro, arangije atwika igitebo gisa. Mu gitondo, umugabo arasonza, ntibaraje, nta n'icyatekwa kikiharangwa. Abwira umugore, ati: "Mbe nyirankana nta n'agahilili?" Ubwo kuvuga ngo "Nta n'akaba kapfubiye mu gitebo ngo ugateke."

Undi arahakana aramwihorera. Ahengera umugabo yagiye kubeyabeya mu mayoga atimwe, ajya iwabo azana mo icyibo ashyira ku mashyiga. Bihiye azimye umuliro ntihasigara n'akanyotwe umetse agashilira. Ajya guca ikoma ahisha mu nzu inyuma y'aho azanzwe yicara, ahasigaye we n'abana bajya gushinga ku mbuga. Bilirwa bahashinyitse amenyo. Ijoro liguye nyamugabo araza. Aza atashye amara masa. Aturuka hakulya areba ko iwe hatsutsumuka akotsi araheba, ati: "Iby'iwanjye biranyobeye." Azi neza ko nta handi handi bali bafite babikura no mu iyo minsi batarabumbye ngo aha bejeje amashyamba n'ayo babonye bayagenza kwa kundi, we yazilikanye aliko agezeyo ashaka kuvuga nabi yiyenza. Bamubajije ko hal'icyo yaba yabonye yenda kubacamo kabili. Bicara aho nka kaliro nta ki umugabo atakivuga. Kuko batali gukomeza kubyicarana, umugabo abona umugore yeguye akabehe baliragaho katagira indiba, asasa urukoma hasi agiterekaho. Umugabo biramuyobera. Mu gihe agishaka kubaza umugore aba yabisukanuyeho. Umugabo igitwenge kiba cyose! Abaza aho byavuye, umugore, ati: "Ni iwacu babinashukikiye ndetse ngo azadutunga icyumweru cyose mbikubwire ejo utazasanga ushaka kongera kundya." Avuga ibyo bizahuza n'igihe. ibishyamba bizaba bishize n'aho kuzamwibeta ngo ajye kubilira iwabo. Hashize icyumwru ibishyamba babigera imbuto, barahinga barakira n'ubu bagikize. Aregura ashyira kwa nyirabukwe intama ngo yaramukijije.

Bo imbere y'ibyago balimo n'urugendo bafite ntabwo bijimye nk'uliya mutwa wal'ugiye kulira abe ku ishyamba. Ababwira ikibagenza n'aho bajya. Birenge azakubaza ati: "Uliya ko ntaho nigeze kumukurabukwa? Umugore wawe we sinakwibirwa mubaza nta umenya aho abagore baturuka. Nigeze no kujya mubona iyo i Nyanza- Sebuto, ati: bombi ni abaho kandi bava inda imwe -Ni ko ubatunze? Ntunze uliya (amuturanga urutoki) Beyatriza -Ni na we mukuru -Yego. Uliya wundi na Sipesiyoza Oh! Mpabajwe n'uko mbona amaraso yanjye abokorwa. Ahali ibyo byago mugira muzashira mu bikire. -Beyatriza: aho ni ah'Imana twizera - -Ubumundi yo ujya wahambwije n'uwo usanga wamumbwiye. Aliko rero Sebuto nta aharuta ino duhinga tuzeza. Guma ino nzakwishingire mu gihe utareza, utaranabaka- Iyo yal'inama ni uko uwo nsanga yanyingirye ngo ngombe nzajyeye kandi no gutara ino data avuga ko nali nkwiye kumuguma iruhande nkazamuhamba bidashobotse. Yego namuvuye iruhande wenda nzasanga akiliho nzamuhamba- Biraburanye rero. Muzagenda lyali? -Ejo- (umugore wa Birenge) Umva se kandi we! Nawe Beyatriza we? Birenge amureba nabi: umva n'uko avuga. ~~At~~ Ibivugwa ntabyumva gusa ngo iki? Nta n'ubwo muli baliya bana banjye uko ali batanu hal'uwo urusha gutekereza." Ibyo kubamulikira abaturage ntibyabaye. Birenge abaha magana ane y'impamba. Mu gitondo batora utwabo. Baraherekezwa bageze hilya babona umwe mu baturanyi Birenge, ati: "Ngaho re, namubwira ngo iki?" Ako kanya arababaza ati: "Aba muherekeje ni bande Bire? -Ni abantu bayobye babura umuhanda ugana i Burundi aho waba werekeye - Oh! Ni uko ye."

Basigara bibaza uko ako kana k'ikinyamabi bazakareranywa n'uwa mbere. Beyatrisa we akivugira, ati: kapfaga kuvuka ibindi byose ni impuha. Basanga kubarera bikomeye, bemeza ko guhera ejo Sipesiyozza azareba ukuntu yazajya ababisikanya twose: mugihe umwe alyamye wenda undi abe akangutse, ukangutse yonke umupira arangize undi akangutse, ukangutse yonke undi yongeye gusinzira bityo bityo. Na byo biracyakomeye. Beyatrisa, ati: "Ko uwa mbere ali wowe wamwise, jye waretse nkiyitira agakobwa? -Sebuto, ati: igihe cyatakaye ntikiba kikigarutse. Ntamugore wita umwana n'iyoy ashatse kwita yita imfura, kandi na bwo ntilikunde guhama. Ubundi wamuhaga ilihe? -Nzirakilili -Ko ntigeze ndyumva ra! Wenda uzi impamvu yalyo -Ni uko lizaba likubiyemo ukumererwa nabi kw'umubyeyi cyane cyane ~~kwizira~~ kuva yajya ku bise kugeza icyo umwana arebye iby'isi bwa mbere -Erega n'ubundi kuguma mu bya kera nturube ibyo ushobora kwakira byo mu mahanga ni bibi! Twabigumana yego, aliko ibidafashe tukabifasha hasi. Jye Sebuto ku bwanjye, ku bwo kuguha agaciro iwanjye nkwareye ku kuva ubu umwana ali Nzirakilili izina likubiyemo ibyo wahuye na byo mu bugingo bwawe bushya bwo kuba umugore. (bakoma amashyi) aragafata aragasomagura) Ni uko da. Naho ubundi abagabo mujya mutulyamira twe abagore ku tuntu hafi twose: mama ntituzita, ntituzalya inyama izi n'izi, nzigitungwa iki n'iki.. numvise ngo hali n'aho batalya inkoko ngo ni igisiga kandi abagabo bakazilya! "Sipesiyozza: wahora ni iki! Ndibaza n'igituma tutajya tutera umupira ngo duhuriye aha n'aha n'abandi bakobwa b'ahandi nk'uko abasore bajya babiganza, mbese byacangamo ntiduhure n'abandi bakobwa gusa tukaba twahura n'abahungu. Ni ushyano -Beyatrisa: ibyo ni ibyanyu twe turavugaga ibyerekeranye bishishikaje, binababaje -Sipesiyozza: nyamara nabyo birahangayika. Uzi kumenya gutera agashoti ukabura uwo mukinana umupira cyangwa ukabura uko wamenywa ko uzi gutera di!" Bukeye umuzungu abona ko kurera abo bana byazabarushya bajyana ako k'agakobwa maze umuzungukazi arakirera ubwe kandi hal'ubarerera abana, agafata ahali kurusha uko afata abamuvuye mu mara. Sebuto arangije umwaka n'amezi alindwi arongoye. Aho i Burundi barahishima barahakomerera Beyatrisa abona asa n'ugiyeye kuzateta. Yibaza ku by'isi bigenda bizunguruka asanga bidashoboka kuzahora anezerewe ndavugaga ashya nka kuliya asigaye arushywa n'ibyara gusa. Agishyingirwa bali bakize, aliko uko byaje kubiranduka limwe barakocera yarabizilikanye. Umuzungu aracisha akamamuka amafaranga ya kujya guhaha ibyo baba bifuza adashobora kubabonera akayabaha atitangiliye itama atayakuye mu yo yali kuzabahemba. Yanga kwirengagiza icyigeze kumukiza abwira umugabo ko ashaka isuka yo guhanga. Ntiyali amabeshye. Yali kuba abiyibukije ngo hatwo bitazamucika, ikindi kandi icyerekeye ikilibwa icyo ngicyo kigira amafaranga. Ayo ngayo akazaba inyongera y'ayo bazatabarukana. Aliko umugabo, ati: "Umva kandi nimunyumvire; Guhanga koko ntubeshya. Agakecuru kahaze gakina n'imyenge y'inzu. Ukennye iki ra?"

(undi amubwira ko ali ntacyo gusa amusobanulira impamvu) Niba byaligze kugukiza noneho genda kina hilya utetere hilya kure ntabyo ubabaye. Ayo gutahukana ntazabura." Birababaje kubona umuntu avuga ikintu kidafuditse gusa akibwira udashaka kumwumva. Ntamwumve gusa akabwejagura ahununura ibireha bye ngo ni amagambo. Nyabuneka iyo abonye uwa kabili bumvana, bakoshya uwa gatatu ndetse bagakubitaho n'uwa kane! Bajya aho maze bagacongezana: bagakora bimwe bakagira indoro imwe mbese bagahaka kimwe kandi byose mu mafati. Umwe yaba agize, ati: dukore kiliya. Kuva ubwo abandi bakamuyoboka ngo ni cyo kigomba gukorwa nta kindi cyaoboneka. Baliyizi bali aho barasutanye, barumvira uko balilimbwa n'uko bavugwa hafi no kwandikirarwa urwandiko rusomwa n'uwaliwe wese bati: turakize kuko dusingizwa. Uyu mugore avugishije ukuli, aliko ngo kubera al'umugore nyine ngo nta jambo lye. Bimuyobeye afata ku mafaranga ahawe n'umuzungu yal'ayo guhahisha. Umva yemwe imilima ntiyali ibuze gusa ikabura gikamwa. Umuzungu yafasheho igice kimwe agihingamo za mboga zatosheje Beyatrisha n'ubu akaba ~~zafasheho igice kimwe~~ agifite uburenganzira bwo gukomeza gusarura. Imana yo ntifasha uwifashije! None arashaka gushyiraho ake ngo reka. Arakugendera noneho amaze kuyabona ahura n'agakecuru uli n'agafuni ni mu ntoki, ati: "Mbe uraho mukecu? (S'ukuganya karbica!) Nd'aho s'iki mwana wanjye! Ubu se ngugune iyi funi mwana wa mama. Oh! mbure n'akunyu mu nzu!" Umvako abakecuru batajya bumva! Kamubwira ko gashaka mirongo ibili undi amuhereza mirongo itatu. Kamara aho ngaho amasaha yaba atatu kakiyabika. Beyatrisha agura n'umuhini arakwikira. Mu gitondo abwira umugabo ko agiye guhinga, ko azajya abibisikanya no gukorera ifaranga. Abigenza uko maze areza doreko nk'igishyimbo cyaho ukirandura ukoresheje amaboko yombi! Ntiyavunitse amera nk'aho yabitoraguye. Yeza n'imboga kandi amafaranga n'igitangaza ntibyanatuma umuzungu akoma ize. Ibyabo byose biragulishwa. Barakomera ku bulyo abantu noneho bagize iwe isoko ly'ibilibwa. Bukeye Beyatrisha arongerera, ati: "Nta milima tugira. None uko twoherereje data bukwe amafaranga, tumuhe n'azagura imilima. Ayitugulire kandi nijye ueabanza kuwugura ahubwo. Ayo maze kubona si makeya; nawe uzi icyo akebe k'udushyimbo kagura (bakabigira)" Sipesiyoza aza kubaza icyatumye batandikisha abana. Sebuto ati: "Tuzashyira mu ndanga-muntu tugeze i Rwanda. Ko tutazibagirwa se (alivugisha) Reka ndebe: narongoye mu w'igihumbi magana cyenda mirongo itanu na kalindwi mu kwa kabili. Dutinda kubona Ayurugo hashira amezi icumi: Tumubona mu w'ibyo bihumbi na magana hamwe na mirongo aliko ~~mu~~ n'umunani mu kwa mbere ku cyumweru. Mu kwa cumi muli mirongo itanu n'umunani tugira n'agakobwa." Ayurugo arahagurukira ku kibando. Nyirakilili arakambakamba.

Kera kabaye Biyatrisha asubiza ingobyi i mugongo Abyara akandi gakobwa mu kwa kalindwi muli mirongo itandatu na limwe Nyirakilili aba akanyabwenge cyane.

Umuzungukazi wagakunze akikabona (kulya atakibyara) akigisha kubara. Limwe bagaha ikijumba karakireba bagirango karagaye, kaza kuvuga gati: ko nabonye mujya kubiteka mwakuyeho inkondo nkaba nongeye kuzibonaho? Bifata impungenge Sebuto yiha gusubiza, ati: Ni uko uba waguye ku ako batakuyeho izo nkondo. Kati: nali ngiye gupfa kulya ngo aha zavuyeho (gaca imitwe yombi gatamira igice cyo hagati) Beyatriza ~~ngaxak~~ yita ~~nyam~~ cyane kubana be. Yali kubigira ate? Yali kugenza ate? Yali gukora iki kindi ko Sipesiyoza yali yaramunaniye? Ni koko yanze gukomeza guhana uwashyize agati mu lyinyo nga hato bizatume abali bakibwiruka bali bacyifuza ubw~~ere~~ere bagwamo, babura kirengera. N'ubundi nta gukulikirana uwabuze ifato nk'umwana wahiye mu maha, kandi iyanze guhonorwa iratereranywa. Baba bamusigiye abana nk'uko, ati: "Ibyana narabireze none bimaze gusoreka no gukumika ahasigaye nibyiga kurera bijye birera ababyo. Nkuko inka zigisha umuntu ntagishe agasuhuka, umuntu wese agira icyo akora abona kiruta ibindi alicyo mvuga, n'ubulyo bwo kugikora. Uwasuhukira i Burundi afite impamba, atalya yayitegeza abagilya bakiyanjirwa." Buliya rero igitangaza ni uko atabibonamo icyaha. Ubwo wenda akumva kimeze ukundi kundi, ati: ibimeze bitya ntibyaba icyaha barabeshya. Akana kakivuka karwara iseru. Kaba gahagaze nk'aha kakituma nk'iliya. ^Amaraso arakundwa! Sipesiyoza yibagirwa ibindi bindi byo ku ruhande ajyana na Beyatriza binjira ibitaro. Umuzungu ashaka kulinda Sebuto inkono akajya amuha ibyo alya n'ibyo kugemura. Atangiye kworoherwa hashize amezi atatu batali banamwita!! Kuva ubwo afata ily'Uzarama. Ni umukobwa! Bamukura ku lya Buhinja bamwitaga. Bavuye mu bitaro bakomeza imilimo.

Inzu yabo bali barayitatse barayinogereza. Baratangira ndetse bifotoresha ku buntu umuzungu abibagiramo: aya Sebuto n'umugore bali kumwe, bali n'umuzungu, buli mwana ukwe, bali hamwe, bali n'ababyeyi babo, Sipesiyoza wenyine, ali na mukuru we na muramu we, abo mu rugo bose, buli mwana w'umuzungu ukwe... ashyika mirongo ingahe..

Mukobwa urashakwa, ingeso mbi zakuganza zikaguhindamura zikakorosa. Ubwo nyamara urebe abawe bakuliho n'ijisho. Niba bagize Immana bakakwigegereza ukanga ukibera mu byawe. Niba ukeka ko inama bakugira baza abandi.

Wo_we mukobwa wiyemeje ukaba umugore, ntuzakine n'urugo urugaragura urukoza hilya no hino boshye udibura imboga. Mu gihe washyingiwe wajya ku mukire cyangwa ku mukene menya ko aba al'urugo nyine. Ayurugo ni umwana w'umunyarwanda. Shikama nijoro urote ku manywa utekereze ukora icyazamura urugo rwawe. Ni ihulizo ly'imiraho. N'urwa Sebuto rwali rwo.

2. UGUTABARUKA.

=====

Baba aho biratinda, bumva baharaye Rwanda. Sebuto abwira umugure, ati: "Jye ndabona noneho nzakira -Have udashinyagura! Jye rwose kubeshya ni kubi ndumva igihunga cy'ubukene kitazamvamo -(amuhamilize) N'abandi ga ni uko! S'amihanganire bigilira. Iyo nsu-biye inyuma nkareba igihe ngezemo n'urwanjye uko byangendekeye, numva intege zirambaraye ngashaka kugwa. Nyamara ndakomeza nizera ubuzima mbona butagishobotse aliko mbigeraho. Ubundi wowe uvuga, ubu ndohereza urwandiko ku byerekeye inzu yanjye. Wenda yaraguye irasakambuka cyangwa irasakamburwa. Nimenya ko byagenze kuliya mbabwire bandebere aho nzaba nicaye mubaka indi. Ibyatsi ntibizapfa bisabiye hejuru ngo birandinda imvura n'izuba, kandi batuguliye imilima n'imigende y'ibijumba. Igituma rero icyo gihunga cyakuganyemo ni iki? Nta mwenda tuzakenera cyane, tuzaba twayijyanye. Ndu umusore natagaguzaga amafaranga nyapfusha ubusa nsengerera abandi ngo bamenye ko ndi umugabo, ntunze. None narakuze mera ubwanwa nanga ubwana ibyo mbifasha hasi nsigara nywaniye no kuzigama. Umuntu asigaye akura ifaranga linwe mu yo ntunze nkumva ndashengutse; Iwanjye bisigaye lifite akamaro; warubura mu musoro bakawukira? -Reka da! Shwi. Nta n'ubwo wabibakoza -None se. Dukomere rero -Inama ni iyo. Wowe wagajugunyira inyoni amaherezo akazaba ayahe." Bukeye Sebuto aratibaguza no ku muzungu. Aramubwira ati: "Nk koko watubereye imfura, utubera umubyeyi ndetse ushaka kutwegera cyane utubera umuvandimwe kwa data na mama uradupfumbata uradukomeza. Tugarura agashyuhwe ususuruka imilima yacu amaraso aratembera tulisumbura. None ~~umuvandimwe twari~~ nk'uko nabivuze, turegeranye nitwitse amajwi tuvugane: amezi arashize n'imyaka irahise, ndabona antalike yihuta ndabona nazaruhira gusagira ino; nsubiye i Rwanda -Muvandimwe, kora ikikujemo. Umva sinakubuza gutahuka ntiwari kuzansazira iruhande. Aliko rwose jye mbabajwe na madamu wawe uliya. Dore rero arambabaje, we ukomeza kubuza amajyo n'amamavo umukoza hilya no hino. Yihingiraga akeza ukaba wali ufite kuba umuretse akabanza akijuta n'ibyo. Jye rero nkugiliye inama, simbona ko hali icyo waba warabonye cyazagufasha ugezeyo. Ahha! nzaba mbalirwa ibyanyu nimuba mwagize ilyo musagura mukanyandikira. Niba ubugingo bwawe bugutegetse gusubirayo, cyo bushyire igofora maze ugende. Nongeye kukubwira ko ufite kubugaranzura uko bushaka, ko cyane cyane mbabajwe n'uko ubwawe bukururana n'ubwa Beyatriza, we mvuga nkaba nkubiyemo n'abandi bose basigaye. (arabyigurutsa) Ni byo rero. e... nyine nzasubirayo mu kwa kangaha (reka ndebe) mu kwa mbere muli mirongo zitaha alizo itandatu na kabili. Nshigaje uku kwa cumi n'abili gusa -Italiki se shenge? Amataliki sinyishingiye icyakora ngusezeranyije kuzabigufashamo (arashima)" Aho Sebuto agereye i muhira abwira uw'iwe, ati: "Aka kazi kaciraga menshi nuko kansha-

jishije imburagihe -Nyamara abandi barabuze -Aliko ji byo. Nateguje umuzungu mubwira ko tugiye n'umunsi bizaberaho -Byali ngombwa." Ahasigaye balitegura. Badodesha imyenda ntakwilerwa ndodora amabara n'imideli. Basezera ku baturanyi. Barababara cyane kuko babuze isoko lyabo lyapfaga guhenduka bumva bagiye kumera nk'amashyiga havuyemo limwe. Sipesiyoza ashinyaguliwe Beyatrish amubwiye ko noneho ahwe uruhusa rwo kugana aho ashaka. Yumva yamushinga amenyo ashaka no kubatoroka ngo azisigalireyo. Aliruka ajya kubasezeraho aza mu kabwibwi. Inda ibyara Mwana na Muhima babivuze ukuli. Ntibiruhije banamutonganyiliza igitumye aje nijoro dore ko ali nk'utuzi tugwa ku butaka bwumagaye, al'ukuyata nk'amvura igwa mu ishyamba. Ni byo koko. Sebuto yajya yashira impumu. Yarushye ashaka akazi arakabona arakisubiliza, none ngo arahararutswe. Ntakinamenya ko haba hali abakikifuza!

Mli shyushyu lirengeje urugero sinamenya ibyalyo. Bamaze iminsi ibili basezereye akazi, aliko umuzungu aranga arayandika. Batangiye gukora mu kwa cumi kw'imwe mirongo itanu na kalindwi basererera mu kwa cumi n'abili kw'uwa mirongo itandutu na limwe. Ntamvune yali ikalimo ahali ni cyo cyatumye urugumbu rubarenga bashaka gutaha. Iyo turebye iyo myaka y'akazi kazana ijana ly'amarundi ku munsu nta nzu bakodesha nta kilibwa kibavuna wasanga ali menshi cyane, aliko sinacyo cyababuza gukomeza gukora kuko nta uzi akazabz haliho ejo ku mugani wa Beyatrisha. N'ayo myaka yose siko bagiye bakora: bicagamo iminsi umubyeyi yagiye ku bise kugeza ubwo abyara, barwajije. Havagamo n'ibyumveru ra! Ubwo bufaranga rero burababwira bati: Have! Nta ngiye kuzazira ino. Iyo joro barara bataramye. Bataramira ku kabyeri ndetse na wisiki ntiyabotse igitutu, baralya ibyo byose basezererwa. Sebuto aza kuvuga ati: twaganiliye bihimishije aliko se ntacyo twaba twibagiye? -Beyatrisha: icyo twaba tutavuzeho se? Oya Nk'ikintu cyaba cyazatakara ino (Baceceka umwanya, Sipesiyoza aratangara: mbega! Sebuto: urakibonye? Ndakibonye se ni n'ayo kugarurwa! Mwali mwaravuze ko muzandikira Sogokuru mumubaza...ko.. Beyatrisha! E!. Ko inzu itarasaza ngo babe - Sebuto: batwubakira iyo tuzaruhukiramo? Yego Yoo! (ajya mu gutwi kwa mugabo we) Iyihuse yabyaye ibihumye -aramukangara) Hoshi mva mu matwi (ntibyamara umwanya watuma abandi bakeka ko haba hal'icyo baganiliye gishishikaje Umuzungu: Reka! Iby ntacyo. Ni abavandimwe kandi ngirango baratekereza. Beyatrisha yahavuze ukuli. Uko kwibagirwa twerekana ko basa n'abahaliliwe n'intozi. Huti huti ntabwo yigera ibura icyo isiga. Abana bilyamira kare. Ibiganirwa na byo biza gukama mbere y'ibilibwa n'ibinyobwa, bajya kuruhuka. Balyamira amajanja bategereje umuseke. Ukebye bakura abana mu bitotsi, uwo bakozeho wese anyabira. Bose baralimba cyane; Sipesiyoza ntabura kubalira mu bandi bana aba undi wundi, abana, n'abandi bose birabahindura.

Umuntu n'agatwaro umuntu n'agatwaro bashyira mu ~~umuntu~~ kimodoka kinini cyali aho. Ibitanda n'amagodora, intebe n'ameza, amasahane n'amasafuliya batijwe n'umuzungu bagiye kubisiga nyil'ugutiza, ati: "Ntimugire icyo musiga." Beyatrisha n'abana bajya imbere, Sebuto na Sipesiyozza inyuma hamwe na Wandiboyi. Halyahino ukumva: za murebeho za yego murabeho) murabeho namwe, mube amahoro, mubane amahoro, mugende amahoro, musigarane andi.. Ka Nyirakilili karababara imodoka barayatsa kagenda karakaye ko katavuga. Abasigaye barababara, abagiye kandi bagenda hafi bose banezerewe. Imodoka ntiyihutaga) bituma bagera i Nyanza mu ma saa sita. Soferi ajya kunga izo mvune. Abandi baruruka ngo babone ubumwira amaguru. Bababazwa kandi n'uko batabonye uko bajya kwa Birenge, Se wabo wa Sebuto nk'uko byali byavuzwe. Aho ubwana bwinghi bw'ubunyamugi burabakikiza. Sinzi ukuntu Sebuto yarangaguje amaso abona Mbarubukeye, karumuna ke. Ko kali kamuyobewe. Nta mugayo; Sebuto yali yambaye bya kijyambere kurusha mbere akili mu Rwanda, asigaye afite abana mbere ntabo yal'afite. Guhera ubwo kagira ngo ni umutegetsu mukuru ndetse agiye kukaramutsa abandi baliruka ko kagenda umugongo kamwitegereza. Kamumenye kaliruhutsa, karamuhokomezaga) karamugundira. Bararekurana kati: "Umugore wamusize? (amutungira urutoki) Singuliya (Beyatrisha yali yegamiye ikizuru cy'imodoka bimunyura mu matwi arebayo) uwo ni wa muganji wanjye? Sebuto: urabona yaba uwa nde wundi? (bararamukanya) Amashyo, amashyongore -Jya kuramutsa n'abana bawe se -Nako reka nkajyane (barahageze) Mbarubukeye ahereza ka Nyirakiliki umukono: uraho mwa (kalipfumbata kazunguza ibitugu) Beyatrisha: ngaho se suhuza undi -Kararangurura: Ni igiki cya wa muzungu ra? Aragakomakoma, ati: vuga buhoro, akurura ukuboko ashaka kuguhereza undi) Mbisa -Ntuzi ko ali murumuna wa wa muzungu? -Kavuga buhoro: ko yampaye utwenda uyu we azampa iki? Ntuzi ko uyu ali we ugiye kuzadukiza? Umuzungu yarahetuye ni uyu ~~umuntu~~ uramukiwe (kamuhereza umukono kishimye agarukira Sebuto) Urugendo rwabaye ruhira? Cyane. Wagenjejwe n'iki ino? Bali bantumye umunyu, ibitunguru n'amamabune (amuca mu jambo) Gira ugende ndumvise ubu baragumenyeye. Mube mwaguze myinshi." Karatibaguza karagura karagenda. Kageze imuhira karababakoza. Bigira inama yo kujya kwikore-ra ibintu. Babwira n'abandi uwo batabonye, uwo babonye nako. Baragenda na yo. Nyamara imodoka yali kubigeza haruguru y'urugo. Baramutsa abandi. Sebuto abona baje hafi bose ~~ur~~ urtse Kabibi n'umugore. Ati: "Erega mwese muli hano! Ndabana ba Butitaweho niba bagishyenga nka mbere sinzi (Ntabyumvise! Akunguta agatoki azunguza umutwe) Eh! Sebuto aramurogoya! have udataganyiliza imisaya yacu hano mu mugu (ni abaturage bawe babonye ukize muli bo uwo bita ngo ni umuzungu; uwali we wese arashaka kumubwira utwe abandi bagaseka n'ibidashekeje balyoshya akalimi.

Sebuto abagulira akabindi k'urwagwa, Mbashimiye ubwo bumwe none rero mwivunwa n'imizigo imodoka irabigezayo. Butitaweho: hoshi vayo uze udukorere. Nimuze dushyire igatwaro dutware duture i muhira. Mwabaye mute? (ajya mu modoka yulira asubira hasi yulira asubira inyuma. Aza kugeramo akubitana n'igisanduka) Agiye kugiterura ati: yapapapapa! nta ugiye guhuhuka. Nimweke imodoka yo igifite agatiligon ngo ibyikorere. Bose ntibabura guseka. Ahubukamo agenda aniha yikandakanda hose, akorora asemeka asanga abandi aliko yagilisha. Nawe wakabona kikoza hilya no hino ukumva ibitwenge ni byose. Ubwa unumva utyo iyo sanduku iranaremereye!" Sebuto: mwemeje iki? -Kati: aliko ntucyumva! Turabyikorera (yivugisha buhoro) Mufye kutanyegeka kiliya gikenya (Baraseka) Maze, Soferi yagiye kwigorora n'imvune none ngo muramutegereje. Muzi arahaga lyali? (Bajyamo bigabagabanya imitwaro ya sanduku barayitinya. Habiyakare mwene Bibutsuhoze kaliya i.....ayigwaho. Ateruye asanga ntiremereye. Aratangara araceceka. Bafata inzira. Ni nziza ntivunanye; amuhanda bagera hilya bakamanuka. Sebuto asanga Soferi amubwira uko bimeze kugenda, amusezeraho mu izina ly'abe bese. Badumye gato ka Nyirakilili gakandagira ibyondo) Yebaba we! Sinzi ibyo nkandagiye ma. Ma? -Ye -Yuuu! Nyorohera nze ndebe (Gakozaho intoki, gashyira ku zuru hafi no kubisesekamo) Ahwá! S'ukuntu binuka (Beyatrisa : aho si wowe unuka? Sebuto aba yamwumvise nk'ejo, nuka ali wowe atukambwili-re umwana ngo aranuka -Ahaa! -Ahaa se ki! Yananuka ni we baseka cyangwa ni wowe bakwena (abandi babonye baruha baratura) -Keretse uvuze ko yatabaje sinamwumva bwangu (ikiganiro gitangaza abandi) -Butitaweho ahereza Beyatrisa umukono; kora aha ndakwemeye. Awuhereza na Sebuto: shyikira wowe akora hafi witeguye kugorora ibyagoramye -Sebuto awuhereza Beyatrisa: kora aha mwa. Zikoremo usubiza umuntu kuli gahunda imwe y'iyicyo yakubajije (azikoranamo umutima mwiza. Ahanagura ibirenge bipfutse by'ako kana arangije arakongorera, ati: "aho ntiwali usinziliye ukangukira aho bambeshyeye bantuka ngo nagututse? "Oya ma! Ibyabanje n'ibyakulikiyeho nabyumvise -Cyangwa se sinabonye bagukora mu ntoki bakwitwaraho kuko bakubeshyeye -Ni uko rero uramenye ntihazagire undenganya wumva -Yego ma. Nanjye aliko ntibazandenganye wumva -Yee!" Birangiye ahamagaza izindi nkweto n'amasogisá. Arabimwambika. Abali batuye basubisa ku mutwe, Sipesiyoza tugende. Aliko ko mperuka hali hafi, none tukaba tugenze amasaha ~~mmmm~~ menshi, mwaratwimuye cyangwa- Butitaweho: ni uko twatwize mu nzira. N'aho ubundi (amutungira urutoki) singahaliya aho mujya. Haracyali ku Gakenyeli. Inzu yaranaguye aliko haracyali no mu mukibanza kimwe -Beyatrisa: aliko aho turagerayo? -Butitaweho aramwumva yumva akajinya karaje: turagerayo lyali nta rusoni (yanga kuvuga ko atanikoreye ngo hatagira igikekwa) Ntibabeshye umugore ntaho ataniye n'umwana. Ibintu tumaze kuganiraho nibyo ubajije! -Sebuto: wahora ni iki- Beyatrisa: nta mugayo ndi umwe nimunyivugane- Butitaweho: nta ubura icyo yereguza.

Nkubwiye ko n'iyoy mwaba bangahe bagashyira ibitekerezo byanyu haliya bitashyika iby'umwana w'umuhungu. Cyangwa abakobwa bo s'uko. Ngaho gatanya na Sipesiyoza murebe ko hal'icyo mugeraho. Cyajya ye! -Habiyakare kuva kare akonje nk'uwanyagiwe abura izuba n'umuliyo, wanumye kuva kare, ati: hali n'uwavuze ngo nta mshyiti y'umugore n'umupolisi -Butitaweho yikoza mu kirere: erega daweya urankanze. Sina Sinali nkibuka ko tuli kumwe -Beyatriza: umva ko umugore ali nk'umwana nako noneho ngo si n'umwana ubonetse wese ngo ni umwana w'umukobwa. Uliya we ntimumwita umugabo (Kuva ubwo Habiyakare aramanjirwa ntiyasubira kugira icyo atekereza cyo kuvuga." Aha rero, sinzi impamvu. Umugore arahinyulika cyane ugasanga hilya hino bamusebya. Ngo ni ikija, i, zimuzi, Ntabwenge... boshye nta mugabo ushobora kuba inzimuzi n'ibindi nk'ibyo. Ugasanga umusore iwabo, ali aho ni ikinyamwanda. Ntamesa utwambaro hafi no kutihumura abadutse aho nawe yita ngo ni "ubulili. " Hehe? Hasi ku butkaka atagira ati: reka mfate umuhoro nteme isaso nyinshi- Cyangwa se: umushyitsi waza aha namugira nte. Yayimucira atayiciliye? Aliko yaba abonye umugore ugasanga ni we wa mbere kumutoza isuku hafi no kumubwira gukora ibidashobotse, ugasanga arahinda kurusha ya nkono y'amateke cyangwa ya nkuba yishe uwavugiye umugore we ~~xxxxxx~~ ataliko abibona. Ikindi rero, bamwe bendera ku cyo Immana yavuze ivuma ubwoko "muntu" igira icyo abwira buli gitsina. Yavuze ngo "Nta mugore uteze kuzategeka umugabo." None ngo "Ikintu cyashyizwe hasi n'Immana kiba kinagayitse." Gutegeka si ko kutazimura... Niba uli umwalimu ntiwavuga ngo "abanyeshuli banjye ndabategeka bameze gutya na gutya "ul" "ubavuga nabi ngo ni uko ubategeka. Ntaho byabaye. Banameze batyo ntiwabivuga kandi nizeye ko imbavu zombi zitaboze ko cyiza gishobora kubavugwaho. Umugabo nawem mukuru mu rugo rwe nta wundi umusumba aliko ntiyakorerera umugore biliya umwalimu atakorera umunyeshuli we, we hejuru hanali abashobora kumukorerera urwo yicishije abanyeshuli be.

Bageze ahamanuka ho baruzi inzu bagana ntibaba bakivuga cyane cyane abagiye kuba bene urugo. Butitaweho n'abandi bali kumwe imbere barakomeza baliganirira. Ati: "Aho bazabyihanganira ra? Aliko baradukunda. Twabanye kuva kera nawe kandi twasanze azi kubana n'abaturanyi turamwegera. Ndetse iyo adashakira urugo rwe abakunzi ntibaba baranabonye uko bagera i Burundi; nta mafaranga twali kumutwerera kandi n'aho yayigeraga, yal'asigaliye kuyakura tukahonona twibaza inzoga. Ndetse twali kumwvuga nabi hose ntabone n'aho yajya kuyaguza hilya y'ino. Aliko yarakunze arakundwa byose abigilira urugo rwe -Habiyakare: badukunda badukunda iki! -Butitaweho: ntiwakulikiye neza ibyo navuze wigira mu bitekerezo byawe bimwifuliza ikibi. Niba umwanga ukeka ko n'abandi ali uko? Byaravumwe koko nta munozwa wa rubanda- Genda data wowe uzanozwe -Ashyuu!! Ubwo se ubivugiye iki? Ntabwo yangabiye Imbibi ye yakundaga sha ndanamwitura uretse ko zapfuye zigashira abura ubwa kworora nanjya zirapfa mbura ubwa mwanshumbusha....

Shahu byibuze ntunamenya ko nkuze? Nta waneza mwebwe dore roro... dore rero. Ngo yaguhaye imbibi! Nise wayimpaye ubwo ni nk'aho ali we wayimpaye niba ali nabyo bikuniga." Umugabo Butitaweho aravuga ukuli. Ubwenge bwa Habiyakare se nabwo ntibushyika ubw'umwana yee! Ko yanze kumva ukuli nk'aho ali umwana! Na we se yabura ubwenge boghya ni umugore.

Mugore. Uretse gukora icyazamura urugo rwawe uruganisha ubukungu cyangwa ikindi mbese uruhungisha ubukene, tekereza kandi ukore icyazanira urwo rugo umubano n'izindi ngo zindi zitiranye na rwo -kuko ijya kulisha ihera ku kugo -ndetse usunike hilya ubane na nyinshi. Numara gushyikira uwo mubano uzaba uzaniye amahoro urugo rwawe kandi uzaba ufite kuzafashwa mu gihe uzaba uguye urugo rwawe rwabuze lisensi. Ibyo bizaruta kwangara ngo usange nijoro uratekereza uko wagilira bagenzi bawe nabi hafi gusahaka guhimba intwari za rutura wazabamalisha, ngo hato numara kugwira inyo zizahagurukira zikulireho zilinde zikurangiza wabuze gihembura. Bagaguturuka mu lihumye bagusonge ni wowe uzaba wabyiteye.

3. IJORO LYA MBERE.

Abikorezi nabo ubwabo bagikandagira mu rogo babura aho batura imitwari, bibazamo barayihagararana. Sebuto ahageze arumirwa. Areba abantu bahagaze n'imitwari yabo ku mitwe; agiye kubaza Butitaweho aba yeretse abandi agacaca abatungira urutoki. Baragenda baratura. Sebuto ashoka yumva ko nta amatuliro. Butitaweho akora kuli Sebuto bajya munzu, inzu wagira ngo ni Kabirizi ku bw'insira ka zayo zingana, ikaba na Mugongowatembo ku bw'ukuntu isakaye. Koko kandi bakigera mu cyumba cya mbere ku bw'urusika rw'imbere bakubiyanye na rwo rukora ku nsika ebyili zirebana zili impande zabo, Sebuto ashaya mu mase; aho haturwa ibintu. Arabyirengagiza, ati: "Iki cyumba mwacyise ngo iki? Twakibatije icy'uruganiliro (banyura mu mulyango wo muli rwa rusika rw'imbere bahinguka mu kindi cyumba) Iki se cyo? Ni aho muzajya murambika imbavu zanyu (hameze hate? Ibyondo, imigozi basanishaga amabango y'ibiti.... Icyo cyumba cyagarurwaga i bumoso n'urusika rulimo umwana umeze nka icyanzu) Iki iki idilishya ko lili hasi cyane Butitawe? Gerageza data winjire (Barasesera. Atungira urutoki ahamanitse amashara aliyo majangara undi ntiyahareba) -Hano hakaba he? Aho abana bazajya barambarara (Sebuto abarura buhoro) Inzu ifite ibyumba bitatu: icy'uruganiliro, bibili bilyamwamo, icy'abana n'icyacu" Habuze kimwe! Icyo gu (...) Icyo gucanwamo (Ibyo na byo! Aha se hakazamara iki? Bazahalyama banahacane! Wabimenye (arongera atera ijisho aho basesereye) Uliya ni umulyango rero! Neza da -Biravunanye -S'abana bazajya bahanyura? Uzareke gucana no kulyamana nabo wigumire iwawe. Cyangwa ubundi wagiraga ngo tuhagire hanini uzajye wicwa n'imyotsi." Bamara akanya batavuga, Sebuto akireba icyo ngoro, maze baza guhindura.

Biragaragara ko bali batararangiza kubaka. Nk'uko ushobora gusubiza nabi mu ishuli aliko bishyenga abanyeshuli bandi bagaseka atal'uko bakurusha gusa kuko bishekeje, na Sebuto byagombye kumubabaza yaravuye mu Burundi azi neza ko biezamutonda kandi ko ubusanzwe kuva aheza ujya ahabi bigomba kubabaza. Aha rero, ntiyali ababajwe n'uko atubakiwe ingero azi neza ko bidashoboka, gusa byali ngombwa kubabara. Ibyavuzwe byali byatashye. No kuba babonye ahameze kuliya ni amahirwe ku bantu batateguje. Yamaze kumera nabi barayisakambura, bagulisha ayo mabati ngo babone icyubaka iyo nzu. Uko kuza kwali kumaze kumenyekana hose, ndetse n'ababyeyi be. Kabibi na Mukarukaka bali biliwe bahinga i Nyamagana bali babimenye babwiwe na Mbarubukeye akandi gahungu kabo. Barabikojejwe ntibarushya baruhuka bashoka bajya kureba. Bararamukanya byimazeyo. Bulya nyina w'umuntu ni we wihutira kumenya abuzima bw'umwana we aho bugeze. Mukarukaka abuzira Sebuto gutarabuka Kabibi we yigaramiye, amubaza uko byamugendekeye. Undi amubwira mu magambo make uko byagenze. Nyina, ati: mwana wanjye wasimbutse rwinshi ntuzisazira. Abandi bagabo bali bageze aho ndetse n'abagore balimo Mukamihigo umugore wa Butitaweho. Ahata Beyatriza ibibazo bigeze aho ati: Iyo ndege gusa! Igira neza yo yatugaruliye mwebwe -(Beyatriza kubera ibitekerezo byinshi ntayabikulikirana) Twaje mu igendera hasi -Mwapfaga kutugera iruhande." Beyatriza yali mu bihe bitekerezo? Yateraga ijisho mu nzu -nanjye nanjye ngo munzu; mu mulyango -akumva isoni ziramukora aliwe. Aratekereza, ati: "Nashatse nshatse. Nta wabintoje narabyitekerereje, nanga kwandavura nshaka kubaka urwanjye. icyo umugabo yemeje ahinga babili. Reka nihanganire ilijoro, ejo n'ejobundi nkore ngabanye ibyihanganirwa. icyo urugo ruzambyalira cyaba ikimasa cyangwa inyana nzayihanganira ngifate uko kije kandi ngishimire Immana." Imbere y'ibyago niko bigenda. Tuba abakristu tugasezeranya Immana ibintu byinshi cyane ngo turamutse tugeze ku cyifuzo dufite. Ikibi ni ukubivuga utiharahara ngo ukore n'ibyo udukeka kuzagira icyo uvunguraho,,Gusa byibuze urebe aho wakigeza. Yali ahagaze rero abandi bicaye, ibyo bitekerezo bimunyuze mu mutwe biwugabamo ibice byinshi, hateramo indihaguzi agira isereli amera nk'urwaye igiculi, alicara asuhuza imitima ako kanyanya inzoga ituwe aho. Yali ivuye he? Kwa Butitaweho wali wavunuye. Nta wabashije kumenya uko Beyatriza yali amerewe ndetse abenshi bali barangajwe n'iyi nzoga undi atageze abonaho. Gusa bumvise yiruhutsa bamuhulizaho amaso. Mukamihigo ati: "Koubanza ikuli habi wakanyagwa we! (yumva koko arahumuliwe. Arangaguje amaso abona ikibindi giteretse aho. Yishimisha mu mugongo ngo batamenyako atali yabimenye) -Ahubwo ndumva nandabara (Sipesiyozwa wahisemo kwikinshiliza abana ahetse undi kimunyura mu gutwi) Si wowe gusa. Nanjye kandi ngirango ntibeshye ngo mbe nasiga abandi, ndumva urulimi rwasohotse -Mukamihigo, mbese ye? Buliya bwana bwose ni ubwa nde? Sebuto: ni ubwanjye -Yoo! Disi we! Oh! Uziko ntali nabimenye! Ubwo se icyo myaka yose wali wari ko nkibereye aho?"

Mukarukaka: aho ntimwabonye ntabaramukiye bese mugira ngo ndabanga? Sinali mbizi mwese kandi ntimwanambajije, impamvu yatumye ntaramutsa abuzukuru -Sebuto: ni abanjye rero (Abagore bali aho bese bavuze impundā baragenda baraburamutsa) Mukarukaka: wambwiye iby'inda yaruhije Beyatriza ngirango mwabyaranye kamwe gusa. Gusaza birakanyagwa yee! Mbwira amazina yabwo se- Nta mwanya uhali rwose umbabalire muzajya muyabwirwa n'ukuntu muzumva tubahamagara. Dore imiheha yanagezemo nimusogongere. Jye na Butitaweho twarangije abandi sinzi ikindi mutegereje. Ngaho Habiya? (arasogongera bese barakurakuranwa) Bahambura umuzigo ulimo intebe nkeya bazanye balicara ntizanabakwira. Sebuto atumiza uducuma tubili: ak'abagore n'aka(abagabo. Ubwo Beyatriza atanasogongeye ajyanirana n'utumwe. Aganyye he? Yibajije aho bali burare nta aho gucumbika bagira al'icyā kirongozi cy'inzu imeze n'icyo bateshejwe n'urubura iyigeramo imbere ihura n'amase n'indi myanda yindi iracapira biba cepecepe ku madilihsya bamanikaho amashara bapfapfanyiliza ngo naho invura itahaca imbere ikabafinyinshi kibategereje. Amaze kubibona atyo ajya guca imyeyo. Ayirambika haruguru y'urugo ajya kwa Butitaweho atira igitiyō abahamaliza ko hali icyo ~~gushyamba~~ azakimaza ejo. Yanga kubicisha ku irembo ngo batamucokoza, aca inyuma y'inzu yafura amashara abicishamo abona gusubiza iy'irembo. Abaye akihagera asanga bali mu mpaka z'ahamye yaba yagiye. Bose bati: "Aho Butitaweho, ati: ntakibabwira! Ulya mugore sinzi utuntu alimo sinzi icyo atekereza -Beyatriza arabanzura: Oya! Butitawe? Oya wimbeshyirwa (arasoma) -Abagore turabazi wimpakanira. Jye ndabazi neza sawa sawa. Iyo afite umutima utekereza ku cyo agomba gukora, bihaha n'uko ali nk'umwana, ubwenge bwe bumeze nk'ubwabyu ntabone vuba ibisubizo by'ibibazo yibajije ugasanga ameze nk'ubabaye. Umugabo nawe atekereza byinshi aliko akaba yanabitekereza ali kumwe n'abandi. Ntibumubuza kubona ibisubizo vuba. Si nk'umwana rero cyangwa umugore: ugasanga ameze nk'aho atababaye (Beyatriza abyumvira asoma asanga ntaho abeshywe avuga agenda)" Ageze mu nzu atangira akazi. Aratanyura, akajya abinyuza mu idilishya ananiwe abirunda aho, ayirambikaho igitiyō. Afata imyeyo arakubura ararangiza. yegushye ngo agenda asange abandi, ahubirana na Mukamihigo. Arabwirwa, ati: "Ba uretse wakire ibintu. Nsize mvuze ko njye kukureba naho niyiziye ku masezerana y'abana b'ino halimo abanjye aliko byose ali njye wagiennye. (ako kanya amashara ngo jagali jagali akomwe n'ikibindi cy'amazi kihageze) Reba! Ngaho akira (Baragitura;Haza n'inkwāi isaso n'imice. Abana basubiza ku irembo biyicalira mu nzu. Beyatriza arumirwa. Mukamihigo impuhwe ziramusaga aratiyura. Arangije akubura nezaneza. Asasa ubw'abana Beyatriza ubwabo. Sebuto abonye bese bagenda bagahera, ati: "None yaba yarwaye?" Anyura mu cyumba cy'uruganiliro arangamiye ukimuzonga kubera ibyaga bagize kandi babyaranye nka gatatu no mu cyumba cy'abana. Akibabona ahuza na bo amaso ayoberwa icyo balimo, abura n'icyo yababwira araceceka.

Sinzi uko yarebye hasi abona ublili, inkwi n'amazi, imice yashahwe. Yubuye amaso barayahuza. Sinabura kuvuga ko yumvise abakunze n'ubwo byaba kubara ko hali uwo yaba yifuza muli bo; yumvise abakunze rwose) Ni wowe wazanye ibyo nduzi byose Mukamihi? Ni jye (araseka aliko gahoro) (akora no mu za Beyatriqa) Erega ni ibyo! Ni ibyo nta bindi by'epfo na ruguru komereza aho ingeso ni iyo." Barasohoka. Byakomeye iyo umugabo ajya gushima nk'umukecuru. Umva ntavoma: ntasasa ntakubura ntatashya.... Sebuto anyura no ku bundi bulili arabubona ntiyakoma. Butitaweho akibakubita amaso, ati: "Baliya bagore babaye bate mwakajisha mwe! Nimuze mwagahura n'icumu musome nk'abandi. Bega aho ili s'ishyano! Ni aho kuzakubakurubana mu nzu muliya (yivugisha buhoro) Keretse niba mushaka amatebe! N'izihali nduzi zasaguye abantu mirongo ingahe ugabanyije kangaha." Barasoma. Ibyo byose yabivuze azahereze aho abo bagore bali bali. "Tulibuka ko bajya mu nzu kureba uko biteretse Butitaweho yeretse undi ahamanitse amashara; ni ho hanyuze ibili mu nzu nk'uko twabibonye: byo Sebuto agitangalira, ayoberwa aho byaba byanyuze. Sebuto araterura avuga ijamba lya ilya gatatu niba tucyibuka: ilya mbere yali yalihawe na se akiva i Burundi, ilyakabili yalibwiye abaturage abahamiliza ko abiyomoroyeho agiye we n'umugore na Sipesiyozu mu Burundi; none sinzi icyo yatekereje: "Baturage bavandimwe ndi aha ntahali, mpali ku bw'umubili. Ndibuka ndi mu mahanga, ndonka nibubwira ali nako ndundarunda, mbana n'abandi ntababanira nzilikaba mwebwe nifuza kongera kubabona ngo tunganire. Naje amahoro none ndi hano iruhande rw'ikimuna cy'urwagwa ntuwe n'umuhire. Akica ubukwe ntikaba gato! Ndarusunika aliko ntirumanuka neza; ntitwicaye neza kandi ntihubutse turakonge. Ndabona byaba byiza ko tujya kurunywera kwa Data Kabibi, ho tuza kuvuna akagongo twese, tunuganye. Utabishoboye rero akabivuga, tukamushyilira mu kantu azanye akajya kwenda ku tujumba. Nta bisambo biba ino byibera mu mugwi. Dushyire biliya bintu mu nzu." Ntiha boneka ushaka gusukirwa kuko babonaga ko byaba gutaigihe no kugondoza umuntu. Bakoma amashyi ahasigaye bagenza uko byavuzwe, ugeze mu nzu wese atangara. Habiyakare usa n'aho yatewe ikinya mu misaya baba aliwe bayikorera. Barashorerana baragenda. Mu nzira Sebuto abwira Butitaweho ko yifuza ingoga, amuha amafaranga n'abasore babili bajya kuzirangura mu mugwi. Abandi barakomeza. Imuhira bahasanga Mbarubukeye. Barasuhuza arabikiliza. Ingoga bayica ibicuma, batera intebe zose balicara. Sebuto arababwira ngo basukire Butitaweho ngo batagira icyo bakeka ali we w'ingenzi akaba adahali. Bati: "Ese ko hali n'abandi babuze? Umva ntibagiye iwabo kuko batagenda badasezeye. Abasubiza ko abo abanze ku mutererana mu nzira wenyine. Baremera, ahasigaye bakomeza imilimo. Abagiye baza bazanye inzoga ebyili! Nziza zilyashye zitatemye ntizikare, zitabuze urubetezi cyangwa ngo zicwe n'ibibindi.

Nta kantu na gato zahuye nako ngo zibe zaba mbi. Bazinyuza mu gikali. Basanga abandi balicara bahabwa igicuma cyabo baragicigatira, baraturama balicecekerana. Inzoga iza gushira ngo nta akagiyemo. Hashira imimo ta nk'ibili bicaliye aho. Butitaweho aza kuvuga, ati: "Erega bagaboo turakomerewe! "yivugisha buhoro) Aliko si cyane na twe nti-dukabye da! Mu nda haracyali agahenge ntizirashiramo: aho yashize ni mu kibindi no mu bicuma -Sebuto: uyu mugabo aravugisha ukuli. Ntitwashiliwe kuko mu nda zikilimo, ahubwo twaganye. Ndababaye kubona nta n'uko mfite nagenza (abali aho hafi bese bumva barahijwe n'ubusa dore ko bulya ukize baza, nta kuntu ushobora gukundwa cyane cyane n'abaturage udafite ibyo ubaha. Umukire akundana n'undi aliko mu gihe wa wundi amaze kugwa, ya nshuti ye ikaba yamuha akenshi imwirataho ko igikize. Waba wifitiye icyo uha abaturage ukayabokwa kandi igisetsa wagwa bakaguhira ilyinyo amagambo mabi yabo ukabura impago uyashyiramo, ugasuzugurwa cyane rwose ugayirwa icyaguteye gutagaguza ibintu byawe. Ba bene bakabikubwira badakinze. Ugasanga ayo magambo ntaho ahuje umujyo n'ayo bakubwiraga uli mu rugendo rwo kuzamuka. Abikoreye ibibindi ngo baruhijwe n'ubusa ndetse n'abasutse inzoga balya karungu! Bose baranuma) Mukarukaka: nyabusa Sebuto gira yewe gira ibyo ugira (undi yiruka ajya kumuzanira igishilira) Shyikira. icyakora bimbabaliyemo nali narangaye sinamenya ko ushaka k kunywa agatabi (agakecuru karakira kanywa itabi katabiramutse. Kagiraga ngo bazane inzoga. Bigenze kuliya kabura ukundi kabivuga) Karatumagura kavuga, kati: byose ni ukunywa ntacyo nkibabaye (abali aho barabifora baraseka) Habiyakare: agakecuru kavuze karangije nimuzane -Sebuto buhoro) Niba karangije noneho kavugire Henga ngire nduzi byakomeye ga (arahamagara) Butitawe? Ucishije amarenga amara amanonko (undi ashaka amenya ibyali byo aragenda. Zimbi barazizana bazitereka aho) Sebuto: izi ntoga ziva inda imwe Ibitoki byazibyaye ni ibyo mu rutoki rumwe kandi uwazibibyaje ni umwe niba atera n'umwaku yawuziteye zombi. Numvise zaranahogewe nu muzinga bazishira muli biliya bibindi byogejwe n'amazi amwe n'ibyatsi bimwe n'umuntu umwe. Ni zimwe rwose ku kara na ku kanono. Buli muntu asome aho ashaka tuangize dusezeraneho dutahe (Ibyishimo birabagarukira bakoma amashyi baraseka hafi no kubyina numva ngo ntibali bahaze) Butitaweho yivugira yisekesha: hali uyu asoma muli mwe ra?

-Habiyakare ku muheha: wo... wowe udasomye se... waba- Sebuto: waba umaze iki! Nta kindi wasoma? -Oya, ndabona byaba byabatangaje. Naba nasomye cyane, aliko se no kumvigiraho -Nyaguheka wasomyeho ko nta wali wakubujije. Mwebwe rata bahdi musigaye jye sinishinze abavugira ku mutsi w'ilyinyo. Navugaga gusoma Bibiliya. Bavuga ibyigondoye imihoro ikazinga umunya. Ubundi hali aho bavuga ubukwe bw'i Kana. Rwose Sipesiyozza nawe ntujya usoma?

-Sinzoma cyane aliko buli cyumweru ndasomerwa -Hali ako utaramo?

-Utwo mfite ni two natoraguyemo kandi twaramfashije cyane-

Nshimye ko utabeshya. Muli make, dukulikije ibyo tumaze kumva no kubona aliko dukuyemo biliya bya Gitimujisho, dusanga tubishyize kuli bwa bukwe Mukarukaka yaba nyina wa Yezu Sebuto, twe tukaba abigishwa badasanzwe tuli ba bandi bitwa "Intumwa" n'ubwo turenze cumi na babili. Sinatinya no kuvuga ko Habiyakare yaba Yuda (Baraseka) Ni ko bimeze jye ntaka icyo nduzi cyangwa nabonye ndetse nashaka ngahimba icyanjye aliko buli gihe hali icyo nshaka kugeraho. Nanabahamiliza ko mwanga n'ikintu nzi aho kili burangilire Habiyakare: komeza -Hakomeje jye shahu ntacyo ubeshya (abwira abandi) Ntimwirebeye? Uretse kwihimbaza baranyegagiza. Ibyavuzwe byavuzwe ikindi ni uko biliya bibindi byagereranywa n'intango zalizihali (ahagalikwa n'uko Habiyakare atangiye kwigisha, hati: "Buliya kamugezemo!". Ni koko. Agacucu kali kabageze munda. Biracagazwa n'uko amahoro bali bafite inzoga yali amaze gucogora, kandi ko amagambo yabaye urufaya hilya no hino bavuga utwabo. Abagore baza kugwa mu byo gusaba. Mukamihigo umugore wa Butitaweho ati: "Aho mwihajya. Nimuhareke muharorere -Beyatriza: Kuki se Mukamihi? -Ndeka jye ubu narashobewe. Mabukwe ntumuzi? Ndamuzi Mugenzi ntumuzi -Ndamuzi umuhungu wawe s'umugabo? Ni umugabo -Ubu se tumusize mu rugo wenyine kandi akunda inzoga? Cyose se disizabaze abandi barabizi ntaho bitageze." Koko, kubivuga kwaba kwiyigutsa no gutera umutima intimba. Ako gakecuru k'inkunguzi karabayobeye. icya mbere ntikemera. Baragahahira aliko bikaba nk' amazi agwa ku iteke- Bagaha udushyimbo uturayi mbese akabi kose aliko reka da! Abazukuru bakagatoratorera ~~ntubogaba~~ utuboga bakagashyira, icyako kikaba "Ni uko da!" Iyo ali utunyama byo biba byacitse; n'imbisi karazishihagura! Kandi ibyo byose, ntigakangwa ngo uyu mwana niwe wabizanye, none bihiye ahali reka muhe. Kiyegerereza imbehe kakalya kakanakomba umwana akigakanuliye. Maze wasanga kitota gakubita ibipfunsi hasi kipfura umusatsi ngo bagahaye izo mu nda izindi barayongobereza bagapfa badatunze bakalya abana babo. Kagasa nk'aho bagatamitse Mugenzi. Uyu mwuzukuru we nyine yarakugendeye azana umugore. Nyamugore akibwira, ati: ngeze mu banjye naho ishyamba ligiye gucika umugongo akivuga ko umubandakazi ahuje ababanda n'abasinga. Hashize iminsi ibili, ntiyali yanatwikururwa, ati: ngiye gusura umukecuru. Ni hafi ~~ntubogaba~~ ni munsi y'akazu ababyeyi be bali bamwubakiye mu nsi y'iwabo. Ntagezeyo! Akubitana n'ilyo jisho. Karamureba karmwitegereza, umugore ashaka gusubirayo alihangana arakomeza, ati: Wenda niyo ndoro y'abakeduru b'ino. Agiye kugahobora, kati: "reka se kandi utanyiyenzaho unkurubana. Wabaye urtse mahama ikazanyivugana maweya mugore mwiza cyangwa urunjyana rukabyigiramo. Winyihuhulira mugore Ulibwira ngo usanze abasinga! Ntugasekwe. Nwagutuma umusinga wazana uliya wasanze. Shyama wageze mu mbere."

Kamugilira ubuntu bwinshi kamuhereza umukono. Umugore yibaza ku by'ako gakecuru kamutura amaganya y'urupfu uwitwa umuntu wese arugana biramuyobera. Karamurekura karatangira karatogota: "Erega shikama mwana w'i Rwanda usanze ibisambo ubunembwe kwasagutse. Banakomesha byasaze ntibimenye! Umwana w'undi bamurebera ku murushya nta kindi. Ubu bagiye kuyakanura bategereje ko ubamalira byose. Urubatse mabuja uzashyikira urugo n'igikali." Kabonye ko impuha zako zititaweho karakururuka gafata ikibando cyako aho kali kacyegetse ku nkike yo haruguru: umukobwa mu mutima, atin: no gukubitwa rugeretse! Kagitunga mu mfuruka y'amazi kati "Ikibindi ngicyo doreee! Dore ngira ngo urakiruzi. Ukanzanira amazi haliya hepfo. Aracyegura aragenda. Ntahazi apfa kunyura hepfo ku rugo ruhali. Bamubonye barabatangaza, abati: agomba kuba ari ka gakecuru kiyenza kamutumye. Arangisha ivamo bamuha umwana ajya kuhamwerekana. Aravoma arataha. Akiyatura agakecuru kati: "Yewe Nyirantu? (Undi yilinda kumuvugisha akacu karahigima) Reba uruho umpereze utuzi, umuce n'ikijigo cyanjye kirambitse umwo." Umugore arashakisha, ntiyahamenyereye, kandi ntihabona ni nko mu gihuku. Inkingi azimara azisekagura ashaya mu twondo wagira ngo niho gakorerera utwako. Umujinya uramwica apfa akabakaba. Agize Immana abona uruho ku bwuliro! Aza kumva akandagiye umuce, arawutara amutangaho ikiburagasani n'ikijigo. Agakecuru kati: "Nyirantu (undi, ati: ni hahandi apfa kwitaba) -Karame -Kati: karame nawe wowe ukili mu mazu. Nushaka byihutane mfite inyota kandi izuba liranyica. (asuka amazi arasohoka aramuhereza. Ntikayakubise amaso! Kizanisha ishozi, kalikororesha kakajya gakaya gacira ahasigaye karasemeka) Mu kunzanira amazi ameze atya wabitekerereje amano mama ni... iminota ingaha. (Arayamuhereza ayamutana ndetse amumenekaho) Shyikira fata uganywe, uyamene se cyangwa uyajyane iwawe." Amazi ya kano ra! Yakwanduzwa n'icyo bayashyizemo; ikibindi n'uruho byali byiza. Amuhereza ibindi kashyamba kiyorosa umuce. Umugore aragenda asuka ari arazana. Kawusohorokamo karashyikira kayareba amasaha menshi kanywaho kamuha asigaye ngo ayasubizemo. Ntikongera kulyama kumva no kwicara bitagashobokeye, kulyama bikali kure. Ubwo karabuzwa ubulyo n'iki? Ntamagambo. Kunywa itabi biragatabwa, kicalira itako limwe kegamire inkokora kararambya kalinanura, umuce kawuta nk'iliya. Umugore arakomeza arahagarara arakihorera. Karambiwe, kati: Kunangarara hejuru undeba nk'icy'imbwa ihaze hafi no kunshira ho bisobanura iki? Ntiwagera ngo wifate nk'abo usanze ahandi hatari iwanyu! Wakwicaye ra! Umuce wawuzaniye iki? "Umugore alicara. Arabyemera aliko ashaka kwigendera gusezera bikamunanira. Bigeze aho, ati: "Mwilirweho mukecu? -Nawe ngo uravuze. Ibyo gusa ngo nilirwe! Uransuye urakoze genda niba hakunukiye nta wakurenganyanya hoshi genda, kandi n'icyo hanuka kugira inzu nziza siko kubaka.

Yee! Ubundi nushaka umpamagare ilyo ushaka kuko hano nimereye uko uhareba uku. Uko meze kandi ngirango n'Imana ntiyashobora kumpindura. Urabeho (habe no kumuhereza umukono ngo no kumuherekeza ni uguta igihe. Na liliya jambo ubwalyo ntilyabura kugira icyo litumenyesha) -Yego." Aragenda. Kamukulikiza amaso gahonda urutoki kaliheba ngo ntikakimushoboye. Umugore arumirwa. Atangazwa n'akantu kareha ibikajemo byose kabibwira utagasubiza usa n'aho atanakumva. Yibaza niba hali undi wakarakaje, niba ali ko gasanzwe, cyangwa niba byese gashaka kumwuhura ati: "Bizaba byiza mbyirebeye n'aho ubundi kaliya kantu si gusa." icya kabili kagira umwanga kanga abantu. Umugore imuhira asanga byose uwamutinyas/hije yabitunganyije. Ahahulira n'umugabo avuye gututira ibyo kubaka urugo balicara. Amwitekerereza ibyo yabonye byose. Umugabo aliheba, ati: "Hehe n'umugore uliya mukecuru akiliho. Abwira umugore, ati: "Ihorere tuzarebe icyo bizabyara (undi arahigima kiba ali cyo gisubizo." Naho agakecuru kati: "Buliya bali mu mama ki? Ihorere rero bazanyice nzabahagame. Gukecura birakanyagwa ye! Ubu mba mba-hinzemo." Baragira baralya aliko umugabo ahatera isaro; yajya gutamira bikamucika kubw'ibitekerezo byinshi: Aranga arahatitiza ngo adatuma abandi baburara. Iminsi ikulikiyeho ntiyagira icyo irusha iyindi. Agakecuru karakoba rwose bituma umugore yigendera. Mugenzi abura atyo urwo yakundaga cyane yigira i Gitarama kwiga kudoda. Nyina biramubabaza cyane kuko umuhungu we azaza atinze akavuga ko azaba ashaje akabengwa.

Ubwo abagore bali bamaze kumva utwo Mukamihigo ababwiye twerekeye umuhungu we tubashyira mu kantu ntihagira usubira kuvuga. Buhitaweho, ati: "Ubanza bya bigore byagasomye. Mukamihigo? Mwasigaho ra? -Nitubasaba indi muyireke rwose- Yego rwose. Aho ntibivuze impitagihe? Yee! None se nibyo. Niba mwijuse ni byiza natwe nicyo twabifulizaga." Mukamihigo asezerera abagore na bene urugo alibeta arataha. Inzira ni nziza; kumanuka gato ukikubita mu muhanda akasigaye ukawurambagira. Jye sinakubeshya umugore akayoga kali kamubonye. Ali n'umwana mu mugongo! Umwana wa ndwi aliko akigilira bane: ako na batatu banyuma. Ambuye hafi yose arayakubaganya ayatera umupira aho ageze kose, ati: "Mwaramutseho?" Nawe urumve! Ni nijoro. Nta gushidikanya ko abamwumvise bese basigara bamucenga. Agera aho umuhanda uvukamo ibili yicira hepfo atimiza nk'uko ahora abigenza icyo yakerereje. Kandi bikaba byo! Hilya naho agera ahali itatu. Afata uw'ibumoso, nawo awugenda inguni y'ibulyo hali ishyamba ly'inturusu. Agiye kubona abona yagese munsi y'umukingo ati: "Yemwe aba hano? Ce- Yemwe yemwe -Ce- Hali icyo mbasabye cyasanga icyo Sebuto yampaye? Ce! (arawegamira, aranyerera agwa hasi asa n'usumira) Ndafatamo umwe murabeshya. Ndabasuhuza mukanyihorera nkababwira ukuli mukamwaragulika mugaceceka, ntimubeshye ba sha kunkurubana.

Muranjyana he? Mworohye nze (ajishura ingobyi akenge gasa n'akagarutse arongera arajisha) Reka mbese mureke ntacyo atwara imbaraga zanjye) (areguka araza muka) Ibyali byo byose mwangiliye bya mfura mbi." Ageze mu muhanda areba aho ugana, asanga ngo hali ikintu cyaba aho bahungiyeye. Ajyayo, ati: "Hoshi reka nemere mbakulikire. icyo bansaba cyose ndakibaha aliko wenda haba hali agatama." Ahagaze abona ngo igisika gikoze mu mabuye. Akigenda iruhande ashaka aho umulyango wab, agiye kumva yumva yageze hasi kubera haciyemo umwanya. Akoze hasi yumva harahanda, niko gutangara, ati: Mbega ba batindi! Reka barume gihwa boyekunyikiliza. Bulya bwose! Bafite icyo barata. Bubatse ku ibuye lyali. Babakishije amabuye kandi! Naho jye ndameneka umutwe nsuhuza abaherwe. Nabibonye kare bajya kuntwara ukuguru." Arakambakamba, aza guhaguruka! Gusenuka n'umwana ntibyamushishikaza cyane. Akore ku mpande yumva insika, ateye intambwe zaba ennye abona arazishyikira: "Pu! Ni iby'ukuli koko. Ihene uyita Musheru igakimbagira. Abakenya inzu barayiculitse! Niba iki ali cyo basasiza bazasiga bazaba basize ubusa. Irutwe n'iyanjye! Ni amabuye aliko se kandi... ntabwo binshimishije." Arebye imbere, asanga kure cyane aho yarangaguye amaso ngo hali ibintu bihagaze bihagaze kikije: "Ntibabuze byose: Nta rugo aliko bafite igikali kinini cyane, Hilya y'insika abona ibintu byinshi bihagaze bimusumba kure cyane, ashaka kugira ubwoba: "Nali nkuwe umutima n'ubusa. Biliya si bya bindi bama... nako ngo barazamura. Bazamuraho amadarapo? Ba bantu ubanza bazwi. Barakomeye mwakanyagwa mwe ure! (arazamuka agiye kubireba, uko ateye intambwe asitara) Yemwe! Ya nzu ni imikingo gusa. Babaye bate abantu batazi no gusiga! (akora kuli kimwe yumva kirashashe aliko gifite imigongo, ki nakonje kimeze nk'umwase ati: niboneye urukwi. Arashikuza kiramunanira) Ubanza byabindi ali inkingi da! (arebye harufugu asanga ngo harapfumaguye) Ba bantu ntibirata ni abaziro. Amadilishya menshi boshye amaso y'ikirayi! Muranabehe niba mushaka. Iyo nzoga mudatangaho ni mbi rwose kandi igombe imeneke. Si we wahacunshumutse! Agira n'Immana ahagana hepfo atangirwa ngo n'ikintu kihatabitse. Arahagarara aliruhutsa, ashaka kwicara abirutisha kulyama aliko se kandi abura intama n'ibyuma, anambira ikintu kimwe gusa, ati: "Byose nibishaka birorere, jye ndashaka byibuze kumenya. (Aragikabakaba asanga kirakomeza acyita uruzitiro, aliko agatangazwa ngo n'uko runyuze mu gikali, ko ali n'uruhande rwo hepfo gusa ruzitiye. Agasanga si n'umuhara kandi nta muntu ushobora gukora biliya. Akora haruguru ngo arebe ko ataba abeshye, asanga ngo mu mwanya w'ibiti hegetse intare z'amabuye. Aza kugera ahali icyanzu ahagana haruguru ni ukuvuga hali amabuye, ahashaka guhilima nka mbere aliko aliramira- Akoze impande arongera abona insika) Immana ntirenganya! Iranjyanda aho nifuza. Noneho reka nkomeze nigendere." Yongera agera aho aruzi imihanda itatu imbere ye: uw'ibulyo wamusubiza kwa Kabibi, uw'ibumoso ugana iwe n'uwo hagati ujya mu mug. Aratimiza agwa mu ujya iwe. Hagenda we!

Akoresha amaguru boshye ka kamashini kanyaruka gakore neza gakore-
shejwe ubwako katazi ibyo gakora. Nawe rero akoresha n'agatima
agifite aliko yikoze ~~ngaruka~~ hilya agaruka hino ajya mu kirere
agira imuhira. Alidoga alisiga aravugishwa bikangura umwana. Ibihubi
binuzamu mutwe akoresha akajwi gato, buhoro yiyumvira:

1. Mwana wanjye
ceceka, dore
Twanyoye twahaze;
Twihe akabanga
Dutuze tulilimbe.

3. Dore tulicaye.
Nta n'ubwo twaliye!
N'ubwo ntacyo nshoboye,
Nshoboye gukoresha
Itete Murekate-

2. Nitujye kulyama.
Nta no gusasa!
Se yasanga tukivuga
Twabikika dute?
Ko yaduhamba.

4. Tekereza mwana umbwire
~~Ntawubwo twabwire~~
Wawe umeze nk'ubwire
Bwije buturutse i Nyamure
Mowe ulira usakuze
Ali kwo kuvuga kwawe

5. Murekatete mfata,
Mfata ukuboko mfate ukwawe:
Kuko adashira.
Tugne ubulili bwanjye nawe,
Mbese bwacu tujye kulyama

6. Mwana wanjye
Ceceka, dore
Twanyoye twahaze;
Nitwihe akabanga
Dutuze tugoheke.

Igitambambuga kiracuka kir koko bagana ubulili.
Agezeyo akabakaba aho yakwegeka umwana (yumva ngo ikintu kiharambi-
tse. Ararakara, ati: "Aliko mwa byana mwe sinababujije kujya
babihasiga uko bimeze kose kuko imbeba zabitemagura. Abivuga
yishihha,, kandi koko akorakoye neza asanga s'imice. Yee! Bavuga
ngo iki? Ako kanya inzoga zose ngo kwii! Utamenya aho zarengeye.
Ashigukira hejuru yibuka ko atali yakinze. Asubira inyuma arakinga.
Ubwo umwana alihe? Yicaye hasi ku ngobyi! Ni ho ali atembagara.
Yibuka bimwe mu byo yahoze avuga isoni ziramutaha akorwa n'izamoko
Mu mutima ati: "Nyagasani we? Nkugire nkire ilya none ntihabe
hali uwabitaye mu matwi."

Aho hanze hali umuzinga ushaje ujyamo amazi y'imvura yibutse ko atoze aragenda ayidahaguraho. Bavuga ko umunyeshuli wakererewe yoga nabi! We agatima kali kagurutse kandi se ntihabonaga. Amazi ubwayo yali mabi n'imicucu yali yamurenze. Alitunganya afata umwana ukuboko ku mugani we, bajya kulyama. Umugabo yali yamuciye ruhinga nyuma amutanga imuhira twibutse n'amagambo yamubwiliye aha bahoze banywa ngo abagore kabagezemo baturanye umugore amusubiza ko nibaka indi bafite kuyibima ndetse umugabo arongera amubwira ko ali hahandi abivuze impitagihe, byerekana ko azanzwe amuzi kandi yumva bamuvuga ubusinzi. None arabyirebeye bakivuga ngo ntibazi ibihegetse, batonganya abana babahora ubusa, bakulikije amategeko gusa ko al'umugabo wabikuye aho byali bili. Agira ate? Yamaze kubaza abana ko Mukamihigo yahageze bati shwi! Nta no kumuca ilyera. Bali banarangije kulya. Ajya gushywanyuza rero ngo arasasa maze alitura-mira yiyumvira sene y'aba ataruzi. Umugore agerageza kwiyibutsa iby'urugendo rwe asanga bikojeje isoni. Yaraje agera ahantu imbere ye hali imihanda itatu yikulikilira uw'ibumoso. Awugenda ku ruhande rw'ibulyo hali ishyamba ly'inturusu agakingo gahali karamusimbiza. Ageze hepfo aranyerera agwa hasi ngo aha baramukurua. Amagambo yaharohye turacyi-buka uko ateretse. Azamuka avugishwa ahonda agatoki amera nk'ufashwe n'ibisazi ashaka gushyira umwana hasi ngo yiruka abe yafatamo umwe Immana ikinga ukuboko. Imbere ye abona ikizu kinini ngo niho abicanyi bahungiyeye, ko haba hali n'akayoga. Aragenda akubitana n'igisika cyayo aragitaha. Agenda acyegamiye nka ka gahene kishima ashaka aho batoboye umulyango. Arahagera koko bituma atemba kuko nta ahagamirwa hali hahali. Ntibyamuhangayika; hasi yibonera ngo ko inzu yubatse ~~kubwira ku ibyuma~~ ku ibuye kandi ali sima ivanze n'umusenyi bituma hanahanda nk'uko yabibonye. Impande z'uwo mwanya hali insika zigenda ziba ngufiye nk'uko yabivuze. Ni byo ni na byo byatumye avuga ko inzu icuranye. Ibintu bihagaze ngo bazamuraho amabendera n'inkingi z'ibyuma z'iyozu. Azamuka asitara ajya kwitakiliza ku ibyuma yise ibiti. Aho gusitaraga avuga ko abakenya batazi gusiga, ni imikingo ku mugani we bicaraho cyangwa bahagararaho bareba umupira. Yali yahabye rero agana STADE NYABISINDU. Ni Stade kuko baharebera umupira. Nta kindi cy'epfo cya ruguru. Amadilishya menshi yavuze ni imyenge ihali izanira umwuka ababa bahali. Ibintu bikikije hilya cyane aho yarebye ni urugo rukikije iki-buga cy'umupira yise igikali. Umuhora ni icyuma gitambitse hepfo y'iyozu kibuza abantu kugwa. Hilya handi yasohokeye hamwe nk'aho yinjiliye ni undi mwanya binjiliramo bagana ikibuga.

Ba Sebuto aho bali basigaye baralya, barangije biba za ku byerekeye intaho yabo. Bemeza ko Sipesiyozu azaba kwa Kabibi kuva ubwo. Beyatriza aheka Uzarama agakobwa babyaranye vuba kagize kurwara iseru, Sebuto afata Nyirakilili, Ayurugo aligenza. Kwa Kabibi ntihagira n'umwe uhasigara uretse uwo bagabiwe.

Ba Sebuto bageze imuhira barasesera. Sebuto ati: "Ko twazanye ibitanda! Bitatu ra n'amagodora! Kuki mwiruhije? Nali kubona abaturanyi banzaniye nkabasubiza inyuma? Kwaba gutesha agaciro ibyo bazanye- Sinkwibutsa imilimo umugore mu rugo akora buli gitondo. Dore abana baranasa nabi n'ibindi n'ibindi. Ntabwo mfite umuboyi umesa. Kandi se nzasasure utunganye andi malili ya kizunguK Nzazinduka ntere amashyiga mu nzu kuko ni ngombwa ejo tuzateka ntizuzalya mu misozi. Nindangiza nzajya gututira ishyamba lya data hano mu kabande mbirambike. Umunsi nzaba wegeyeyo." Mu gitondo Beyatriza azinduka ajya gukura ibijumba mu migende baguze bali i Burundi. Atashye akubitana na Mukamihigo abazaniye ibyo basamura. Sebuto yali arangije gutera ya mashyiga. Ndetse na Butitaweho araza ahura na Sipesiyoza bese wagira ngo baje gutanga bwakeye. Baraganira aliko bakabona Mukamihigo afite isoni. Balya ibyaje ahasigaye Beyatriza akomeza gufashwa n'abakimuharaye. Bamuzanira izindi nkwi. Bakubitaho n'ibilibwa bidatetse nk'ibishyimbo amajeli n'ibindi boshye isororo ly'umuvubyi. Bibabera byiza cyane. Sebuto na Butitaweho baligendera bajya ku kazi. Abasigaye nabo baza kuhashira bagenda hasigara Sipesiyoza. Beyatriza arabibeta ajya mu mugu agura amasabune, ikoroboyi na peteroli: Araza aganira na Sipesiyoza umwanya bahagalikwa n'uko umukobwa agize, ati: ndinyarukiye ndagiye. Kumubaza aho agannye ni uguta igihe. Agatima ke kali mu kirere. Byravazwe: "gature ntikurwa na reka."

Mukobwa Warashatwe ingeso mbi zirakugota. Abawe baza kukugenzura bagira Immana baragutazura. Ushaka kwiyereka uko utali birakunanira nabo bakomeza kugasegura uranga uralinaga.

Ba Butitaweho byageze mu ma saa munani bajya kwinywera. Beyatriza ajyana inyambaro n'abana mu mugezi. Arabuhagira arabanoza. Agomba kubasiga akabanogereza nk'uko yabivuze; kubakunda urukundo rwa kibyeyi bese kandi uko bangana. Yanze kumera nk'uliya mukecuru waliye abana be, abonye ntaho aterera ho yagejeje ararengera asin ngira n'abuzukuru kandi twamwitaga umubyeyi.

Mutegarugoli we? Ilindi ikintu cyose cyagutesha isaro, cyagabanura agaciro ufite. Komeza ikanza lyawe y'ububyeyi, yaba impumbya cyangwa urugoli. Kora igiwekiye kikuomba, aho gusinda nk'uliya mugore ngo ulyane nka kaliya gakecuru cyangwa ngo ukore ikindi kintu cyose cyakugayisha tekereza urote icyazamura urugo rwawe, ruzanire ubukire, rubanire n'izindi ngo, ita ku bana bawe.

4. NAHIMANA.

Ba Beyatriza aho bahahisha amafaranga ali na ko bahinga. Bahinga imbuto hafi zose kandi bareza liravuga. Ahasigaye amafaranga asigaye ahalirwa kugira indi myambaro Beyatriza we ntiyagurirwa yumva ntacyo bimubwiye kuko yali akiyifite.

Ahubwo icyo yali kubona bakayihira Sipesiyozu, ati: "We ni we jye ntacyo byishe." Baha abakozi amafaranga bakabona n'imisanzu twakwita imigashyamba y'abakunzi y'ubuntu byose bigana inzu nshya bubaka. Mbe ni inzu! Ni Urwanda ruzima! Byatumye ndetse inatinda kuzura. None dore hashize hafi umwaka, Bajya inama yo kujyana abana batali bajya mu rangamuntu!!!

Beyatriza akibaza uko byagenda akabibura aliko kuko al'umugabo, aramwihorera, ati: "Buliya ntabuze uko azabigenza." Koko kandi! Sebuto arakugendera no kuli Komine Nyabisindu. Aho hali umusekereteli witwaga Simpunga Yakobo. Iwabo ni mu Bunyambilili, yaje i Nyanza al'agapfubyi, bamaze kugatererana. Sinzi ukuntu kaje kugendagenda katazi aho kajya aho bukiliyeho gashyamba. Kihaga umutima kemera ibibazo byose kazajya gashyamba. Kaza kugera i Nyanza. Kihakirwa ku mucuruzi kalicara karanuma. Karemera kaba akaboyi, shebujya aliko akakareba nabi. Karabyihanganira gahora imyaka ibi hejuru y'icyo jisho gashyamba ahandi kakora. Kagira ibyago kashyamba kashyamba. Kakaba karavukanye amaraso meza cyane gahora kagira amahirwe, sinzi ukuntu abandi baherwe baje kuganiliza uwo mucuruzi, umusekereteli mu rukiko rw'Ikirenga aho i Nyanza aza kubaza ako kana akaliko. Shebujya amusobanulira ako kana kameze ngo nk'umuzimu w'umugerekanu uko kaje kamara icyumweru ku rubaraza rw'amangazini ye gatanzwe no gushyamba. rukurira akabaza ibibazo byinshi yumva kazi ubwenge. Bigeze aho, ati: "umva ntikanyogereza amashyamba na ko katiyuhagira" Yali afite n'itoyota y'umukara. Ati: "Nta n'imbaraga kagira ngo kaba kaba Sofeli. Nikaze ibilyo bizajya bimanirana kazajya kabilya. Kazarara mu gikoni niho kazajya kaba ahasigaye kakajya kagikubura. Nta kindi." Bigenda bityo. Ukagira iki? Ukagira ko yabonaga ngo yakomeza kuba agashyamba, atali akana gashyamba wareba ukaba wakita akawe. icyo gusa! Kali akana ukagira ngo karakuzwe yakomeza kuba uko kali kuliya, kalya yakawira kali ku wundi yakashyamba. Kaba aho yakomeza kubanza aza kujya yakashyamba imilimo ikomeye akivugira, ati: "Nk'uko ushobora guteragura amafaranga menshi cyangwa kwiba buli gihe ntagire icyo akumalira uyapfusha ubusa, nanjye naragatoye ndagakoresha icyo nshaka kuko kanagiye ntacyo naba mpambye nasigarana ibyanjye kagabanuraga nka ya mbeba ijya ku mutiba w'ibigoli yakomeza kugugunaho duke kugeza ubwo izabinogozu Uwo umusekereteli, ati: "Ukagabire- undi, ati: ngaha ihutane. Nikagire bwangu- Kazi ubwenge? (alikeliza. Undi aragafata arakiyegereza, aliko ntivyagaha ku mafunguro ngo batabigata ukundi) kitwa nde? Mwibalize nawe (undi ntibyamushishikaza, ati: "Nta kuntu nshobora kuza liyoberwa. Babicumbikira aho ngaho yakomeza ibyabo) Mu mataha uwo Umusekereteli, abigira nka Yezu- Ntiyakabaza ibibazo byinshi, ntiyamwinuba ngo abe yavugaga, ati: "Abambonana n'aka kababa baragira ngo iki!" Oya. Yagafashe ukuboko baragenda, mbese byose nka Yezu agilira neza za mpumyi z'i Yeriko. Ashobora kuba yarashyamba n'abandi bantu ku ruhanda nk'uko abantu bashyamba izo mpumyi bashyamba bashyamba.

Zabwiye Yezu ko zifuza kubona, arazibigilira atiliwe azicaca. Bageza imuhira akabaza neza ubugingo bwabo uko bwakagendekeye, arakazimanira cyane aliko koko wakareba ukagira, uti ni agafuku ntikazakura. Nyamara kaziraga umukeno yaragatumze atagakoresha, uko kagenda kagimbuka ali na ko yishima, we n'umugore n'abana karabaneza barakaneza. Akigisha kwandika kabifata bwangu. Iyo uzi kwandika uba waramenye no gusoma. Nojeho akigisha kwandikisha imashini, karabihisa. Kaba aho. Burumestre yakundanaga n' uwo musekereteli. Limwe amubwira kumushakira umuntu w'ubwira, w'umutima mwiza, uzi kwandikisha imashini. Amubwira ko afite akana kabizi shyashya. Ashoka amubwira aho yagakuye. Undi abimenyera aho yifuza no kukareba. Aba aliko amurangira. Karagenda gakorana umutima ukunda Leta n'igihugu. Akunda abantu agakulikiza itegeko. Simpunga agakora ataha kwa Shebuja wamubereye umubyeyi amwandikisha mu ikalita ye.

Sebuto rero agenda amusanga kuko mu buzuye na we alimo. Aramubwira, ati: "Mfite abana nshaka kujiyana mu ishuli. / Undi amubaza umubare) Ni babili: umuhungu n'umukobwa -None? None ngashaka icyemezo cy'igihe bavukiye- Ko ntakizi- Ndabiguha neza- Undi ashidikanya: urabizi neza,? (alikeliza) Mbwira rera (yakobo afata ikaramu n'urupapuro) Umuhungu Ayurugo wavutse mu w'igihumbi magana cyenda mirongo itanu n'umunani. Umukobwa Nyirakilili (undi araseka) -Ngo? -Nyirakilili -Ye! -Ndabizi ni izina lyagutangaje. Nabwiye umugore ko ntaralyumva akomera ku ijambo- Wijya ubeshya se kandi- Ni byo ye! Ni we wamwise- Birashoboka se? Namuhaye uruhusa kuko nabonye abyifuza- Ahali koko! Byemere sha- Ndabyemeye -Wanditse izina? -Nalituyeho- Yavutse nyuma y'uwambere ho amezi icyenda- Nabyo ndabona utali bubyemere- Ndabyemera- Yee! Muli kiliya gihumbi na magana na mirongo, mbese byose uretse ukwezi- Ni ukuhe? Bara nawe. Ukwacumira - Byose ndabyemeye. Hanyuma? -Ndashaka ko biga. -Tuli mu wuhe mwaka? (asa n'urakaye) Koko ubwo urambaza umwaka nk'aho ndi injiji ntawumenya cyangwa? -Wirakara! Mbese cyangwa urakare. Umva ni ko kazi kanjye ngomba kukubaza nk'uko nabaza undi wese w'ahandi waza, mwese nkabafata kimwe n'ubwo dukundana bwose- Niba al'uko mwaragatoye. Ukabaza umuntu ibibazo bimeze bityo ntimwangwane? Ngaho se nsubiza data. Ubwo hali icyo mbanshaka kugeraho- Ahali koko. Ni mu kwa nako we ni mu w'igihumbi na magana ntayobewe na mirongo itandatu z'ubu. Ubu ni na gat gatatu- Ukwezi? -Umva kandi bage! Ni ukwa mbere dawo. Byose urabeshya. Ubwo se wowe ukaba ubona ko bamaze imyaka ingahe? utabeshye. Ni jye wabirereye ndabizi. Bafite itandatu- Umugore wawe yabaye impanga rero! Si cyane. Aliko nawe ubisuzumye wasanga alibyo- Dore jye nkubwize ukuli; umuhungu wawe aragerageza kugira itanu, aliko umukobwa wawe no kuvuga ko afite ine biraruhije- Bati narabirereye! Sinzi ikindi ushaka- Iyo uvuga ko wabirereye jye sinanumva icyo ushaka kuvuga- Nanjye ngiye kukubaza dore aho wambaliye -(amuca mu jambo) Hanyuma se ibi tulimo tukazabirangiza lyali? -Humura byerekeye ibo nyine- Ibiki? -Ni ibibazo byerekeye icyanzanye-

Ngaho nkwemereye kugusubiza kimwe gisa. (Bamara akanya barebana batavuga. Undi alimyoza) Niko bimeze nta kundi byagenda wikwimyoza. Abantu baza hano nabo nabavugishije cyane bakagira ngo ahali hal'icyo mbaka cy'indishe y'ibyo ndi bubakorere- Nabanzaga- Byikuremo rero umbwire dore hali n'abandi bantegereje- Eee!!! Nyine nashakaga ko abana banjye biga- icyo ni cyo kibazo wambwiye- Nicyo- Ni cyo wansezeranyije? -Ni icyo nta kindi- Abana bawe rero, baftie imyaka mikeya cyane, cyane rwose. Nta n'umwe ukwiliye kwiga. Aho uzi imyaka ya ngombwa? -Dore cya kibazo ngiki dutareke- (aramuhakanya) Wali wacyibagiwe- Oya! Nali naki-zigamiye bilinde bikora, bihororomba- sinzabigira- Si wowe uteka kandi na biliya umbwiye nyuma y'igihe ntiwari kubigira- None se ko umbwiye ngo nakuzanira- Ubwo nibeshye. Aliko uzaba wabwiye umugore ngo abigire- Humura sinzabigira- Yee! Ikibazo? Cyihutane- Niko ye? -Ndakumva- Kujya kwiga- Aho- icya ngombwa cy'ingenzi bagomba ni ikihe ngo bumve neza Ni ubwenge- Uko ali babili rero barabufite ndabizi ureka kubaliliza ngo kuvuga "Nirefeye umwana" icyo bishaka kuvuga. Ntiwumvise- (Undi yumva ameze nk'utsinzwe) Sindabyumva- Bivuga ko mbazibwira Narabasuzumye menya ko bafite ubwenge- (undi mu mutima, ati: "Ntashye urabeshya sinkwemerera.) Ko ntali bwemere? -Urabuzwa n'iki se? Nkubwiye ukuli nkubwira amatalike nyayo. Ngaho vuga ko hal'aho ngukinze- Ndabona ntaho- Nawe rero wowe kugira aho unkinga- (yumva ararembejwe ashaka kuzana ibindi byo hilya) Halya ufite irangamuntu? -Ntayo -Waretse nkaba ali yo nguha ukazayijyana ku icyo shuli? (Yanga kwemeza biliya yabwiye) -Kuki? -Kuko ibyo bindi binyuranye n'amategeko. Umwana ashobora gufata ishuli atali mu nsi y'inyaka itandatu kandi atali hejuru y'ilindwi. Ubundi se, urashaka cyemezo bwokoki? Ni icyemezo ko abana bafite itandatu cyangwa ni icyemezo gusa ko ali twe twaguhaye uburenganzira burakuja no abana bawe haliya ubashakira- Ni icyemezo ko bafite itandatu -Nyuma se? -Nyuma se iki? Waretse nkaguhaha irangamuntu ukazigeragereza- Hose wandike ibipfuye? Oya! Ibili byo- Ntibakwemerera rero kuko basanga batagejeje ku myaka yifuzwa- Ikindi ushaka kindi ni ikihe? -Ntacyo ni kiliya nakubajije kuva kare- Gituma ushaka icyemezo kibeshya! -Koko -Sinibaza rero impamvu yatuma utajyana icyemezo nyacyo- Mbese ngaho gyimpe -amuhereza intoki) Ahubwo da! Kora aha (azikoramo yanga)- Ndetse simba nzikozemo- Ubwo hali impamvu. Siniliwe nkubwira ngo ubimbabaliremo. Ntaho uzampungira kandi nanjye ntaho nzaguhungira. Ubundi ndaguhaha irangamuntu yawe ndetse n'iy'umugore. (Afanya vuba vuba) Reka nagusomere wumve ko hali uko nibeshye (arasoma) Si uko? -Byaba ibyo da! Ko nta cyo nkyongeyeho se. Ni icyemezo nashakaga none ndakibonye- -Hali ikindi? Ntacyo. Ahubwo noneho nibinzambira nzakumenyeshye ugire impuhwe n'ibambe. (amuha umukono) Mwilirweho kandi- Yego niko bigenda ntabwo narengera hagati haciyemo umugozi munini cyane hatwo ntaruhira kurohama ngo ndacyasingira- Mubeho -Yego." Aragenda aliko asanga akazi ka Leta aho kava kakajya gakomeye. Kubona bal'inshuti magara aliko bimugendekera kuliya. Undi asigara akorera abandi mu nzira itanyuranyije n'iyoyanyujijemo Sebuto. Yumva asanzwe yangiwe kubahiliza amategeko ya Leta nta cyo byaba bimutwaye.

Sebuto ageze imuhira abitekerereza umugore ngo ibi n'ibi, amubwira uko byagenze. Undi na we biramutangaza gusa ababazwa n'uko abana be batakibonye ishuli.

Nta mugayo nabo barabyihutana cyane ukaba wagira ngo ni bo bumvise akamaro ko kujyana umwana mu ishuli kurusha abandi, ko bazi ko cyane cyane al'ukugira ngo igice kinini kibe cyamenya gusoma no kwandika kuko bifasha bikarengera ahanini kandi ko mashuli makuru menshi, tugira noneho byibuze bakamenya biliya. Baranabahata kujyayo kuko batabivuze na none nta n'umwe babona, aliko se kandi banaje ali benshi na bwo ntibabona aho bajya ku bw'amashuli n'abalimu bikunda kubura.

Aliho mu gitondo yaragiye, abikoza umwalimu mukuru, bishyira kera bitali kera cyane, aramwemerera. Abategetsu ntibahwana ku bw'ibikobwa n'ibitekerezo. Ay'ubusa Nyirakilili yimenyera ubwenge ahasigaye arahatana. Beyatriza yishimira icyali cyazimiye kibonetse.

Bakoresha amafaranga yabo nyine bahaha ikitava mu buhinzi. Mvuge ntyo kuko batacuruzaga cyangwa ngo borore.

Hashize andi mezi makeya yaba nk'atandatu -Ubwo ni mu kwa gatatu muli mirongo itandatu na gatatu- Umugore araramukwa. Bavuga ngo iki! Noneho nta byo kulya nk'iby'i Burundi afite. Kandi simfite n'amafaranga, umugabo nta byo kulya afite byo kumuha birenze, byo hejuru. Ubwe alivugira, ati: "Namenye kuzigama." Ubwo aranazigamye. Aliko ibyali byo byose kuko ak'ibuzungu kamugezemo, kandi ngo akaba yamenye kuzigamiliya, anyuzamo akamuha amata n'inyama dore ko batuliye amata alyoshya yanyuze mu byuma, byibuze gatatu mu cyumweru. Ukwa kane kuragera, kugera hagati na hagati. Arakomererwa cyane, yaba ahagaze agasukumirwa aho ali gutera intambwe ajya imbere cyangwa inyuma bimuli habi. Umugabo agahora amubwira, ati: "Umbabalire mfite byinshi nkora mu iyi minsi sinkiboneka." Umugore nawe yareba, agasanga koko ngo inzu iramugondamiye ku bulyo ataboneka! Umugore asubira ibwana ugasanga aho ali hose ameze nk'umuba w'inkwa n'ikimwira gihoboba areba atabasha kucyikiza hafi no guta urukonda. Akaba yararahiye kuzakura umwana ku ibere atalyikuyeho. Ubwo Uzarama akaba akinaliliho akiliguguna. Aliko ibyo byose abyerose, abitwike re ndetse abigerekeho amabuye, akururuke ngo hatwaga abana bataburara. Umubyeyi yifatira agatebo n'agafuni ajya gukura. Nta mufasha, ~~nta~~ nta ki. Uwo mugongo se! Arangije arabirongo. Ageze imuhira aratura afata ikivomesho. Amazi ayagejeje aho asanga nta nkwi. Kwasa kimwe mu biti bizubaka cyangwa mu bimeze nabi bitazubaka bimuba kure kuko nta ruhusa. Kandi ~~nta~~ uretse n'ibyo na byo bilikaliye ku muntu umeze kuliya twabonye. Atora umuhoro ndetse n'imigozi hafi no gutwara n'ingata byose byo kugirango abe yakunguka igihe. Igihuru aracyulira, aragisega yewe nka twa tunyamaswa. Agatema neza ngo atirema uruguma. Alitonda aragwiza, arahambira arataha: yahambiliyemo na wa muhoro. Agezeyo awukuramo awusubiza aho ubikwa. Ntashyitse hasi ntagize ate, ni mu ma saa munani, ati:

"Ilyavuzwe liratashye. Mama yambwiraga ko ahora aduhangayikiye nkamutera ibyatsi none ndabibona abana bali bundye." Atekereje gushyira inkono ku ziko umwana, ati: "Ndabaza" Ubwo ata amalira ngo akabere mama. Amwá-rengagiza umwanya reka sinakubwira umwana akomeza umutsi yongeza umurego aralira cyane. Ajya mu kimuga ayora ibishyimbo arabitora. Ashatse gushyira ku mashyiga yibuka ko inkono itogeje; Amakubise mu ziko asanga nta muliro. Bihuza n'uko uwo munsu abana bongeye gufunga. Baza bamubwira ubusabusa ntiyabwumva. Ayurugo nta no guhindura inyambaro ajya kurahura. Yibaza icyatuma akomeza kwibabaliwa umwana kiramuyobera. Ashatse kwicara ngo amuhe akabere biramunanira ku mpamvu z'umunaniro w'imilimo myinshi n'izindi nk'izo zawutera. Yumva ingingo zirakenyagulika ububoko yumva bwananutse. Agize Imana abona ageze hasi. Umwana alimataho maze aramwitondera aramuguguna. Beyatriza yumva ahuhutwa aliko, ati: "Igugunire mwana wanjye ahali ntiwazangira nk'uyu muruho unyunguta maraso ukansigira ukubaga nkifasha." Umwana arambiwe aralirekura. Akangira ubwo yiteganyaga nk'agahene, akina n'abandi bishimishije. Araza akurubana nyina ngo nahaguruke. Amuhagarara ku bibero aramunyukanyuka yewe amubuza ubulyo. Beyatriza ku gice kimwe yumva biramunejeje ku kindi yumva agilirwa nabi. Agerageje guhaguruka ngo amuhunge yumva agize isereli nk'uwishwe n'imyumbati. Umwana agejeje umuliro aho ajya no kuwufatisha. Inkono irozwa ijyaho. Yegerereza abana inkwi baracana. Nyamara no kwicara ako yumva nabyo ntibimunogeye. Yegura agafuni ajyabura ahagaze mu nsi y'urugo ngo arahingira. Aradondaguza byagera ho akazamuka kongeramo amazi, kubaha izindi nkwi no kugenzura ko bacana. Bakonderanya bamwe bakabwira agasakuza abacekesha. Bwagorobye amazi menshi yo koga. Sebuto ali he? Ngo iyubaka iyaramugose liramwihalira. Arumva ngo kuzuzura inzuye bimurutiye ibindi byose. Aza gutaha abwira Beyatriza ngo amuzanire amazi yoga. Se ayiteruliye byamuruma he? Kuyishyuhiliza byo ntiyabigira umugore atabashije nk'uko! Undi amugabanyilizaho? Asigaye akora uko ashoboye yuhagira umwana, amurangije yumva nta tubaraga asigaranye, atali bubone izo kwiyuhagira. Alihangana aroga. Batora imvugo ibatandukanya n'abandi bese, imvugo y'abumva bakundanye. Barangije kulya Beyatriza yumva aralibwa hafi no guta amalira, Sebuto, ati: "Reka wisabaganye shahu urumva ufite agatima- Agatima kameze gate? Ako ggerereka ku wo umuntu agira ni akavuga iki? Ni kamwe umugore arusha undi utali ku mutiba- Winabikinisha koko ntacyo mbuze ndi ku mitiba. Cyangwa hal'ukurusha umutiba w'inda sinduzi undusha umudigi- None se wa hene we ntubeshye. Nakuzilitse ku matovu shahu uliteganyaga maze, ukikoza mu kirere ukagaruka ukazura umugara hafi no kunsekura- Se utakwifuza kugusekura ni nde? Urakina n'imyenge y'inzu nka Nyagakecuru- Ko nkubaza ntunsubize ahubwo ukajya mu bindi. Cyangwa jye sindi Nyagakecuru- Nanjye ni byo mbara nyine."

Komezera rero hakomeje data na mama bo batagarukiye mu nzira bageze iyo bajyaga- Niko twabisanze- Ufite iyo ajya aragenda kandi niba iyo nzira winayifuzaga nzayigushyiramo vuba aha utabimbajije. Byaravuzwe! Uwo mwifuto n'amatsiko usigaranye byagukoma hasi nubwo uvuga ko ukuze- -Ntacyapfaga- #Yee! Se wowe wakwanga umugore uguguna igupfa ukazazana uligenza ate? -Napfaga kutaba ulimira- Ni ko wal'ubizi. Wanga umugore uguguna igupfa ukazana ulimira nilyo tegeko navuga nshinga, nilyo yibukiro lya mbere umusore yibandaho arambagiza kuko ubusanzwe ushatse umukobwa uhuje n'imico wifuza ko agira ntiwabona n'umwe. Ni ugutomboza no gutomboza- Ibyo ndabizi. Natwe dushobora kuvuga, duti: "Ubenga umugabo ukomba isahani ukazana uyimira bunguli." Aho rero ntimugasubire kwibeshya mutuvuga kuliya mushaka kudusebya gusa. Ugenzura umukobwa ushaka gusaba we atakugenzaho ijisho? Imangalike rero ngo umurambagiza atakurambagiza, Tubijyamo da! N'ubwo dukunda kwibeshya ugasanga duhebeba duti: "Iyo nza kulivundura mba narakuroye neza, ntuba unyishe utya nk'agahu k'imbwa wajugunya aho ushaka kuko nta kamaro." -Aho niha nshaka; tubarusha kureba rero- wimaramo umwuka (Sekoko aravuga al'uwuhe?) Ntimuturusha ahubwo muragerageza. Tureba kurusha injangwe nijoro aliko se kandi ku bwo gutinya kugumirwa tugakulikiza biliya bya ruguru tugapfa kwemera -Ni aho rero. Erega noneho ndumva mujya mwifuza ko tutamenya kureba neza ngo ababi bonyine batagwamo ahubwo babe bavangitiranya n'abeza! -Se iyo uvuga umwiza uba ushaka kuvuga iki? -Mba nshaka kuvuga utamaze nkawe. Hakiya haruguru wahavuze ukuki koko. Narebye nabi ndakuzana wowe umeze utyo- Meze nte? -Unapfuye nabi byo kutimenyaho na gato. Byirengagize wiyereke uko utali. Uli gito urutwa n'inkingi cyangwa umwanzi gica. Ul'umupfu imbeba yagutwara umurwi. Ulicaye nk'urwashyiki-liye, guhinga byajya guteka neza reka (alimoza azunguza umutwe) Dore mperuka ibilyo bihumura bikazanisha utuzi mu kanywa bigikorwa na Sipesiyoza. N'uwo wakuruhiraga aliko wasanga umutuka ukankama ngo uramugira inama ukagira uti na kenshi wowe hal'uko wimereye. Ntazi ubwenge ashima ubwe. Seiyo utambona wali kumera ute? Erega iyi sega imeze kwa kundi uyizi nawe! Shahu we ushatse nabi ntaharuza! -Nshimagize rero. Niba ali ibyo wowe uli mukuru w'inyanjwa- Ntubeshye di. Nongeye gushaka wenda nabura icyo mutanika. Nakubakiye inzu nguterera urutoki. Ntibigukange al'iyi nzu wayivamo cyangwa kuko nkuzi agafataho igi igice (Basekera icyalimwe n'utabishaka akabyihata. Beyatriza aliko agira ibitwenge nya bitwenge) -Keretse ucishijemo umugezi utambukwa. Naho ubundi ali nk'ihisika nagitera umugeli nkashyiramo icyanzu nkaza ngusanga (Noneho na Sebuto ibitwenge biraza) -Erega wanyirukanana n'iyi hene yanjye naba mbanamo nayo! Umugore gito agutalira aguseguye- Se wowe wabanamo n'ihene ussize ushaka kugera ku ki? Nayikura wakwanga nkajya iwacu- Ashyu! Waba unkoreye. Waba umpimye se? Icyi mbere naba ngutotse. Ikindi iliya milimo yanjye naba nyisangiza- (Ashigukira hejuru)

Eh! Ugize ngo? -Iliya milima ya... yacu ma! -Ahubwo da! nagize ngo urasha-
ka kuvuga ko nta mugabane wanjye uliho, ko ntatwerereye amafaranga ku
bulyo uzi nawe (arahigima) wirondogora jya uvuga nka ya suka yabigushyi-
kilije- Nakwemera nkaba cyangwa nkitwax ihene aliko ibyanjye natanze
bidapfuye agashinyaguro- Ego maye (amukoraku matama) Mbe sherie)
-Karame- Ngo habaho kuzinga umugore da! Ibyo hal'ubikuvugiye? "Nakwemera
ukaba iyo hene" Ufite kugereranya ukwizera." icyo kiganiro kiba kirekire.
Ndetse ni kigufi cy'abitwango baranezerewe, banyumvamo urukundo, bumva
bombi barabaye umugozi udacika. Beyatriza abikaramo cyane nyamara
yumva mu nda bicika.

Bukeye arakomererwa. Yilirwa agaragulika aho ku mbuga. Bimukome-
reye atuma kuli Butitaweho ngo arebe uwo atuma kuli Sipesiyoza. Undi nti-
yagira uwo areba wundi yigirayo. Na Mukamihigo abyumvaho. Butitaweho
agezeyo asanga Kabibi nta uhali, hali abasigaye bandi. Abaza aho Sipesiyoza
yaba bamubwira ko ajya abababalira akaharara akajoro kamwe aliko nabwo
atahiliwe. Bavuga ko amaze noneho iminsi ibili ataharunguruka. Bamubajije
icyo yamushakiraga, ati: "Ni Beyatriza wali wamuntumye. Ntiyambuliye
icyo amushakira, aliko kuko nzi ubwenge, nabonye ali ku nda ahali
aragira ngo adapfa batabonanye. Ntibilirwa bamubaza aho Sebuto yaba kuko
babona ubusanzwe ko umugabo agomba kuba hafi. y'umugore we utwite.
Nyamara yibubakiraga inzu: umenya imubabaje cyane yo itinyuka gutuma
akora ibitandukanye na biliya. Bahita bamanuka, Mukarukaka na Butitaweho.
Bagezeyo bahasanga Mukamihigo. Mukarukaka ashoka agira icyo amenya.
Abikojeje Mukamihigo amusubiza ko yali yabitaruye kare abura umufasha.
Ababyeyi bagira ubugiro! Babonye uko yigoronzora agaragulika aho ku mbuga
bamenya neza ko igihe cyageze. Baheza Butitaweho undi bamwibetana mu
nzu uko ali babili. Abana nabo basigara hanze. Hashize akanya Butitaweho
yumva umuntu yiruhutsa cyane, amenya ko ibintu byatunganye mu mutima
ati: "Imana irakarama." Sebuto ali he? Atyaye mu by'ubwubatsi. Kumubwira
ko umugore yagejeje igihe ntacyo byali binamaze kuko n'uwali uhali
atali asugugulitse. Yali umugabo kandi ntacyo yabibafashijemo. Bagiye
kumubwira bisa n'ibimutangaza. Arasamuka asanga bakuhagiye, bakambitse
ali Mukamihigo ugakikiye. Sebuto nawe afata ako kana k'agahungu mu ntoki.
Aza kukamusubiza yihutira umugi. Ahaha amata n'inyama zo mu bikombe
n'izisanzwe. Yali aharekejwe na Butitaweho. Baragaruka kuko nta kindi
kigurwa cyali gisigaye; ibirunga byali bihali ndetse n'isukali. Bamuha
inyama zo mu bikombe azilya bamushakira igikama cya rutuku ibyacyo
byagaragijwe n'abagore ku ruhande rwabo. Nibo bakuye ayo masaka kwa
Butitaweho. Kiza kuboneka bateramo sukali baramuha. Yumva amereye nema
cyane ahasigaye bagerageza ibya nijoro. Inda yaramuliye ata umutwe asiga-
ra atekereza k'ibyo byago aliho. None arawugaruye, arangaguza amaso abura
mwene nyina.

Abwira Butitaweho, ati: "Nkubaze." Amubaza aho yamutumye undi amubwira ko atal'inkuru malirano, ko yigiliyeyo. Ati: "Bampakaniye rwose, ngo ntahaheruka." Undi arumirwa, ati: "Niko kuva inda imwe kw'ubu". Sebuto abwira abali aho, ati: "Bantu bakili abanjye ndabashimye ahasigaye inzoga nishya nzababwira. Nsubiye ku kazi kanjye." Butitaweho nawe aza kugenda amukulikiye agiye kumufasha. Hasigara abagore. Nabo bazasezera. Beyatriza alihangana arabaherekeza. Bombi arabashima ku gitifu cye. Bagenda batekereza bati: "Uliya mugore yaragashize! Arahembwa ku bulyo utabikeka." Abwira Mukamihigo ngo aze kumushimira cyane Butitaweho Abasezeraho aragaruka. Ajya kwigicalira imuhira. Ubwana buramushengerera. Yibazaga kubintu byinshi cyane byerekeye umugabo n'inzu ye byose, ati: "uko bimeze kose Sebuto arashaka kunkiza aka kazu.

Nijoro balyanye Sebuto, ati: "Kaliya kana nako uzakite kuko ntigeze nkagufasha." Beyatriza arabyemera. Abitekerezaho ku giti cye, ati: "Ndi iBurundi nalyaga byiza n'abana bikaba uko ngashoka niezra ko bazakura. Ukuntu nahembwaga byonyine byatumaga nizera ko n'akana kazamererwa neza. None ubu simpamya ubuzima bw'ako kana kanjye... Ikindi kandi ukuntu numva ntonakara umubili wose, nta akagufu nta ki, ndabona nshobora kuzabura n'ako guhingira kaliya kana kanaramutse kisumbuyeho. Iyi nda yankukiyemo rwose. Uwabyara ebyili cyangwa eshatu nk'iyi hababwa. Hbanza ahasigaye haba ah'Imana dufatanyije." Alisinzilira. Mu gitondo babyuka, ati: "Singiye kwiketsha agaciro umugabo wanjye anshubiliye umuhungu ni NAHIMANA." Abibwira umugabo undi, ati: "Nibyo rwose ubanza yaragushegeshe." Beyatriza akomeza kuruhuka, Sebuto asugira ku mulimo bapatanye.

Bukeye Sebuto abwira umugore, ati: "Halya ngo kuki ejo utakoze- Undi, ati: "Uyobewe ko ngomba kuruhuka nk'uko bisanzwe mu kinyarwanda? Ego maye ni uko da! Halya ni pimini ingahe? Ni ukuvuga ko utabizi se ra! Ararara! Sinkubujije. Ntumbujije kandi mbona ubirwanya. Ni iminsi umunani ye- Aliko mbere yo kwita (undi agwira mu kantu abura icyo asubiza) wararuhutse uwaruhutse cyane nk'uko abishaka yagiye mu mva keretse niba ali nacyo wishakira. Naho ubundi imilimo niyose ikabaganye uce akalimo amata azakunga." Aligendera. Umugore nabyo bimumena umutwe yibaza niba umugabo ashaka gufashwa inzu biramuyobera kuko undi mulimo al'uguhinga kandi ihinga likaba litali lyarenga. Arabicumbikira arabyihorera. Umugabo akajya amubwira, ati: "Jya wilirwa wegetse ibondo hasi ngo ibi n'ibi." Umugore arembye afata imilimo hashize indi minsi ibili.

Hashize ukwezi ubwo abana barasubiye kwiga, ya nzu iba iruzuye. Inzu ki! Nini cyane ishakajwe amabati. Ifite ibyumba bitandatu: icy'uruganiliro, icy'abana, icyabo ndetse n'icyo kuliramo. Hakaba icy'ibintu n'ikindi rero ngo cya rujerefu kili aho gusa. Ibintu babyimuliramo, aliko Beyatriza akumva akinaniwe, uruhembo rwarabaye ur'igihe gito cyane. Baboneraho n'impamvu yo kumanika ya mafoto yabo bali barahunitse. Ibisanduku bali baragerekeranyije bilisanzura kimwe ukwacyo ikindi ukwacyo bibona umwuka bihumeka.

Kera kabaye babona Sipesiyozza nguwo arabungurutse. Beyatriza asa n'ukubiswe n'inkuba. Bararamukanya aranamuzimanira nk'uko bisanzwe aliko akamwreba cyane ngo ahali yaba yibeshye.

Asanga ni we. Aza kumubwira, ati: "Bimpe neza humura Sebuto ntahali. Umaze iminsi he ra? Cyangwa uvuye he? Mvuye imuhira. Wali waragannye he? Nali naratembereye- Ahaa! Siniliwe nkubaza aho wali waratemberereye kuko abo wali waragendereye mbaruzi- (aramukangara) None se? Iyoroshye se nyine mwana w'i Rwanda. Menya ko no kumara umunota ntakubona biashavuza. Ushobora kwanga kubyemera aliko ni ko bimeze kandi s'ubwa mbere mbikubwira ndetse si n'ubwanyuma. Nzahora mbigusubiliramo. Bakubaliye ibyanjye? -Barambwiye- Wabitekerejeho iki? ~~Barambwiye~~ Aho ntiwanagize ngo barakubeshya- Umva kandi ra! Noneho naje hano al'ukubura aho njya- Eh! Ni byo. Rwose kubeshya ni kubi, numvise mbabaye- Ubabaye? -Ni ukuli narababaye- (Undi arahigima) Ni koko. Erega umutima muhanano ntiwuzura igituza. Itulize ndakuzi. Narakugeregeje ndakugoragoza uranania. Unkorera imilimo neza tukili i Burundi aliko gusambana nkayobárwa icyo wabiguze mbe yemwe al'iki? Nshaka kugukiza. None dore ~~imvizi~~ inyiturano. Nali ngiye gufata utanahali. Ubwo se bali kuzabikubalira ukagira ngo ni byo cyangwa ngo barakubeshya?

Umuntu wese agira icyo aharanira. Nawe ujya kurongora, wal'ufite icyo ugamiye imbere kandi wigemeje (avuga buhoro) nk'icyo mbese - (undi bimunyira mu gutwi ashengukira imbere) Shyiraho urugi mukobwa mwiza woye kunyumva nk'aho mbwira umwana w'undi- Waretse kumpana kulya inyama ukampana gufata kubijumba ra? Byo byangwa nabi. Biliya uvuga ngo urampana nta kibi kilimo. Ahubwo mpugira kumva ako kajwi ubivugamo nkumva nezerawe, na byo bikomeza nk'uko biliya umpana binyura. Muli make, biliya nyine, na kuliya kumpana binogera kimwe cyangwa bikambihira kimwe nk'uko ushobora kuba uzi ikinyarwanda n'igifaransa umuntu akakubwira ikintu gisetsa mu izo ndimi uko ali ebykili. Kizagusetse kimwe yabifu ga mu gifaransa cyangwa mu kinyarwanda. Uzatatamura useke mu rugero rumwe kandi se nikiramuka kikurakaje cyangwa kikubabaje, byose bizaba muli gahunda imwe. Ingezo ntizatandukana. -Ndumvise- Naho wa... Mbese reka turate- Ndate ibyo nkunda nawe urate ububyeyi bwawe, unsobanulire icyalicyo numve Byose ni uguta igihe- Kandi ubwo ntabwo wamenya ko nkomeje -Nta gisobanurwa kiliya nka haliya. Ububyeyi si ikintu gifatika. Nta buso nta muze-nguruko nta ki. Nta bunini nta buto. Nta n'ibara bugira. Bali aho gusa kandi n'igihingwa ngo ubwongere. Ni ibibuzamo wabyaye ukumva ukunze ukuvuye mu mara (ukamuba hafi muli gihe yaba yarakuruhije cyangwa atarabikugiliye, yaba yaragututse cyangwa yaragukubise... Ukamwemera uko ali yaba imfura yaba igisambo, yaba umunyabwira cyangwa se umunebwe, muremure cyangwa mugufi; mwiza cyangwa mubi...) Urukundo rutarobanura se nirukundo ki? Ntakibivuga. Umutwe wanjye umenekeye iki? Rwose jye reka nkubwire- Si bwo bwa mbere umbalira- Iyo nza kuba umwana w'undi ahaa!! Tekereza aho uba uli- Mba ndi ahandi hatali hano- Nkubwire iki? -Aliko mbonye akana ali keza nakabera umubyeyi da! -Umva! Umeze nka wa wundi uvuga ngo ino ndilimbo ni mbi kandi ali iy'Imana. Nta mwana waba uwawe ngo ubone ali mubi. Ntibishoboka.

Uramukunda yaba igisambo cyangwa imfura mbese nk'uko nigeze kubikubwara ndumva mbifukiye amatsiko- Keretse niba ugira ngo ndakubeshya. N'undi wese uzabaza niko azakubwira (ako kanya Sebuto abafaraje. Avuye he? Amaze iminsi agenda atagiye guhinga cyangwa kubaka kandi akaza adasinze. Ko aba atagiye kunywa aba yagiye he? Kuzerera ahali. Bararamukanya)- Nimukomeze kuvuga ibyo mwavugaga- Sipesiyoza nakubalire) uwo ni Beyatriza) -Erega ni nko ku cyumwere gishize nahuye n'umuhungu (Beyatriza n'ishyushyu lyabo batavuzeho) Uramuzu se? (Sipesiyoza aseka umutwe wubitse ku maguru) -Sebuto: Ceceka se nyine jya ubanza wumve. Yego rata (asubiramo) Aho? -Dukomeza kuvuga utuntu twinshi- twinshi... twinshi cyane. Mbana byaba ibyo gusa nka rwa ruyuzi rukururumba habe kugira igihaza. Musezeraho. Musezeyeho arampagalika. Nti: "Ese ni iki watsinze utabasha gucisha? -Ati ndashaka ko...ko twazashyingiranywa. "Numva ntacyo bimwiye ndetse ndamurakalira ndamubwira, nti: "Nali ngiye ni ibili bulibwe bishyuhaguzwa nyine by'aka kanya, none ngo ibi n'ibi." Arambwira, ati: "Rwose ibyo sinabishobora kandi nagushakaho biliya- Nti: wijya utsinda sinzi amarenga jya werura- Ati: bya bindi nyine nakubwiye." Noneho ndarakara ndagenda. Arankulikira, ati: "Erega ni bimwe byitonderwa nakubwiye." Ahasigaye ndumirwa ndamureba. Ageze aho ati: "Gushyingiranwa Sipesiyo mbali nakubwiye! -Nti: nawe urarushya. Nkubwire ko ntazi amarenga kandi abe aliyo unjyanamo- Ati: keretse niba mbere utali wabyumvise da! Ati ngilira unyumve unyumvire nashakaga kubana nawe." Ndamubeshya nti: "Nzagusubiza." None nimumpe akanama (Beyatriza yanga gusubiza mbere ya mugabo we aliko noneho amenya impamvu y'ibyo bali baganiliye mbere Sebuto afaraza n'amatsiko yahavuzwe none akabona ko Sipesiyoza yaba ashaka kuzirebera) -Sebuto: jye ku giti cyanjye emerera umunyarwanda mubane-

-Sipesiyoza: Beyatriza wowe urabivugaho iki? -(yitekerere- sha ubusa kandi yabonye igisubizo kare hashira umwanya) jye mwana ntakubeshye, nsanga iby'urugo ubashoboye. icya mbere ntuba gito nko gutanga inzoga cyangwa ibilyo ubiha uje ugusanga. Ibyo bizatuma abantu bakunda kuza iwawe. Abazaba bashonje bazaza. Waba ukize waba ukennye bakabona mbese abashaka imitima myiza baza iwawe, nta cyababuza kuza. Ndetse uzabu ukennye bazaza kugusura. Wabonye nkenya mbura abansura? Oya -Ntibanamfashije se? Baragufashije -Kwalimpakwaho se? Ngo ntazabatwara iki cyangwa ngo mbime iki? Ntacyo- Aliko bese twabafashe nk'abanywanyi tugarukirwa na biliya byiza. Ikindi; uli mwiza (araseka) Ni byo singucenga. Mkabanga ngaka "ubwo bwiza buzakurura abasore iwawe." Noneho bazahagera, bihuze n'ubwo buntu usange bibaye ipata. Ubone abantu baraza babisikana ubutitsa. Ibi uko ali bibili: UBUNTU n'UBWIZA noneho bizuzuzwe neza n'iki? No kudasambana. Aho byaba bigukomereye nkulikije uko nkuzi. Nubyilinda bazajya baza (abasore) ali byo bibazanye. Babibure bihere ijisho, lihage nilirangiza bashake kugenda batangirwe n'iyi nzoga uzabaha (kuko ugira ubuntu) ubwo abandi babe begera irembo.

Ukwo kutaba gito kujyana akenshi no kuvuga neza ni kwo kw'ingenzi. Ubwo ng'ubwo urugo rwawe ruzaba rufite UMUBANO. Uzi ko gukora urutse ko ubyirengagiza. Ujya unamenya kwihangana. Urugero: ubukene wihanganiye usigaye imuhira wenyine so ali wowe ahanze amaso. Uzagira umubano kandi ukore wihanganira ibizazane byose by'urugo. Ni ibyo nta kindi cy'epfo cya ruguru gishobora urugo. Naho kuba bwiza abupfuye ubusa nka ka gahu k'imbwa si byiza. Mwitabe arakwifuza (Bose ntihagira usubira kuvuga. Sebuto atangazwa na biliya umugore we avuze, ati: "Nyamara uyu yali umugore.") -Sebuto: Beyatrisa yabivuze- Beyatrisa: ndetse gira ujye kumubwira none aha- Sebuto: aliko wa kagore we! Umva ibyo biraha byanduje amazi meza yo haruguru. Uwabaye ko ali we ubanda urugi yoooo! (avuga buhoro) Nako ngo urambagiza n'urambagizwa bose baragenzurana. Nibyo. Si nabyo byaba byo. Kandi n'iyi byaba byo umusore niwe ujya agira ijamba lya nyuma- Beyatrisa: litavuguruzwa n'umukobwa? Ushaka kugayisha icyo umugore avuze nyamara ali byo. Umukobwa ni we ufite ilya nyuma. Urumva rata Sipesiyo? Ndumva -Sebuto ashaka kumubwira ko ashobora kumubuza kuvuga urutse no kudashaka kubyumva, ati: "Keretse twihetereye tugasubiranamo dutyo." Ibyo bimuhezamo amara umwanya) Ni byo da! Wumvise Sipesiyo? -Numvise -Ubigenze uko jye ngiye gutemera baze kukurenza irembo." Noneho ajya guhunahuna akayoga mu mahoteli. Beyatrisa abwira umu uwo basigaranye, ati: "Uramenye rwose ntushake kuba igishubaziko. Immana igira n'amaboko. Wali nsi ko utazavugishwa mu nzira nk'izo. Wakwigira utyo nyabusa ngo ni uko ababyeyi batakiliho. Tekereza di- Ndabyumva, aliko nta raha mbifitiye- Se ni nde? -Ni Habiyakare- Mwene Samusure- Ngaho wambaza- S'umwe wali aha ataha avuze igice cy'ijambo- w'igikora utega winga- Yee! Ulyaz' rero nkubwiye ibye, watembagazwa n'ibitwenge. Se yarapfuye hasigara nyina, we, mukuru we na mushikiwabo. Abo babili banyuma bafite ingo. We rero na mukuru we bakanyaga nyina, baramwihererana bamugira urwondo bamwica rwa nyamunya-gwa. Mushiki wabo agatura hakulya y'i Nyamagana aliko hafi. Bamukuza hasi no hejuru bamubuza amajyo n'amavo karaba.. Buligihe bakamwiba. Ejo bundi si kera cyane baragenda bapfumura inzu barasahura pe! pe! pe! Baranura bamushyira hanze. Urutoki baragabana imilima iki byose bagabamo kabili. Baramwiba hafi no gutwara uruskyo babura uko barugabamo kabili. rufite ingasire. Uwo mukuru hejuru ye hali abana bane bese barapfa. Hasi ye rero hali batatu harokokamo abo babili bandi aliko Habiyakare akaba mukuru kuli mushikiwe (Sipesiyoza aratangara) Byoye kugutangaza. Uwo mukuru yarongoye akulikirana na wa mukobwa nk'aho hakulikiyeho umusore. Ndi bukubwira impamvu. Se abasigira iminani ihagiye baragaya nti bemera, ntibabyerura. Bararengagiza aliko nyina yaba abize icyo ababwira bakayavunirami ibiti. Arabikenga arabyihorera. Hashize iminsi bakora biliya bya ruguru ngo bongere ibyabo. Baranagaruka akazu ke baragashu-mika. Iyo atagira abakristu ngo bamwubakire ntiyali kuzawuva. Baramuhingira. Abo basore baza kwibwira ntibongera kumutwikira.

Bakisahulira aliko noneho bakamusigira utwo azajya alya nka limwe mu munsu ngo turame, tukongerwa n'utwo wa mugore amutuye. Igitangaza uwo mukecuru yali akibakunda. Akababwira, ati: "Ntimureba ibyo munkoreye? Ndabareka. Mumenye ko ibi byose ali nko kunyagaza. Sinshaka gushihana namwe ngo tulyane hatohazavugwe jye ngo binturukaho. Nzapfe koko naho haramye ibikobwa byiza hasigare intero, hasigare umugani! "Rwose uwo mukecuru rmy yatanze urugero ali mu buranga ali no mu bwiza. Twaramu-singizaga mu ndilimbo zimwe zigorora amajwi no mu mbyino. Ugasanga hose ni amazina ye gusa. Yali igitego kandi n'ubu atanga urugero mu bakuze. Uwo mukecuru uwali we wese yamutangalira. Hose kandi muli byose ntameze nk'abandi; arabahiga. Hose ubu hasigaye havugwa kuvuma, aliko we, ati: "Nkazivumira umwana ndakavumwa n'Imana! N'aho rero agakecuru kabonetse kose ntikahatinyuka. Reba ibyo bamukoreye kandi atinyuke avuge biliya. Umukobwa we agacishamo akamuzanira akunyu, utuvuta two kwibobeza n'andi akuze yo kurunga. Yali akili n'agakumi aliko aremera imilimbo ayifasha hasi yikorera n'agakono aramuzanira. Yakarwa bya gikene. Umukecuru amwereka akamuga k'udusaka yaba amamera cyangwa amakoma ni amwe kuli bo. Araskya arashigisha. Aherejeho umukecuru undi, ati: "Nta mwana ucika iwabo. Ntanacika kuli nyina akulikiye iki? Ububyeyi. Narakwinigiye utuma ndaza agashumi mu nda n'ubwo nibuka neza ko bigeze gusaza mbura akandi kamfata nasama kimwe n'abana ali bo mwe. Genda uko nakwinigiye abe ali ko uzinigira abawe. Nka mwe abakobwa nta wilirwa ameneka umutwe. Mugeraho mukabyibonera ubwanyu, mukibuka ko ibyo mwabwiwe ali byo. Asomaho aramusubiza. Iyo yahishije nk'akarwa atumira abo basore bakaba ali bo bagategeka. Mu dutsina tubili bamusigiye aza gukuramo gakeya. Baraza hamwe n'abandi bavumbyi. Baranywa basiga ako bali bwih-rerane. Bakaganiliraho n'uko basoma birenza (n'ibilyo. Umukecuru, ati: "Narabareze ndabakuza. Muhabwa iminani mwiyongeza indi. Gusa mbasebye ko n'ibyo mwankoreye byose ubwo nzaba nageze ikuzimu mwoye kuzabigilira abandi. icyo ibyaye ntibura kukiligata sintinya kubibabwira ngo ni uko mushobora kunterera mukandenza hanze. Nta rutugu rukura ngo rusumbe ijo-si ndabivuze. Narabemeye ntemera uko muli." Habiyakare uliya aba ali we umusubiza, ati: "Erega tubyica tubizi." Umukecuru, ati: ni aho rero mwazaba munkoreye." Baza gutaha. Nanone Habiyakare uliya aza kubwira umukecuru we, ati: "Ngusabye kuziyunga na mama- Undi, ati: aho uhavuze ukuli. Nabitekerejeho ubu nali nteze kubikubwira nanjye. Nkazitirwa no kugira ngo utagira uti umukenya yishe ubumwe- (undi aramucecekesha) Have hatagira ukumva. Ubumwe bulyalya, bugomà, bugilira cyangwa buli mu nama yo kugilira nabi bamwe. Dore twasahuye hafi no kwica; rero nta kwica kundi kurushije kuliya. ubwo wakwiyoroheje ahubwo tukemera tukiyita abanzi ba biliya tugafata ily'abagambanyi da! Ko ali ibyatugara-gayeho- Byaba byo." Inama irangiye bukeye bashaka inzoga. Inzarwa ebyili mu bibindi! Si mu bicuma cyangwa mu tunoga. Barazibangatana na yo. Nta uzishoreye nta ki. Bahasanga agakecuru ntibagira icyo baka-vugisha. Balitura bashoka bajya gutumira abantu ali nako bazana intebe.

Babatunganya uko bikwiye, basuka mu bicuma barabahereza. Umukecuru ashya ubwoba aliko akareba abahungu be n'amatsiko menshi. Umukuru aza guterura ati: "Baturage bavandimwe muli hano mbatumiye sinahogoroye nkora hilya no hino amagambo atagira rutangira nyarunda ku ly'ingenzi ndihisha nk'aho nabaye ali lyo nkiza biliya byose, jye ndi uwirega kandi wiregura. Niba hali n'uwo mvugira nkaba mvuga mu izina lye n'ihyanjye ababizi bali bubyumve. Nta wandeye ngo tuburane mbe nsinzwe none nkaba nzanye izo gutangaho icyiru cyangwa nkaba narajuliye nje guha umucamanza cyangwa abagabo banjye bituga ngo bashikane bamfashe mu bulyalya. Nta n'ubwo natsinze ngo mbe nje guhamba abagabo. Ibyo navugaga rero (yerekana murumuna we) Ni njye musa n'uliya muruzi kandi muzi. Ibyo twakoreye uliya mukecuru ntimwadufashije aliko namwe murabizi. Twagize nabi yee! nimwumve rero:

-Icyamba mbere iminani ntiyatunyuze dukora biliya byo kumwereka ko dufite ingufu akaba ali hahandi habo kuduha bike dushobora gufata n'ibisigaye, ko nzira inaramutse iteye zishobora kumurwanaho zimukorera.

Ikindi tuzi ko umushumba waramukiwe afite gusekura inka ze buli gihe akaba ali n'inkuyu, akuka aca ibyalire... noneho akigira muni y'inka ntihagire undi mushumba waharuye uyamuburanya. Twe rero urubu rwatinze kutugeraho dukoresha imilya. Imizima turayisukura dukuramo urwili dufumbira, urutoki turahingira turasasira... nk'uko uliya mushumba asukura inka ze, natwe turasarura ntitwamuha mbese byose nk'uwaramukiwe kuragira." Bakoma amashyi cyane. Arongera" Turashima uliya mukecuru utarashatse kwiteranya n'abajyambere, byo atigeze arota akinatubwirura. Tuliya na we hatwata azahagana ngo arapfuye yasimye imusozi bimeze nabi. Ntagapfane akaniga nk'umwana wankereje nyina. Ni cyo cyatuzinduye." Umukecuru yumva Ijuru aralishyikiliye. Atekereza kuvuza impundu asanga ntaho bigikorehwa, ashaka akalilimbo kalimo amagambo ashima arakabura mbese abura akantu kasesangura ibyishimo bye ku bulyo yasanze no gukoma amashyi bitamunogeye. Kubyina ntilyali kubishobora- Abura icyo akora areba hasi areba hejuru avutagura iminywa ateraguza amaboko abura ijamba. Ashatse guhaguruka abura akabando ke arakambakamba boshye ugiye kubyina uw'ihene isimbagulika. Byose abibura ifato aheba ibyo yakora. Abali aho bibotsa igitutu bashaka kugira icyoba ngo karapfuye noneho dore kasambye. Bagiye kubona babona ahereje umukono umukuru n'umuto bese abaraba nta kubavugesha. Karabarekura ntikashirwa gakomeza kuvugishwa nk'akabonekewe inzoga ilinda ishira. Ku kindi kibindi Habiyakare acaho igicuma cy'amacupa icumi ku bw'impamvu baruzi. N'isigaye iza kubananira bayishyira mu cy'amacupa atanu hasaguka nk'abibili Habiyakare ayakubita ku munywa." Ijambo lyavuzwe ntilyali kubura ibibazo libazwaho gusa bapfaga kumva icyabazinduye. Biliya byishimo umukecuru noneho bise agakecuru kubera kuvugishwa byagira byinshi bitubwira. Beyatriza arakomeza. "Bukeye rero agakecuru karayafunga. Kawuhenera kavugaga kati: "Bana banjye ngiye mbizeye muzasangire ingendo.

Aliki ibyali byo byose muta... mutanshyize mu...nzu murabeho!" Ubwo bali bamukikije baje kumusura ngo baraganira. Yee! Baratinyutse batukuza amaso balira. Nawe kubona umuntu yinaga mwaganiraga! Se wavuga ko agiye hehe yali he? Uwo munsu bali bagateguliye akuzukuru ko kuzajya kamufasha, none karapfuye. Birateye kuko gasize igikorwa n'ubundi kali kuzapfa ntikali kuzuma. Biranababaje kuko ali bwo kali kageze aho kalyoshye. Batuma ku baturage no kuli mushiki wabo. Bazana ikibindi cy'urwagwa cyo gutanga. Inzu irasahurwa nk'uko bisanzwe, bacukura mu nzu nk'uko byavuzwe Habiyakare arahamba. Aba umutware uko byali byaranavuzwe na se kera. Baranywa Butitaweho, ati: "Erega agakecuru kasinziliye! -Habiyakare, nushaka uvuge ko kapfuye. Imigenzo se ko twayirangije. Intaho ni mwewe bagabo. Ubu ni jye rutegereje. Urukenya ntirunalindira ko umuntu abyibuha ngo rulye akaljoshye! Ruratomboza rukajyana al'umwana al'umukecuru, al'urwaye macinya cyangwa ubuheli..) Abandi, bati: ni ko bimeze." Baza gutaha. Nyuma Habiyakare, we umutware, abagabangana ingaligali na we aliha. None ~~mwari~~ muvandinwe nali nkikubwira; nta n'ubwo bagize icyo twita igisibo! -Ku mpamvu ki? -Habiyakare yababwiye abasobanulira neza ko ngo hali aho bibeshye mbese twe abantu twibeshya kandi nanjye nsanga ali iby'ukuli- Nta kuli kuli nk'aho- -Ngo bulya umugome gica yaba so wanyu yaba nyoko wanyu apfuye aba akwiye gusibilirwa nibura umwaka muzima balya banywa. Ubwo uwo munyazi akaba arasibanganye akaba atanze amahoro n'ituze. Naho ngo uwagize neza n'umunsi umwe uba ali munini. Ntaba yaraguhangayishije ntacyo aba yaragutwaye, ahasigaye amasengesho menshi§ Mvuze ntyo kuko abasabira abanzi babo ali ngerere. Sipesiyoza rero, umugabo ni we bukiye bw'umugore. Ni igiti cye cy'ubugingo., wa akaba ishami lyacyo Ni we umushyitsa agatima hamwe. Aramuhaza akamumara impumu aliko nyine by byose byose iyo yabyishakiye ubwe. Afite kukwica cyangwa kugukiza. Wihaba umwana nzaguhabura ndinde ngera i kuzimu, ntuzavunika tuli kumwe- Nzamwemerera ahali amfitiye urubavu". Beyatriza amusezeraho. Ajya ku milimo ye ya buli munsu.

Muntu wese utazilikana ko wabyawe banza urebe uyu uko byam mugoye. Nangwa nawe yabonye ku mata no ku bikoma. Nk'utabibona se yamara kubyara akagumira aho akifuza icya sana sana mu nda yagiyemo igihuku urabona yagira aya he mahoro? Ababyeyi bese si kimwe kandi nizeye ko aho ava akagera agomba kuba alibwa. Hali abumva ba nyina bavuga uko babagoye bakabibonamo gupfa kwvuga! Wabonye ahanini abagore baganira ku ki? Iyo umwana yamutengushye akamusuzugura wabonye ababara akavuga iki? Ukuntu inda y'uwo mwana yamutuhije. Ntukifuze gutera umu-byeyi wawe agahinda katuma yakwimanika yibutse uko wamubabaje umuraza ku ijoro uko bukeye. Ntukamutererane mwizilikeho umwihambireho aho akuganishije ugane aho umushyire igorora. Ibyo ukabirengaho gusa, uti: "Kaliya kantu gasa kuliya kazonzwe k'agatwakazi ngo karambyaye!"

Shwi da!" Nyamara urebe igisetsa ni wowe wamuzonze akwinigira kandi kuvuga ngo ni agatwakazi nta gihinyu kilimo. Haba na mba! Wenda undi, ati: "Uliya twaherekeranya koko tukajya ahantu! Nkavuga ko al'uwaho ko akomoka he? Oya ntaho twajyana yalintesha se!" Uyu we aramwihakana. Kuki we atamwihakanye baje kumurebera ko yibye, yarwanye cyangwa yishe? Kuki atamwinubye amugira umusarane? Yamwitumagaho akamwihagalikaho ndetse yamubujije ubulyo amutaka... Nta wanga nyingo arwaye ubuheli. Yarakubyaye asanga ul'ishyano aliko aranga arakwonsa. Inda ibyaye ishyano iralyonsa. Yakwemeye uko uli nawe uzamwemere uko ali. Gira so yiturwa indi. Nyina w'umuntu agira ake keza. Nturebe ngo arazonzwe aliko menya ko uliya nyina w'undi ubyibushye utal'umutwakazi hali icyo abuze ubona nyoko afite n'umwana w'ahandi akabona icyo nyina afite nyoko atagira.

Waowe mukobwa uhakana ko utabyawe wishingikiliye ku ki? Ni ejo bundi ukarwibonera jya ureka abavuga bavuge. Urabaliliza ububyeyi icyali cyo nka Sipesiyoza? Reba igisobanuro yahawe nikitakunyura nawe utegereze kuzabyirebera. Gerageza buli munsi ujye ukura ibango ku biti wavuniye mu matwi wumve icyo ubwirwa n'uwo wizeye nk'umubyeyi wawe.

Mubyeyi, komeza umugambi wawe" "Nzagasiga nkanogere"
Pfira abana bawe ku cyali cyo cyose.

AGAHINDA NGO MUTAHE.

Ubu bukwe bugiye kuzaba bahangayika Sebuto yumva asa n'utabishaka kuko abona aliwe ugomba kubijyamo. Aza kubwira umugore ati: Endakubaza ikibazo kimwe gusa (undi amutega amatwi). Ubu ko nta...ntagashobora buliya bukwe ko buliya yamwemereye? Uzi icyo bigomba kandi jye nta kuntu. Nta mafranga, nta nzoga. Ntabwo twareka Kabibi akaba ariwe ubijyamo? Beyatriza ntiyibaza ko ntawabura inzoga kuko yakwitwerereza. Ntiyabura amafranga kubwa ziliya mpamvu. Gusa ati: "Sipesiyoza yali kuzamuzanira ubukungu. Bamukoye ntahandi yajya uretse kwa Sebuto. Amasuka ya Mbogo yose n'ibindi nk'ibyo niho byali kuyoboka. None umuntu ubashije kubirorera afite byinshi azakorera urugo rwacu. Wareba nawe ukabona kubyibuza atali ugukira birenze ahubwo bifite impamvu.). Nk'uko nanjye ntifuza umusaraba wo gukora ikidashobotse, nkubwiye ko ubigenza kuliya uvuze niyemera ni uko (ntakizabimubuza)" Sebuto abikojeje Kabibi undi ati: "Shyu.. Ibyo na byo. Ndabyemeye rwose." Beyatriza reka atekereze kutya. Nta wo mu mulyango we afite wabilya. Ntawe na za nyirarume zirabanga zabaye rubanda. Reka za se wabo zo.. Nta musaza wa rubanda Butitaweho yarabibuze Habiyakare aramwanjama. Ubundi nta nkokokazi ibika isake ili aho. Niyo byakwangwa ntayo yakongeraho. Ahubwo Sebuto ni umuhebyi aha Habiyakare umulima hafi y'ive ngo ntashaka ko abavandimwe batandukana. Nibyiza aliko n'ukigimye aba avuze nkanswe gutanga umulima. Inzu iruzura ya nyakatsi. Kabibi alitwerereza abona ibya ngombwa byose. Umukobwa arashyingirwa da.. Ntawe umenya uko azapfa. Ubukwe burataha bushimisha buratangaza uwaliwe wes. Mu banezerewe Beyatriza ararusha kubera ikintu yasanze kuma kera yambaje hakaba hashize hafi imyaka ingaha. Ba Beyatriza abo baza gutaha. Sebuto ati: "twanyoye turahaga, tubutashye neza pe. Mwe mwanaliye. Wumvise utulyo utaruhiye uko tulyoha? Wahora, uzi ko n'inzagwa numvise zimeze nk'amuki? Yewega ye.. Yaritwerereje yagize atu, ntacyo namuhaye. Ubu se yemwe yagize ngo ndamwanga? Ntacyo bitwaye. Niba kandi babona ko dukunitse amafranga badutwareho umwikomo. Oya brambabaje. Aliko nzabafasha kwishyura ninzaba nkiriho. Pu.. Byose n'ubusa. Turavuga ko byagenze neza siko? Rwose - oroha rero nihamara kabili abandi basore bazarongora abone ibye byali inyuma. Ahaaa.. Ubusore bwaramurangiranye iby'abasore ntacyo akibigenzuraho. Uko barongoranye umuntu yabagereranya n'intama ebyili zahabye ziza guhura. Sipesiyoza yali yaraguye mu busambanyi undi agwa mu menyo ya rubanda. Uzi neza ko akunda kwanduranya. Yarengaje urugero agera aho yali asigaye ajya gusaba bakamwirukanana inzoga ku mutwe. Abasore bandi rero nabo baza kurahira ko batazongera kumwikorerera inzoga. Bituma asaza imburagihe none dore. Buriya ntazamenya ko halimo ineza nyinshi kugirango twemere ko bashyingiranwa. Byose yarwanqga ku busa. Azicusa icyatumye amuzana. Umugore n'ikintu niyiziye. Umugore n'umugome. Niyo nzoka mbi nabashije kubona. Yee.. Ubanza hahandi muli Bibiliya bavuga inzoka yashukanye baba bashaka kuvuga umugore. Umugore mukina agukinze umutima. Murararana, mugakina mukaganira ukizera umubwira utubanga twawe, ukamunezeza aliko ntabura kugushakira amarozi kandi abona ntacyo abura ugifite umufurusha kuli byose. Nta kuntu wagirango azakwizere. N'iyi wateka ibuye ligatota. Abona akwifuriza amarozi akagirango nawe nuko. Umuntu ubasha no kukugambanira bakakwica. Reka nawe uraca igikuba da. Yemwe bagore muradukabiliza (arahigima). Intamenya y'agasore ikanira umugore. Mutuliho ye. Tubariho ndetse wowe uli numero ya mbere. Natwe tubaliho kandi uli numero ya mbere. Mbega da. Uguhiga ubutwari muratabarana. Bageze imuhira bararuhuka. Bakomeza imvugo yabo utasanga ahandi. Iminsi ikuliikiyeho bakomeza kujya basurana na Sipesiyoza. Limwe umugore abwira umugabo ati: ndashaka amafranga yo kugura agasabune ako nari naguze karashize. Undi ati: nushaka uvuge isabune. Rwose ntayo. Oya gerageza undebere, dore jye n'umwana turagenda tunukira inzira. Ibyahi byamaze kumera nabi cyane. Nkubwiye ko ali ntayo. Ikindi wifuza rero sinkizi (mu mutima ati: umukenya niyo azazira mwagawwa mwe). Nkomeze mare amafranga shitushitu ibyo bibaho? Kariya kagore kararwaye si kazima. Kumbwe-jaguraho kuliya.. Iskyi. "Amunagira atanu. Ngaho fata nayo utandoga imisure.

Urwaye hehe mbare naguhakaniliye? Ko mperuka wagiraga agatima waje kuturwa ryali ra? Ndabona utazjya wibwira. Utakurakarira wowe ntiwanezerwa. (undi ajya mu mugi Sebuto amukurikiza amaso). Agenda atekereza ku ibyo. Umugabo koko yali ataramureba nabi bigeze hariya. None akantu ngo gato katumye arakara akazinga umunya ati: ubanza ntayo afite. Arabara asanga umugabo akibitse ibihumbi cumi. Agasanga ali bike ku bana n'umugore afite bo gutunga. Yigira inama yo kuba akoresha ako mu gihe urutoki rutaramuruhura. Aragura arataha. Asanga umugabo ni mutaraga da. Yikuyemo akajinya yali yagize. Hashize iminsi ibitoki birakomera. Aratara uruboneye yaba yenze akaba yavumbye, akavunura yataze cyangwa se agatara yenze hakaba n'ubwo byose bikorerwa limwe agafashwa. Zose uko ahogoroye agafia gake abavumbyi ataligeze abigira, yazavunuraga agatanga ikibindi cyose bakakinywa. Arasengera arabika. Kugirango umugore arushaho kumwizera aribwira ubwe agura amasabune atanu aramushyira. Koko kandi umugore arushaho kumwizera no kumukunda ndetse yicuza icyatumye bashaka gutonganira atanu gusa abwirwa ngo akanga kumva, akagononwa kwemera ko ngo ntayo. Barakomeza barasengera abika. Yilinda kujya mu tubali. Umugore nawe yasangaga ubusanzwe amafanga amarwa n'uduhatili kandi akabona umugabo ntakijyayo ati yarayabitse. Ni koko ntako yibeshye nibyo arabitse. Nahimana aza gucuka birarangira. Atwara indi ayitwarira limwe na Sipesiyoza. Abyara mu kwa mbere wa mirongo itandatu na kalindwi. Noneho ntiyabona na mba. Ntibyanamubabaje kubera akomye agatima ku cyabujije Sebuto akabali. Umugabo abonye yarabitse cyane asigara avuga ngo icyamuha radiyo n'imashini idoda. Beyatrisa yabyumva ati: "Aho.. sinabivuze. Afite icyo tekereza ntali ku busa. Arashinyaguye, uzi ukuntu nifuza akaradiyo? Iyo azayigura. Ukwo kwezi kugeze hagati Sipesiyoza arakomerezwa aratabaza barahurura, mu mutima ati: Ubu mba naragahubujemo simba ndushye ntya. Ubwo kakaba kamurayeho kamurya ku mugani we, none mu museke niko bamuriho. Nawe abyara agakobwa. Baka Sebuto ibihembo ati: mubaze n'uw'iwanyije ntacyo yabonye rwose. Barigeragereza baramuhemba. Umwe yabyaye nka none undi abyara ku muni wa gatatu. Beyatrisa yita uwe Mukamwiza. Erega kwita niwe ubisigaranye. Uwa Sipesiyoza aba Nyiranama. Ubwo ba bana bakurubali bageze muwa gatatu. Ni mu kiruhuko cyigihembwe wya mbere ali cyo cya Noheli. Abwira umugore ati: "kuva ~~ku~~ ubu nta babyeyi ufite ndabizi. Urabyara bikarangira aho. Jye rero nali mfite kwiyemeza kugajya nguhemba nkenga inzoga nkazitumirira nkababwira icyazo none ntibishoboka (ahonda agatoki yerekana ko bimubabaje). Ahubwo nzemera ngutungure. Umwanzi arakabura uko agira. Umuntu abure n'amafanga. Yekayo kubura ikintu wali usanganywe. (Umugore yumva utwo yatekerezaga ku ukudahambwa na mbere byatsinzwe k'igitekerezo ngo afite cyo kugura amaradiyo n'amashini cyifatanyije n'ariya magambo ati: nawe avuze biriya abikuye ku mutima buliya ntacyo afite biragaragara ko yababaye) n'umutima mwiza ati: rwose nabikubwiye kera" nk'uko ntifuza ko nabwirwa gukora ikidashobotse, singomba kubitungera undi". Yiruka mu baturage atalisha abasobanurira neza ko ashaka iz'uruhembo rwa mugore we, ako arifuza kw'azimutunguza kugirango bizamushimishe cyane abe yabyifuzira undi. Uwo abwiye wese akanubuza kuzamuvamo. Ni mu kwa gatanu. Ni ku wa kane. Abaha ibyumweru bibili bitewe n'uko bese bali bafite ibitoki bikomeye kandi ko adashaka inzoga z'insigare. Ababwira ko kuwa gatanu w'icyo cyumweru bagomba kuzazikoranyiriza rero ngato ya komine Nyabisindu mu gitondo saa tatu noneho bakazikorera zikaza. Abwira abasore n'abakobwa ko byamubabaje kubona atabataramishije, ko noneho abalimo bakazisukura kul'uwo muni ku iyo saha bakaza badasiganye. Bikazashoborwa n'uko bazakulira hamwe hazaba hari inzoga. Bamwaka isaha y'akagoroba arabahakanira. Ni abasore bawe bumvise akayoga n'inkumi zataraye urudehero.

Uwo muni ku itariki makumyabiri n'enyere inzoga ziteranira aho, uzanye ebyili, imwe nka Butitaweho wayizanye iy'ubuki kubera ko yabibwiwe afite imineke mu rwina. Gusa agacibwa intege no kuyigyanayo akaba ali buyigarure. Umukungu ntabwirwa nabi. Birafuditse ariko arabigira. Abakobwa n'abahungu bagera aho nabo. Bakomeza guterana amagambo na ba nyir'inzoga babazwa aho bajya, ikibahagaritse aho n'ikibagenza. Bati: twashakaga aho

tuvumba none tubonye inzoga tuli buzikulikre. Bali bunazikurikire koko aliko ntibabizi abwira umugore ngo arundemo. Undi akomeza kumubaza utubazo twa kubera iki, ni iki cy'uyu muni w'itaha bijunditse amacandwe, imilimo nali ngikora ndayireka, ndayikora nalimbye... Undi ntiyabyumva gusa ati: "kwumva gusa.. Kora, yewe? Kora ndebe. Hali n'aho nganyye ndaje.

-Byose biraba uko ubishaka- Rwose ugume aho ndaje mpagusange kandi". Hagenda we. Aramuka n'uwabo anabasangayo bose ati: "mugire mujye kuvumba iwanjye natuwe. Beyatriza nsize yisukura. Mujyane n'intebe (yikererana Mbarubukeye: shyiramo utwambaro twawe vuba ushyitsemo dore ntushaje nka baliya, ugende ubwire Habiyakare ansange kuli Komine. Unyaruke mu baturage ~~abaziriri~~ ubabwire ko mfite amafunguro, uze kureba ngo ndaguhamba. Ukubaza utubazo two hirya no hino mureke. Untumikire gusa." Umwana arahagenda. Abikojeje Habiyakare amutura utubazo undi amubwira ko apfa kuba yumvise. Arahatura ajya kwa Seburo umugore amubaza ikimugenza.. undi ati: "nje kugusura". Ibyo gusa. Ahasigaye aramwihorera. Seburo we no kwa Sekereteri ati: "shahu burya uranshokoza hali ikintu nishakiraga - Cy'iki? Nali kuvuga ko ngiye kwandikisha abana kuli Komine. Uwo nteganya ko nazabura impamvu waranayimpaye burya sinayerekana nkomera kuli kiliya koko? Pe.. Ndetse dore saa moya ndagiye sinagukura ku kazi. N'ubundi icyantengushya akazi k'abandi cyaba gikomeye- Yee. Uze kuza nimugoroba ubone umwanya wawe (Simpunga akomeza kumusobanuzwa abwira umuyaga undi yamutse)" Asanga Habiyakare aramushakashaka. Amwerekana ikibindi ati: "Ntukiruzi? (kimwe cya Butitawehe). Undi ati: ndakiruzi. Ukirebe wirebe ndakikugushinze uze gukurikira abandi ukingereze imuhira." Abwira Butitawehe ko abonye insimbura. Agende noneho ajye gutegura hanze abe nyir'inzu. Hagenda we. Arakora bamubaza bati: nimundeke yewe igihe kiranshikana ntunganye iby'abandi. Seburo aho ~~akubwirako~~ yasigaye yakebutse abona umukobwa mwafindura uwariwe. Ni Nyirabugingo Mariya. Afite akazuru keza akaba mugufi. Ntimubyumve mutyo ngo arasumbwa, aho si na muremure wo gucikamo. Inda ye ingana no mu manyankinya kandi umutwe we uteze imisatsi washyira ku mubara. Uramwumvira cyane aho ayiganishije niho ijya. Ni iyo yeruye navuga ngo ~~washyira ku mubara~~ ntihanda; s'urukara s'imibiri yombi, umwambaro we umugira mutoya akaberwa; wawugira munini bikaba ukwo nk'aho aliwe ubigira. Yarapfiliye arapfirwa. Yali yarampfiliye Seburo nawe arampfira aliko sinzi ko n'ubu bagipfirana. Barahoberana birarangira. Barakomeza baraganira baturage baza kuvuga bati: "erega ufite ikiguhuza kiradutina. Ati: ibyo nimubihigike. Ndavugana n'ibyansi. Nitwikorere icy'uyu muni. Ngirango mwese muzi iwanjye. Niba kandi hali uwahibagiye cyangwa utahazi kubera wenda ko yatumwe, nufite Habiyakare arabajyana no mu mbere. Nimwikorere mugende." Baragenda afata uwo mukobwa ukuboko ahasigaye arashyalinga agoneshya abo basigaranye ku mpamvu ze bwite; nta kintu kitagira impamvu. Ati: "Basore namwe nkumi, burya umwami ni ukuzi. Simpamya ko namwe mwese muzi iwanjye (barakomeza barasakuza arabihorera. Abonye ko abikorezi barenze arabahindukirira) None rero ndabajya imbere. Nizeye kandi ko ntali buyobe (havamo agasore karamuyogoya). N'uwu muntu mufatanye urutoki(...). Nanyemerera imandwa ziraba zasetse. (umukobwa araseka). Eh.. Noneho abasore nimukurikire abakobwa nabo bateho. Nimugenda mukirana ibyo si kazi kanjye (babigira bwangu). Wowe rero witwa umusore uko bafatana urutoki wabibonye noneho dore uko bagerwa sha? " Ubwo baragenda. Seburo arambiwe aramurekura. Inzoga zagezeyo bwa kare bitari kare cyane. Zihura na Butitawehe watyaye mubyo kwakira babanywi. Yaciye anakoma, yatiliye imivure... Inzoga bazigeza mu nzu. Abikorezi bakirirwa aho hanze. Ba Beyatriza aho bali bakomeza guterana amagambo. Yakomye agatima ku kiganiro cyerekeye guhamba agira byinshi amenya. Ibyishimo biramusaga aliko ntiyagira undi abivunguliraho. Agerageza kwishima buhoro nkabo. Atera akajisho ku ibyo bintu umwana we agiye guhabwa yishinga icyara. Mu kamwanya babona Seburo nguwo n'umukobwa bongeye gufatana. Beyatriza asa n'uwikunze yereka abandi abatungira urutoki ababwira ati: "nimurebe mwagacwa mwe.. Nimurebe Seburo ukuntu yabaye agasore, ahali umenya al'uko ali kumwe na liliya zuba da.. Mukamihiga ati ubundi bwo yali ashaje he.. Ni umusore ye." Bakivuga ibyo babona abasore benshi bambaye neza baraje

bakurikiranye n'abakobwa balimbye nabo. Beyatriza atangazwa n'abo bakobwa ngo asigaye bawumba bigeze haliya. Biyizira uruhuli bicara mbese nk'uko bali kwicazwa. Nyamugore - mvuge ntyo kuko ashobora kubwitwa - abaza abandi bagore aho uwo muco wo kuvumba waba barakomotse bati: ikili mumsi y'ishyiga ntitukizi ye. Ntawabona uko agusobanurira. Hasigara haticaye umukobwa umwe wazanye na Sebuto. Uyu we akurubana Butitawehe mu nzu aramubwira ati: "umva ngusabye kuza kuvuga ijambo. Undi aramanjirwa rwose ati: ijambo ki? Ryerekeye iki? Umuntu utategujwe se ndamenya ndedemanga iki? Wakabyara we wikurikiranya ali nako uheka ugacutsa ugakuza, muvandinwe wanjye se uli buntwareho umwikomo ngo ndaguhemukiye? Kuko amukomakoma: humura ntibivunanye.. Yewe? Ahubwo ndakubwira ibyo uza kuvuga (undi alikiziza aliko bitali neza). Uze kugifa uti: bavandinwe mu kanya umugabo (uti si ngoragora n'izina rye ni Sebuto) ambwiye agakuru kadaca umugongo nanjye ngiye kubagezaho. Ambwiye ko we na Mariya Nyirabugingo uliya (umwerekane ndaba nicaranye nawe) yashimanye na Sebuto nako nje kuvuga musanganywe. Uti aho bahuriye simpazi ndetse n'ubwira bakoresheje sinibaza ko mugereranya uko bungana; ntitwasabye ntitwagize dute. Wongere uti ushaka kumenya umwirondoro w'uriya mukobwa nyine n'aho bahuriye (we na nyir'ukuntuma) aze kubibaza nyuma. Gusa uti jye mbifurije gukomeza buliya buzima. Noneho uti ahasigaye nimunfashe tubahe amashyi n'impundu. Butitawehe ashaka kubaza byinshi bilimo impamvu yatumye akora biliya n'iyatuma yemera ibi byose abwiye byo kubwira abandi. Atinya anketi bibi. Ibyo bintu bisa n'ibyakorewe mu mwijima abona ko byazakora ku bantu bitamusize. Abura aho amuturuka. Usanzwe uvuga ijambo ntibibili kukuzambane. Fata intebe nfate indi za mwegamirwa zisange uli hanze. Ubundi akazi wari wafashe karajyana Habiyakare." Barasohoka arabimubwira amubwira n'uko bili butangire. Asanga ntabwo umukobwa yashihaguye n'amaso ali hafi no gutukwa ngo arirata byabuze urugero. Aramurembuza uko ali batatu alicaza. Beyatriza arabireba bimubera urujijo, n'amaso aza guhuma asigara arebesha umutima. Wo qe ki? Ntacyo wabasha kumusiganulira. Haterekwa amarwa mu kibindi cy'intango hamwe n'urwagwa mu munoga. Barushyira mu bicuma hose bakwiriranyaga imiheha. Abesha aliko bakomeza kwirebera wamukobwa. Bamaze kwica isali Butitawehe yaka ituze. Bararimuha avuga ijambo yahawe mbese amera nk'aho aliwe wasabiye Sebuto. Abantu bese baratangara cyane. Butitawehe byari byamubayeho kare. Beyatriza we sinakubalira. Byamunyuzemo yanga gukekeranya ngo ali bubyirebere. None arabibonye amenye ibyalibyo. Yibaza uko azamara biramuyobera, bimumena umutwa arazindara, ibitekerezo biragenda birasobana ararara. Aliyumanganya anywa inzoga nk'utapfuna invungure nazo zaboze kuko yumvise al'umururashashi. Abakobwa n'abahungu babona bahindutse abakwe mu bigezo icyo cyubahiro kirabashimisha. Nyamara basubiza amaso ~~inyuma~~ n'umutima inyuma ku byo babwiye na Sebuto ubwe no ku kiganiro cyabereye kuli Komine bakayoberwa Sebuto uwaliwe. Bakayoberwa niba ali indyadya cyangwa ali umuhatanyi. Ababyeyi be batangazwa n'uko umuntu ashobora guhinduka mw'idakika limwe ugasanga yabaye undi wundi. Abandi bagore baraho bati ~~zika~~ ruriye abandi rutakwibagiwe uretse Sipesiyoza byatumye ababazwa n'uko yabaye umugore kandi hirya no hino baramurwaniraga. Yakwongera kwibaza agashimishwa n'uko yabonye ububyeyi icyo alicyo. Mbarubukeye yenda kwicana ati: nishyano kugirango mukuru wanjye arongore yisubirize jye nkili aho. Reka bibatangaze ni mugihe. Umuntu wateguye ibintu nka biriya ntihagire ubica iryera ku musozi wose. Dore icyo abibwira Kabibi yali kumuhagarika kuko ubusanzwe yakundaga Beyatriza. Uyu aho ali, mu mutima ati: iby'isi niko bigenda. Abakwe barasezererwa da. Ahasigaye abantu bese bariyanura. Nimugoroba Sebuto asanga Beyatriza aho ali ku mbuga n'abana ati: Maweya rero, kiliya cyumba cyali icya ruzerefu ndakijyanye gifite umuryango utuma mu gikali haliya hali icyikoni. Kuhinjirira rero ushoka ubona inzugi ebyili hirya no hino, ndazijyana nazo. Wowe uzajya winjilira hano. Uzajya ukubitana n'imyango ibili yegeranye. Ni iyawe ubwo n'ibyumba bibili bisanga kiliya nduzi, ni bitatu kuli bitatu. Ngirango wahaze ntuzarengera. Asigaye ni aya Ndinda. Azagenda yisangara Mariya. Nta biryo bali bafite. Areba mu twana twari twandagaye hanze ati: abajye bari kure, hagire uza mutume, arababona arabatuma inyama mu bikombe, imigati na byeli.

Ubwana ni bubili n'umukuru umwe wo kwikorera iyo gasiyo. Baza kubizama. Abahamba urwagwa bafataha. Abasigaye baralya baranywa, nyamara ku ruhande abana barenza kwica Beyatriza. Hiiwemo ibilyo abibakojeje bidashushye baramuhakanira. Sebuto aza kubwira Mariya ko hali icyo yibagiwe. Arasohoka no kwa Beyatriza mvuge ntyo, arasuhuza reka da! Shwi! Baralyama aho mu nzu babuze icyo bafata. Arakura haba ngo akajwi karanyanyalitsa mu matwi yabo. Alinjira n'umujinya wowe, ati: n'ubundi ndasara. Mbese nakuraga iwanjye hali undi wundi uhategeka! Mbega aho ili s'ishyano! Ati: "Niko ye? Nyaku-- (azunguza umutwe alimyoza ahiniramo yanga guhinda ako kanya) Ni uko da! Iyo nduru se ni ivuga iki? Uraroze dore roro! (Aho hali agatebe bese bakundaga ali Beyatriza ukicayaho) Mpereza gira uzane iyo ntebe (aramuhereza arambura umusambi alicara mu mutima, ati: "Wenda zose uzikorere "Ubwo undi akimuli hejuru. Aza kugenda yikoroza)" Hasigara mu ituze nk'iliba mu mbeba zagezwemo n'injangwe. Sebuto agezeyo umugore, ati: "Ni icyo wali wibagiwe se? -Undi avugana akajwi kanze: ni iki ni iki, ni cyo nta kindi, nicyo nali musigiye- Inyongera mbi ni igisebe:" Bakivuga batyo bumva umuntu arakomanze, bati: "Karibu (arakingura alinjira." Ni Simpunga Yakobo inshuti ya Sebuto ikaba na Sekereteri wa Komine Nyabisindu. Akaba yali yabwiwe kuza ni mugoroba. Aramukanya na Sebuto. Mu gihe agikengaguza ahsaka aho yicara abona undi muntu. Ashyira ikiganza ku mpanga aramuhengereza) -Eh! Eh! Eh! Uraho madamaze? (bararamukanya) Gira umugabo- -Yego (Sebuto aratulika araseka) -Simpunga: Seka shahu ntubeshye (intebe arayireka arakomeza areba uwo mukobwa) -Sebuto: Murebe natakureba umwihimure nawe ntumurebe- Yakobo: ibyo se nkabikunda? Mama we arororo!! Ngeze aha hilya bati: "Ali mu cyumba hilya iyo. "Nshaka kubabaza igituma aharuma wenyine nkoma ko kwaba kubibuliza udutossu ali nta n'icyo naba mbishakira namenyeye uwo nshaka aho ali. Yoo! Ubwo kandi wababujije kuza kukuvegeta! Yewe ga sha? Usigaye utumilira abakobwa hano pee! Se yemwe oroha njye kumurya reba da! (aragenda amukora ku matama yombi aramuraramisha. Undi aruma gihwa. Simpunga aza kumurekura azenza umugongo amwitegereza. Alicara arakomeza aramureba, Niko madamaze? (Alikiliza) Bite? -By'iki? -By'ibyo? ngibyo- Bya he? Byo kwa nde? -Byawe na Sebuto byo kwa Sebuto -Ibyo kwa Sebuto ntabwo nzi ntitubana sinamenya ibiba mu rugo rwe simugenzura. Naho ibyanjye na we ni ibi udusanze (simpunga aratangara) Nali nzi ko nzi kubaza none ndaraye! (azunguza umutwe undi araseka) Ni uko urakoze Madamaze- Sebuto, iyaba mwali mukomeje gucyocyorana ngo niyumvire (Simpunga aramuhindukilira) None se bite byawe na we? -Ni bityo -Ni bitya? -Ni bityo -Uko nambaye? Ni byiza nk'uko wabereye -Ibyo byiza ni byo nshaka kumenyaho. Nimuvunguli ku ibyo byiza byanji -Sebuto: Mari? -Karame -Muzanire ku ibyo byiza hilya aho (aragenda azana amacupa atatu ya byeli atereka ku meza Simpunga aliruhutsa arayakamata) -Ngiye gufuraha rero aliko munkinze byinshi -Mariya: ntabwo ye!

Ko ntasanze muhwa se ubu ni byo byiza mwali mulimo? -Ibyiza biruta ibi byaba ibihe bindi? (Sebuto abatesha inzira) -Ntuzi igihe naje kuli Komine wanshokoje koko? Eh! Se koko. Bulya nje ko nkukubaza washakaga kugera ku ki? -Nashakaga ngo umpe icyemezo gusa noneho arangamu-muntu nzabe nza kuyishyikira nendereho niyuzuliza programu -Programu ki? -Ahubwo nali kunakubwira ngo umpimbire umuvugo (Mariya aba arangije gusuka mu birahure) Ego wa mivugo we! Reka nisunikire akagwa k'abazungu (asomaho) Imivugo ki? -Ntuzi ko narongoye? Urabeshya! Oh! Mbe mbikenge. Byali byanyihishe rwose igituma utaraza umugore wawe umaze gukanguka nka kabili kose ali wenyine! -Ibyo byo yasinziliye kare. Ubundi bwo sinali kugukura mu kazi. Nawe ubwawe wabyivugiye, uti: "Icyantesha akazi k'abandi cyaba cyikaliye." Nkubwira umwanya wawe none ngushimiye uko kudatenguha. Ubundi rwese ibiroli byabaye byiza cyane uretse ko habuzemo umuvugo- Oh! Iyo mbimenya nje byali kunyorohera. Ntawe untuma utuzi sinjya gutashya singira nte. Mfite n'imashini iruhande rwanjye mfite impapuro nta mafaranga mbuze y'ikaramu. Umwana mu rugo we ntana kwilirwa abimukoza. Niba yalize amashuli mato gusa kugira ngo abone urupapuro byonyine yaba yirwanyeho cyane. Arakennye ntazabona ay'ikaramu. Azabiguha bifite umwanda ubirebe ubisesemwe kubera ajya kwandika bati: "Kuvoma vuba!" Akagenda. Agatashya akaza akoga intoki akabura icyo yihanaguza akanduza bya bipapuro. Mu gihe yumvise bije ali byinshi mu mutwe iwabo, bati: "Tujye guhinga kavune umuheto. Urwo rudehero wihaye ni urwo kuvuga iki." Sebuto: nangwa n'uwo aba akorera umusa. Gukorera ubusa biragatsindwa! -Reka ye! Keretse nk'umwana. Ni we ukorera guhembwa cyangwa gushimwa- Genda data! Simba naraguzwe. Wakorera ubusa amaherezo akazaba ayahe? Numvise ubara ngo amamashini. Si kwal'ukugira ngo werekane ko uzi kuyandikisha? Oya None se washaka kuyikoresha utayifite ntiwahagokera. Tuvuge ali byo wabonye bikunogeye. Ntuzi ko watekereza byinshi ukabigabanya kubera nta kuntu- Bikababaza cyane rero kuko hal'ubwo ibyo ukuyemo ali bye byaba byali byiza- Nanjye ndacyabivuga muranakomerewe- Ntibyali kumbuza kubigukorera da!" Barakomeza baranywa. Biyongeza amacupa n'andi. Simpungu aza gusezera baramuherekeza arataha. Mariya asigara abaliliza uwo mugabo uwa aliwe Sebuto, ati: "Nawe ntakuzi- Undi ati: nabishaka azamenya- Ntibitinze kandi ntibigoye. Ulya na we ni uwo mu Bunyambilili. Urahayobewe se siho ukomoka? Ni mwene wacu mu guturana ni byiza. Biranashyirahamye kuko mukundana."

Nyamara Beyatriza aho ali arumva afitiye amapfa akabyeli. Umutwe umaze kumera nk'ushize indihaguzi zawiliwemo abanza kwibuka igihe umugabo yajyaga amubwira, ati: "ubu nsigaye naramenye kubikiliza amafaranga. Akaba yaragize ngo ni ikindi kindi naho ni ukugugumiliza. Abyemezwa n'uko ejobundi yamwatse ay'isabune amubwira amagambo yerekana ko yali ntayo ntiyabyemera. Biramurakaza bukeye amuzanira menshi bimubonye banulira ko yali ntayo binamwemeza ko ngo asigaye yarahindutse."

Ibyo bituma yilingirwa ahasigaye akayabika uruboneye ati: "hu! Byilingiro umbeshyera iki unshukira iki? Kwilingira kwibeshya ngo ndubatse ndi n'umuntu! Ejobundi ndi ku bise, ati: "Mfite byinshi bingondamiye. "Naho ni amagore yirukanka inyuma ndetse ejo byageze mu mahina atangira kujya yizererera nkagira ngo yagiye mu tubali nkabona aje ~~asasinze~~ binanyobera. Ibyo byose kandi abirutisha umuntu usamba! Koko ibyo bihangayike kubizusha! Arongera ~~***~~ antoza imvugo irusha iy'ababyara kuzimiza ubwo anavugiramo. Ngo inzu ashobora kuyigabamo kabili ahe akahabanamo n'ihene nabajije ko induta maze nje nkaba ukwanjye! Abintukiramo angira rwakanye nde, aranshugusa arangosora... Gahinda ungarutseho urampora iki? Rwose ubuntunareba urusaku wateye umutima wanjye rwawuhubanganyije uko runyica! Urwo rwandiko Byilingiro yaguhaye Gahinda akumenyeshya ko yamvuyeho ugomba kunyigarulira dore rwanteye intimba runyambura amahoro yose nali mfite. Nta kwizera nkigira nta buzima nsigaranye. Ubul'imbere ndabona bunuka, butuma ivu n'isazi, butuzakurusha iminuko mibi yose ikoranyije. Iki gisebe cy'umufunzo nzajya nkinyuza he? Kizanyica kizandimbura, kizankuraho, kizanshamo. Kizandiza kimpogoze uko ngana uku. Kizandonda kube akarande. Gahinda we? Mataho nta kuntu mfite nakugira, mbaza nta agatege. Wagiye hehe Byilingiro bitishuka ntibygere byishunga? Ubu se noneho nilingiye iki? Ngiye he? Nganyye hehe? Urampemuki...ye Urampemukiye dore ko bavuga byinshi. Gahinda ntunica gusa ugira nkana. Byaravuzwe ishavu lishira mu nda ilityi-~~ndi~~ ligengarara. Ubwo alinjye hali n'ilityi likili litoto maweeeeee data weee!" Akubitaguza ibipfunsi ku bulili Sebuto aramwumva alimyoza. Uwa bene yegeka umusaya ashakisha udutotsi aranatubura. Mu gitondo Sebuto arongera aramutera bagabana amasahane, ibiyiko, inkono ndetse n'ifimya.

Ayo maganya arava he?
Nti umaze gupfa se?
Iyo nduru irava hehe
Ha hehe ko nta wakubiswe se!

Oroha se nkubwire
Nkubalire ya hoho,
Ya hogoza y'umugore
Itali kuzahama aho.

Urugamba rwamubayeho
Agambilira gutaha,
Ngo ntacyo ababayeho
Atazahaba ubutaha!

Yali yaragerageje
None ataye iminyago;
Abana bane yanogereje// Yisangira umulyango.

Ni bane ku bw'urupfu
Rwabanaliye ku icumu:
Rumusigira ilyo tepfu
Bali icumi nimpamo!

Bo se bazarama!
Bali bafite amacece
None agacutse kati ma?
Bose ngo ce!
Biragaragara rwose
Babungije imitima.
Akagimbutse muli bose
Kati hora urabona umutsima.

Wo kujya hehe
Yabuze nyina?
Gusa nannya ahehe
Mbese abe nka nyina.

Umutsima s'ibere
Liruta guteka.
Ntiligateke lili imbere
Nilihoreho iteka.

Yoo! Mu igenda yarabibese
Aragiza abana umukuru.
Ko yimereye nk'uli ku bise
Yatorokera kwa Sekuru?

Ni mu gihe?
Yakikiye alicara
Amererwa nabi. Ata igihe
Arahaguruka ra!
Ngo ni akwuka yishakira.
Umutima uramulya
Asuka analira
Yumva nta nilya.

Se reka yizere
Anywe aze yagamye
Agambiliye umugore.
Ati: aho ntiwagasomye?

Nyoko ali he mwa?
Agahinda karamuzahaza
Uwadu ati ndakumva/ Ndetse akajinya karaza.

Aramusingira aratakagura
Aramwabiza bikongeza abandi
Baralira barahogora;
Ni ya nduru idasa n'izindi.

Arabaza reka data,
Agiye guta amalira
Akandi kati umva data...
Birangiye gata andi malira
Kati none ntacyo nzimalira
Dore nzazira igi ntege
Kuko ubura kuryakira
Ahubwo ukansha intege.

Umugabo usubiza
Amaso inyuma arareba
Asanga bizamubiza
Nko guteka... aliheba.

Icyo yibagiwe ni iki?
Nijoro arakugendera
Yiyorosa iki?
Ali he Nyakwigendera?
Ubulingiti bw'indengera
Abugerekaho umuce.
Ntabwo yabuze kirengera
Abana bo ngo ce!

Reka arahagokera
Yambaza ily'umugore!
Bishyira kera
Abyuke yicare:
Amere n'usaze
Afate ingoli
Azisetse maze
Ahitwe n'sereli.

Umutwe ubasandara
Yandalira abana
Bashaka kwangara
Aranga arabagana.
Arabaliza ye!
Kandi iyo nyanjwa
Yarababyaye
Ifite n'ubwanwa!

Ayo maganya arava hehe?
Arava aho induru iva;
Ni abana igihe
Bacirwaga imva.
Nawe ubwe arabyumva
Ati: inkingi imwe bahungu
Ntigerwa inzu. Umva
Mujye mwemerana mu gihugu.

Aho si Beyatriza ugiye? Oya. Umugamba we turawuzi: "Gusiga kandi akanogereza ubwana bwe." Ubwo rero agomba no kubabambirwa. Uwasuze agirwa no kunutsa. Mvugá ntyo kuko icyo umugabo yemeje ahinga babi:i. Azabapfira yewe dore ejo bundi umugabo aherutse kuza we n'akagore ke gashya bataramira aho kwa Beyatriza. Ka Nyirakilili kabaza nyina uwo muntu undi amubwira ko agomba kuzibaliza se. Karamubaza, kati: "Uwo muntu ni nde papa? (Baramwihorera) Ko mwigize nyinshi nyoni ra? (Banga guseka ngo kadahinduka ukundi nyiramama wanjye aratulika aratatamura) -Ngo twigize iki? (Karamukanika) Nyinshi nyoni -Sebuto no guhinyura kwinshi: halya simperuka ngo uliga? -Kati: ye- Wiga iki? -Icyo wambajije kirananira ni ikihe? Kati: "Limwe gukuba kabili si kabili! -Sebuto, mbwo ku muntu wiga mu wa gatatu! Nyoni gukuba nyinshi ni kangaha? -Kati: ni nyoni nyinshi (na Beyatriza araseka) -Sebuto, uzajye wvuga utyo rero- Kati yee! -Sebuto: uzajya uvuga ngo iki? -Nyoni nyinshi -Sebuto avuga buhoro: kino kigolyi. Yewe ga da!! Ati: (ul'uwa nyoko". Na mukeba ahali.!"

Aracyahali rwose hanashize ibyumweru bibili; Sebuto atarahagera! Ni ukuvuga ko uwa gatanu w'uguhalikwa warangiye hashira indi ya gatanu ibili. Bukeye bw'aho hali ku wa gatandatu. Araza mu ma saa yine gutoratoza kuli twinshi yiyenza. Nawe se umugabo muzima wabwiye umugore, ati: "Ese waba waramenye muka njye uko yitwa? (anivugisha gahoro) Rero ubwo wali mu byawe dore ko abantu nose bakubabaza (Ibye bihe cyangwa ibili haliya ni ibihe ko ali kimwe cyo guhalikwa kikaba kibabaza. Beyatriza amukaruliye agatebe undi agatera umugeli, ati: "Aho ntiwagize ngo ni kamwe nakundaga sha?" Yagiye akagendana se! Beyatriza ntiyasubira kumuteba nyamara amubwira amububiza nta agasuzuguro nta ki kuli cya kibazo urukundo rwonyine rugaragazwa n'invugo yatuma umwiyegeraza) -Nawe nigeze kukumenya (Sebuto amuciraho) Pu! Wijya kure nsubiza. Ati: "Kuvuga utabishaka wagonze urukanu! Rwo se ki? Rumeze nk'urwa magwene! No kunsubiza utandeba byonyine ni ishyano! Ni agasuguro kabi (undi yubura amaso aramureba) -Naramwumvise ntibyanyumamo (arongera yubika amaso) -Sebuto avuga aningura: Ntubeshye nyine byakwanze mu nda kandi indyalya yose ivuga nkawe (yongeza ijwi) Ngaho se mbwira (wumve nawe ikintu yakimagije nk'aho kumumenya cyangwa kutamumenya atali cyo kimwe) -Ati: numvise ko yitwa Mariya -(Sebuto aramukoba) Pagare we! Ni byo nyine, tuzajya tumwitabisha Nyirabugingo bugingo bubanya bwo ubutanze. Ugufite uzamagira abugire ajye aburatira abandi. Ni bugingo bugorora imbwana bukagoreka ingeso mbi. Ndekeye aho. Wumvise? -Ubanza numvise (amububira mu kanywa) -Ubanza numvise! Ngaho jya kureba abo ubwira nkwereke urutoki.

Ntibyali na ngombwa kubikubwira, aliko pfa kugenda. Uramenye ntubuze uwajyaga kuza! Uracyali gito urakanyagwa (amwumva agenda Sebuto amukulikiza amas)" Asigara avuga, ati: "Worohe nzakubone sha! Nzagupfuragura nkwise urw'imbwa. Uzampungira he?" Ibi bigambo rwose bilica bikazonga awabura aho ujya ukaba wakwimanika koko cyangwa ugapfa gutorongera. Ibyo rero ntabishaka azaguma aho. Abantu bahageze ashorera bose n'abagore be. Urutoki arugabamo ibice bitangana kure! Ikinini agiha inkundwakazi. Bamubajije akoresha ingingo zipfuye zilimo n'ibitutsi ngo nta umutegeka mu rwe. Abagabo se kandi bakaba abo kumva gusa ntibarenganure! Bati: "Twe twitabye genza uko ubonye nyine ntitwagutegetse twabajije. Byice uburuzi aliko twapfuye kubikumenyesha (aramwara yongeraho gato bisigara na none bitangana)- Ngaho da! Hatagira unyijoboreramo amaso." Barataha. Nta nzoga yali ihali. Imilima yo amwereka mikeya, utera kandi ya kure. Umuntu utazagira mu nsi y'urugo wa! Yose ni iy'i Nyamagana. Arabireka ntiyakoma. Wowe utunzwe no guhinga baguha imilima nk'iliya ntucike intege? Reba abana agomba kugabulira; batanu! Ntawe uramenya guhinga. Kwigira aho bili wabihagalika? Mbwira. We yarahagaze ahama aho. Kandi no mu igabana ly'inyaka ni ko byagenze. Yaramukenze ndetse n'ili mu milima barayigabanye. Apfa kuli twose aranga arahaguma avuga ko azatangira bundi bushya. Sebuto aramwanga yewe aranamwangisha, biramupfana. Akikundira Sipesiyoza uyu nawe witwaga ngo ni uwe aramwanga barangana. Rwose biraba asigara yirahira uwamuhaye umulima azi ko byanavuye mu maboko y'abali bagize urugo rw'uamuhaye. Uretse n'ibyo arenga no ku nama uwo mukuru we yamugiraga. Ntiyanibuka ibyishimo yagize amaze kumubwira ko yabonye umugabo: aroshywa barangana. Ni na we wageragejwe arashoborwa. Abandi bose b'ahandi bakomeje umubano na Beyatriza. Sipesiyoza aho ari, ati: "Ni byo koko! Umugabo niwe bukiye bw'umugore. Ararararara!!! Nzajya ngendererwa. Aliko byo byarabaye. Umusazi arasara akagwa ku ijambo. Nagende nzibana. Naca ibulyo nzagana ibumuso, niyunama nunamuke hafi no kutalyama yalyanye. Nace ukwe nzacya ukwanjye." Si no kumushuka bamushutse ahubwo ubwirasi bwabimuzanyemo vuba. Yarebye uko kicwa we anezerewe yumva ni ako kwangwa koko. Az gutwara indi nda ibitekerezo byinshi bishaka kuyikuramo! Nta umuhingira nta ki, abana bagakora imilimo y'imuhira bakajya bakurakuranwa gusiba. Baralya gusa ntibahinga. Sipesiyoza aza kubimenya, ati: "Nikigende kijye kwerera ku musozi. Ko yashatse ikindi ashaka ni iki?" "Arabyara noneho habe ngo arabona n'akajumba. Arazongwa sinakubalira! Abyara umuhungu bamwita TULIKUNKIKO. Hashize igice cy'ukwezi Sipesiyoza abyara umukobwa. Ubwo ba Nyirakilili bali bageze mu wa gatanu bawurangije. Ni muli mirongo itandatu n'icyenda mu kwa cumi. Baba abatindi cyane birumvikana aliko Sebuto yavuga, ati: "Uzaca inshuro yawe nzayi--ca ndetse nuyitahana uyirarane.." Beyatriza yakwibuka ibifaranga balyamiye agacikamo. Mukeya nawe arabyara bamunezeza uko bigeze kubimukorerwa. Arareba arumirwa arabika. Utwo batoraguye bakajya utwo Sebuto asa n'uhacika akajya ahaza limwe cyangwa kabili mu kwezi nabwo azanywe no gushora intambara. Limwe Ayurugo azinduka ajya gukura ibijumba aje ajya mu rutoki akurura amashara yo kubitekesha. Kuko rero bacana kamwe Sebuto abona izo nkwi azirabukwa undi aziseserana.

Abonye bigurumanye araza amusanga aho ali aramutuka ye! Ati: "Gafate ubusa gacike amaguru. Kicwe n'ibi na biliya! Ati: "None aha mbwira aho wakuye ibyo ucanye ntarakwesa. Vuga igahiye vuba! (Umwana aradagadwa abura ijwi. Sebuto agiye kumufata aliruka. Baliruka bageze iruhande rwa Beyatriza abangura inkoni kumukubita mu bitugu abonye ko atali bumufate. Beyatriza arayifata yabaye nk'umusazi akingira umwana we. Reka rero Sebuto azabe aliwe abona! Aramukubita inkoni iravinika asigara akoresha amakofe n'imigeli. Aranigagurira akubita inshyi aterera agatumbi aho. Beyatriza arambarara hasi na bwo yumva atonekara hose. Yabyimbaganye yacitse ibisebe ku maboko no ku mgguru. Intoki ugasanga zasigaye ku matama. Aratuka aravuma, ati: "Pu! Uragapfa utyo! Ni aho abagore babuze. sha! N'iyo nizanira Gatarina byose ni kimwe. Uratambikiza n'abahungu bawe hamwe n'abakobwa kulya muli cyo kimwe! Ndakubwiye ubwenge bwawe ntibwanagerwa mu rwara. Si n'urwara rubonetse rwose ndavugurw'agahera. Umaze gushyikira utangira kwiha kuvuga ngo wamfashije kugura imilima. Wowe noneho nzarebe wagakuba amaboko we. Gaheke amaboko gahore wipfumbata. Nta soni! Sinamenye sha!" Aramusimbukira afata mu nda arenga, akajya imbavu: abonye yataye ifuro aramureka amuciraho, ati: "Se wampaye isabune ra? Ukagira ngo hali ayo wali wambikije. Baroga barakabulya mama! Uwakurwoze ntiyakarabye nje nkubwire. Gafate ubusa. Kuva uyu muni inzoka yanyje ikuvuyeho." Aragenda. "Azize iki? Abana yabyaye. Bukeye aya kwa Kabibi kubasaba utwaka ahasanga Mukarukaka. Ntamukubise amaso! Yumva biramubabaje cyane. Balicara baraganira aza kumutekerereza uko yakubiswe. Mukarukaka ati: "Niko bimeze. Agutereye amashyiga wagira ute? Twe dusigaye twaranamutinye nje umuntu aramutuka nkabona ataba yabyitekerereje ubwe yaba yabikoze atabishaka akangilira nabi singire icyo mbyumvaho. Akali kera bazajya bankekaho gusuzugura. Urambalira se ngo nkugenzereze nte?" Aza kumubwira icyali kimuzanye. Aramuha arataha. Ngaho ra! Umuntu utangiye gusabiliza akagira n'izo nkoni uko bukeye akemera akahaguma! We ntaho azajya. Murumuna we yamwanze urunuka, ugasanga yiyahurwira, ati: "Mwene nyoko nabyara ubyare kuko atabyara ngo uheke. Biliya byana nareze bimbuza ubulyo none bikaba bisigaye binsuzugura. Kundaza ku ijoro mbirwaza byakalimbuka nkilirwa mbitekera ali nako kiliya kigore kindiho n'ibitutsi." Wowe mukobwa uwakugiliye neza wamwituye iki? Ntugaseke umupfakazi ntuba uzi icyamwiciye umugabo. Niba umerewe neza shaka kugilira abandi neza kandi niba waragiliwe neza shaka inyiturano nziza kandi wifuze kubigilira abandi.

Beyatriza we akomeza umutsi, ati: "Sinzatinya mfite umubyeyi none ngo Hitimana. Yita twali we wese ubwo ikaba umubyeyi wa bese. Njye nzaba iki? Ntacyo. Umubyeyi aratuma umwana agutumika. Imana yanshinze baliya bana. Ubwo rero izabambaza akali kera aho nzayitabira. Simpfe no; kuba ndi impfubyi sinabura aho nerekerera ndamutse ngiye. Aba bana bazamera bate? Nazavuga iki imbere y'Imana? Oya rwose sinzagoragora ngo ntuma abana banjye batatana. Umva ntacyo ngiteze kuli Sebuto. N'ikilyamo ntacyo kandi umubi ni uwakirwanira. Ntahingira abana ntamenya ko barwaye. Ubu se azi baramutse bate? Ejo yamenye ko biliwe? Azi bali buramuke? Nzalya gake keza kandi kagabuye.

Nzemerera mwububeho mukururukeho ku bw'aba bana. Nanagira ate ye! Nzahizingira gusa ngo abana batazira umukeno bakabura kirengera. Naba mbateye intimba itazashira. Nzizera nsabe nsabire n'abandi. Ugusaba nzakwongeraho urukundo. Mukeba w'umunti ni umubili we. Umuntu yangwa n'umubili we kandi iminsi umugabo amara kwa mukeba siyo yo mu kuzimu." Si we wagiye. Uwagiye ni Mukamihigo wa mugore wa Butitaweho umwe umaze iminsi acyulirwa ubusinzi n'ubundi tundi tuba mu rugo. Ajyanye iki? Ntacyo. Abana abasigiye nde? Umugabo! Reka ye. icyo gikoko cyabalya. Keretse mukuru wabo abaye umunya-bwenge akabarwanaho. Umugabo se data s'ukubahindamo nk'umujugujugu mu ihene! Umuntu ubyutswa no gukubita! Yabonye koko bimurangiliyeho afata ingoli arazisa setsa ngo nta nyirazo zikigira. Bitewe na nde? Nawe. Kuva ubwo hehe n'akabali cyangwa abandi bagabo! Yahindutse umugore utagize icyo yishoboreye. Utwana ni dutatu uwa kane ni wa musore Mugenzi ul'i Gitarama. Se yagiye gucyura umugore arahakana. Urebe n'uko biteretse yagiye amuvuga hose. Ntaho yabona undi. Yamukura he? Wowe wakumva ko yatanye n'uwo bashyingiranywe kandi batana bashaje ukilirwa ujya he? Ndetse yamaze kubona ashobewe atuma ku muhungu we ngo azaze kubasura ngo nyina yararwaye naho byamugezeho kera. Ubwo yashakaga iki? Yagiraga ngo abone ubulyo yigira Bugande! Ubwo rero akabatoroka akabasigira uwo musore. Nyamara ataragenda yahoraga avuga, ati: "Bahu! Gushaka nabi birakanyagwa. Nk'uliya mukenya Leta ngo niba mwirukanye ngombe ngabane nawe ibyanjye! Ngo ni ishyano basore mutarashaka." Gupfa kwitera hejuru! Uruhinja rwo al'uruhinja mu rugo rubura akamaro! Yaramuzanye, aza imbokoboko yego aliko baza imyaka cyangwa amezi aba ali iwawe icyo yaba akoreye iwabo. Ndetse n'umunsi umwe uzana byinshi nkanswe. Naho kuvuga ngo ni ishyano ibi n'ibi ntacyo yazanye biragoretse. Ko ujya gushyamba iyo nzira uzilikana ko al'amaboko yawe kandi ukaba ushonje utageramo warahinze? Usanga udafaranga ubona n'imyaka ihava bihuliye he? Niba binaniranye umusore n'umukobwa bajye bahabwa bose iminani noneho mu gihe babaye umwe n'ibintu byababaye bibe bimwe; bahulize hamwe iyo minani bayongeze gukora. Nanone umwe ashobora kuvuga, ati: "Ni njye wazanye byinshi!" Niba al'imilima bazane ibili ibili uwa myinshi uwo asaguye ahangire umwihaliko. Igihe batandukanye buli muntu ajyane ibye buli muntu ibye bagabane inyungu. Utu tubazo twese tw'utuburagaciro nta muntu tutazabaho. Tuzamarwa n'iki? Umusore n'inkumi ubwabo. Bate? Batarangora bendeye ku bukire. Barongorana nta rukundo tuliya twese tukabatanga imbere. Abana babyaranye se? Niba batandukanye umugabo ntiyabasigarana bose kandi n'umugore ni uko ntiyabajyana bose. Umwe ntiyifuza ko bakiza umwe gusa. Hakaba n'ubwo biba impamvu y'uko umwe aba atabona ikibatunga. Ibyo ntibi nagora kuko abagore bakunda kubahara bakagenda uko baje. Noneho se nibagabane! Wenda umugabo asigarane abahungu -kuko umugore atamujyana ngo abe akinabonye ahandi yashakaga umugore ajyane abakobwa. Umugabo rero arushinga ngo baramuhenze! Uko byamera kose gusa iyaba aba bana batabaga gito ngo niba akize yarasigaye kwa se abe ali we akiza gusa yiyibagize nyina wakomeje cyangwa waje gukena ngo ni uko ali ku wundi mugabo. N'uwayjanywe kandi yoye kwikatura se. Naho ubundi ubusanze umuhungu abomba kugumana na we. Turebye ibi dusanga no kwirukana umugore wagombaga impamvu nyayo.

Ubwo yaba ihali bikanyura mu butegetsi bakagabana bagatandukana aliko atagiye heru heru ngo agende amara masa. Waba umwirukanye nta mpamvu wishakira kumurushya gusa kandi al'ikiremwa ava amaraso nkawe umulyore. Mukamihigo aragiye. Agende abe ikirongore se umukecuru nyaminaga! Oya! Ni ukwisangira umulyango. Ni ukugenda akajya iwabo akicara akabahingira yikorera.

Beyatrisa kamubayeho ntikaherukaga. Agahinda karamutashya.

UMUSOZO/.

Beyatrisa akomeza kubura umugabo amuruzi yitwa ngo ni umugore. Arakena rwose birebeshwa amaso gusa asigara arengerwa n'abaturage. Ba bandi babazaga amazina ya mukeba barakura baba ibikumi n'ibisore ku mugani wa Sipesiyoza, bamenya ko bali ku sihuli barahatana. Nyirakilili agatanga ngazwa n'uko kuva yatangira kwiga se atali yamubaza uko bimumereye uretse igihe yamubajije na bwo acenga ngo "Mu ishuli mwiga iki?" Amaze gukora ikosa. Sipesiyoza abantu baramuhinyura cyane ntibaba bakihagenda uretse bamwe bakururuka bishakira kulya/ Beyatrisa asigara yifuza kutongera gutwara batal'ukwanga cyangwa guhararakwa, abana, ahubwo byo kulibwa atabona gihozwa. Umugore ntahozwa n'umugabo ku mugani we? Aranga aratwita abyara umukobwa mu w'igihumbi magana cyenda mirongo ilindwi na kabili mu kwezi kwa kalindwi. Wa muhungu wundi yali yasoretse. Uyu bamwita Sebasaza. Beyatrisa we buli gihe akagira ilyo yita umwana mu mutima, ati: "Iyaba bongeraga gupfa kunyereka bambeshya ngo barankunda bampa icyubahiro kilyalya ngo ni nite umwana. Napfa kumuha ilya Semahali. Sebasaza! Sebasaza se nyabaki. Ni ukwigurutsa ibiliho yagenuza kwita." Ubwo Nyirakilili bali barangije uwagatandatu ndetse babaha rugoli barasibira kuko bali batsinzwe icya leta. Barabareka balishyira balizana baranga barongerera baratsindwa. Nyirakilili yigira kwiga mu ngoboka ho muli familiyali aho i Nyanza. Akabuza umukobwa inzu baragendana ntibasigana. Ntagezeyo! Ku munsu wa mbere rwose ahura n'amakuba. Aragenda hamwe n'abandi bafata imyanya mu ishuli nyine. Yicarana n'undi mukobwa w'ahitwa i Kavumu. Uwo nyine agize ngo yerekeye hanze mu mwanya we haza undi. Nyirakilili aramwangira amusobanulira neza ko hafite nyiraho. Bituruka aho atwarwaho umwikomo. Nyiraho aje asanga hali amahane yigira ahandi. Abo uko ari babili balicarana. Uwo mukobwa Jerturuda amuteranya ko bo hepfo no ku bo haruguru. Ishuli lyose liza kumubona. Yamamara ko agira amahane aranga arahatana. Akojeje se ko babaka amafaranga, ati: "Kavune umuheto! Ikigolyi. Barakurata nawe ukuhongora. Amafaranga se wa gicucu we wagiye uyabaza nyoko (nyina se wa he? / Umuntu utakigulirwa n'akunyu akaba nta n'akagutiya akibona akaba yarabaye icyo icy'umugani. Yewe! Iyo ataza kwigilira amaboko ntiyali gupfa kubaho. Ahinga ibijumba agahinga imyumbati. Hakaba ubwo yeza nk'ibijumba akabikuraho amafaranga akigeragereza mu ubwo bulyo. Yacitse ku bindi bihingwa akulikira ibyo. Ubwo Sebuto yaba ahageze akaba ari byo ahabwa, ati: "Singiye guhora ku ngaburo y'abana. "Akigira iyo bili) Simbona ahinga. Aranavunura nkanswe." Bimuyobeye alivamo kwa Sipesiyoza se umukobwa ye! Bamwuzuzaho ibintu byinshi ngo ntiyali agisuhuza abantu yajenyereye gusa agatambuka aruzi umuntu... Nyina aza kumugira inama amurangira kwa wa muzungu w'i Bujumbura. Yavuyeyo al'umwana ntahazi. Arahamurangira neza ajyayo. Arabibwira baramwishimira cyane. Arahakora akora akazi ko kumesa no gutera ipasi. Akajya yohereza nyina udufaranga amubera icyanzu atyo. Beyatrisa ashira impumu bitali bya cyang aliko asa n'ushize impumu ho bukeya.

Muntu witwa umugore, umugabo afite kugukiza cyangwa kukwica. Ni nka ya mazi ari kuziko. Uruhande bacanyeho ni rwo rushyuha mbere. Mu bantu babana uwendereza undi ni nk'uliya ~~ni~~ muliro. Aramurakaza akarakara bakarakaranya. Mujye mumenya ko umuntu ari nk'undi, arakara uko nawe urakara, arababara nawe ukababara... Wabonye he amazi yanga gushyuha yabonye umuliro? Mwumvikane ndetse nakugilira nabi ako kanya urambure amaso umurebe, utanamusuzuguye umubwire udatsindagira, uti: "Ibyali byo byose urampemukiye." Simvuze kumureba neza uko utali usanzwe ureba kuko indoro isanzwe ari mbi nta kuntu wayihindura. Gusa ugeregeze umurebe neza ako kanya umubwire biliya kuko nubivuga igikorwa cyararangiyeye azavuga ko ubika inzika. Umugabo yagereranywa n'ntindo ndende. Idahali nta kindi kintu cyagufasha ufite ntiwagera hakulya. Iyo ntindo niyo uba uhanze amaso. Sinibaza icyatuma muhitamo gusamirana buli gihe ngesanga mutondagirana nta kabaho nta ki. Nimujye mugerageze kwemerana mu gihugu.